

ONAFHANKELIJKE FILMJOURNALISTIEK SINDS 1981

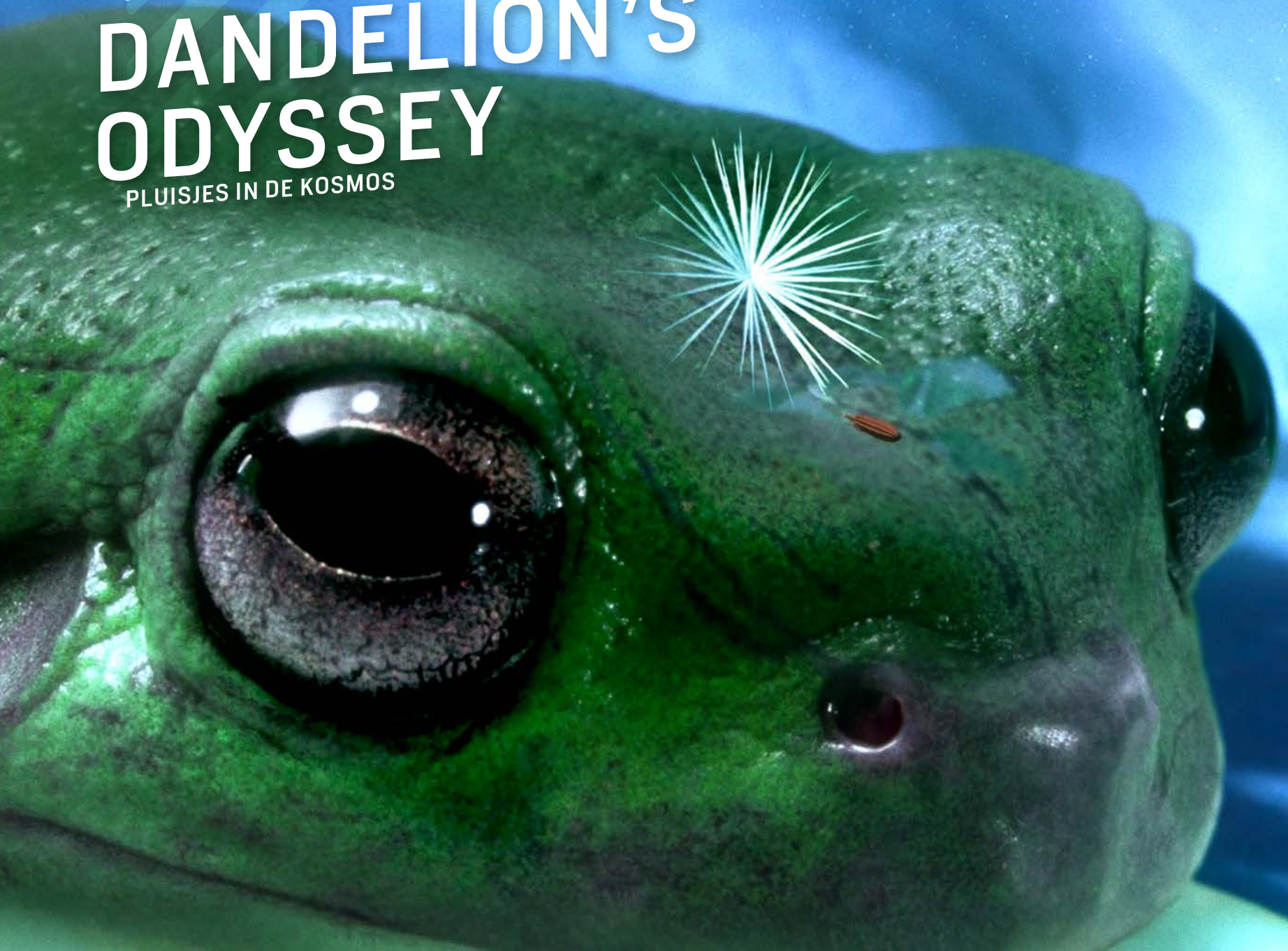
#490 MEI 2026

filmkrant

AGATHA'S ALMANAC
KROMGEWERKT IN DE MOESTUIN

HARD BOILED
JOHN WOO'S BLOEDERIG BALLET

**DANDELION'S
ODYSSEY**
PLUISJES IN DE KOSMOS

SILENT FRIEND

★★★★
'A SPELLBINDING
CINEMATIC EXPERIENCE'
LOUD AND CLEAR

MOSTRA INTERNAZIONALE
D'ARTE CINEMATOGRAFICA
LA BIENNALE DI VENEZIA
Official Selection

WINNAAR
FIPRESCI PRIZE

WINNAAR
MARCELLO MASTROIANNI
AWARD

EEN FILM VAN ILDIKÓ ENYEDI

TONY LEUNG CHIU-WAI LUNA WEDLER ENZO BRUMM LEA SEYDOUX

NU IN DE BIOSCOOP

FESTIVAL DE CANNES
WINNAAR
CAMÉRA D'OR

THE PRESIDENT'S CAKE

EEN FILM VAN HASAN HADI

'A WARM AND
HEART-TUGGING TALE'
VARIETY

VANAF 14 MEI IN DE BIOSCOOP

“Het onderwerp is een sprookje voor volwassenen en ik hoop dat de manier waarop het gedraaid is een horror voor kinderen is.”

Dan Geesin over *Een mislukt eerbetoon aan moederliefde* ➔ 14

BOEM & DOEM

Is dit dan hoe het gaat? Dat we onszelf zo hard een bepaalde kant op denken dat het vanzelf waarheid wordt?

In mijn artikel over Amerikaans imperialisme (p.18) gaat het over films en series die een verhaal over de apocalyps vertellen, maar eigenlijk nog veel vaker over de tijd erna gaan, meestal beschreven met de bijna sexy woorden 'post-apocalyptische dystopie'. Er verschijnen zoveel verhalen over, dat je bijna gaat denken dat we er met z'n allen naar verlangen. Dat doen we niet echt, zou ik iedereen willen verzekeren. Niemand wil echt op een dode aarde leven, eten wat er nog aan blikvoer gevonden kan worden of jagen op radioactieve dieren, tussen de miljarden doden die elke apocalyps met zich meebrengt.

Terwijl ik nadenk over wat hier geschreven moet worden, pak ik de roman *What We Can Know* van Ian McEwan op, die aan de rand van mijn bureau ligt te wachten. Het speelt zich af in 2119 "nadat de twintigste eeuw uitmondde in klimaatrampen en oorlog". Een zin verder wordt beschreven hoe een wetenschapper terugblijkt op de eerste helft van de 21ste eeuw, "gefascineerd door de vrijheden en mogelijkheden van het menselijk leven op z'n hoogtepunt".

Nog meer post-apocalyps. Om gek van te worden. "De mensheid op z'n hoogtepunt?" Dat zou dan een tamelijk gênant hoogtepunt zijn. Maar serieus: praten we onszelf die kant op? Laten we ons die kant op praten? Omdat boem & doem goed verkopen? Of verkoopt het misschien goed omdat we allemaal een soort doodsdrijf hebben, om Freud aan te halen? Hoe dan ook is het doemdenken wel heel erg aanwezig in de cultuur.

Het kan ook anders. *Dandelion's Odyssey* (p.6) is vooral bloem & zoem. Een interplanetair ruimteavontuur van vier paardenbloempluisjes, waarin niet de afstand maar de samenhang tussen alles wat leeft wordt verbeeld. Een film waaraan de Japanse regisseur Momoko Seto jaren werkte. Of ga naar *Agatha's Almanac* (p.27), over een onverstoorbare negentigjarige in haar moestuin. Er is hoop en er is schoonheid te vinden. Het lijkt soms of we die een beetje laten verpieteren en ons laten overstemmen door al het doemdenken en door alle gal dat wordt gespuwd. Maar niets ligt vast. Alles kan veranderd worden.

STEUN FILMKRANT: WORD NU ABONNEE EN ONTVANG EEN FILM- KRANT RUGZAK

Wie nu een jaarabonnement neemt, ontvangt niet alleen een jaar lang *Filmkrant* in de brievenbus, maar krijgt daarnaast de unieke *Filmkrant*-rugzak cadeau. Ben je al abonnee en breng je een nieuwe abonnee aan? Dan ontvangen jullie allebei dit welkomstgeschenk.

Vervoer je spullen in stijl met deze praktische, warm-grijze 'roll-top'-rugzak met het embleem van je favoriete filmblad erop. Met een ruim binnenvak, een insteekvak aan de voorkant, een draaglus en een rolsluiting met kliksysteem. Gemaakt van stevig RPET vilt, GRS-gecertificeerd, 80% gerecycled materiaal. Inhoud ca. 15 liter. Nu al een collector's item!

Stort € 55,- (meer mag ook, dan steun je *Filmkrant* ook als donateur) op rekening-nummer NL28 INGB 0005 3933 95 t.n.v. Stichting Fuurland te Amsterdam, o.v.v. 'nieuwe abonnee *Filmkrant*-rugzak' en vermeld daarbij je adresgegevens + e-mailadres. Voor België geldt een abonnementsprijs van € 78,-. Deze aanbieding is geldig tot 3 juni 2026.

#490

DE VOLGENDE FILMKRANT VERSCHIJNT OP 27 MEI

STEEDS MEER RERELEASES

➔ 10

AMADEUS

DEZE MAAND OP FILMKRANT.NL

🔗 **THE THINKING MACHINE: ONTSIEREN/ONTEREN** | Close-ups spelen een opvallende en verontrustende rol in de films van Luchino Visconti. Ze werken als uitbarstingen: scènes worden gefragmenteerd en verontrustende onderstromen van personages, relaties en situaties komen aan het licht. Een kus is niet meer "just a kiss", tonen Cristina Álvarez López en Adrian Martin in een nieuw video-essay op filmkrant.nl/thinkingmachine. In Visconti's klassieke sociale drama *Rocco i suoi fratelli* (1960) is er iets extreem gewelddadigs aan de manier waarop lichamen elkaar in close-ups benaderen, vermengen en op elkaar botsen. In de kern creëert Visconti een grotesk, decadent carnaval van ontsieren en onteren.

NIET TE MISSEN:

GA DEZE MAAND IN IEDER GEVAL NAAR

DANDELION'S ODYSSEY 7

AGATHA'S ALMANAC 27

THE PRESIDENT'S CAKE 28

DONKEY DAYS 21

ORPHAN 26

22 PALOMA AGUILERA VALDEBENITO

OVER *TREAT HER LIKE A LADY*

PLUS INTERVIEWS MET 6 Nicolas Becker over *Dandelion's Odyssey* 12 Anna Cazenave Cambet over *Love Me Tender* 14 Dan Geesin over *Een mislukt eerbetoon aan moederliefde* 20 Rosanne Pel over *Donkey Days*

33 A USEFUL GHOST

PLUS RECENSIES VAN 7 *Dandelion's Odyssey* 9 *Hard Boiled* 13 *Love Me Tender* 15 *Een mislukt eerbetoon aan moederliefde* 17 *Two Prosecutors* 21 *Donkey Days* 24 *Treat Her Like a Lady* 25 *Michael* 26 *Orphan* 27 *Agatha's Almanac* | *Summer Wars* 28 *The President's Cake* | *Tre ciotole* 29 *The Tasters* | *Paikar* 30 *Los domingos* | *Solomamma* 31 *Hysteria* | *Het hart van Amsterdam* 33 *Sukkwan Island* 35 *De man met de glimlach* | *The Devil Wears Prada 2* 36 *Wasteman* | *Tuner* 37 *The Birthday Party* | *The Choral* | *Saipan* 47 *The Mysterious Gaze of the Flamingo* 49 *Frieren* | *Jeanne la Pucelle*

PLUS DE RUBRIEKEN

3 Redactioneel 4 *The Thinking Machine: Ontsieren/onteren* 5 Niet te missen 11 *Embé: Niet de enige* 19 *Dansplaining: Eat the rich* 27 Kort 38 Agenda en evenementen 42 Filmsterren 45 Boeken: *Death by Laughter* 47 Thuis kijken 50 Actie! Op de set van *Nooit te oud*

18 HET IMPERIALISME VAN TOP GUN

ARTIKEL

LA VÉNUS ÉLECTRIQUE

CANNES | Van 12 t/m 23 mei vindt de 79ste editie plaats van het filmfestival van Cannes, met dit jaar als opvallende afwezige de grote Hollywood-studio's. Het leidt in de vakpers al tot speculatie dat bij het aanhalen van de broekriemen in Los Angeles de dure festivalpremières steeds vaker sneu-

velen. In de hoofdcompetitie wél nieuwe films van flink wat internationale meesters, onder wie Pedro Almodóvar, Andrei Zvjagintsev, Valeska Grisebach, Ryūsuke Hamaguchi, Marie Kreutzer, Cristian Mungiu, László Nemes, Léa Mysius en Pawel Pawlikowski. Het festival opent met Pierre Salvadori's *La vénus électrique*, vanaf 2 juli ook in de Nederlandse bioscopen te zien, waarin een rouwende schilder in het Parijs van 1928 valt voor een oplichter die zich voordoet als medium. Onze medewerkers doen op filmkrant.nl/cannes dagelijks verslag vanaf de Croisette.

DOSSIER: JOHN WOO | De films die John Woo de afgelopen vijftien jaar in Hongkong en China maakten, haalden zelden de Nederlandse bioscopen. Maar met zijn terugkeer naar Hollywood voor *Silent Night* (2023) en *The Killer* (2024), een remake van zijn eigen eerdere actieklassieker, staat Woo weer meer in de westerse aandacht. Een aangekondigde nieuwe samenwerking met Nicolas Cage voor misdaadepos

Gambino zal daar wellicht nog een schepje bovenop doen. Met de rerelease van meesterwerk *Hard Boiled* (1992, zie p. 9) in de zalen, zetten we in ons dossier op filmkrant.nl/woo al onze stukken over de specialist in kogelballetten op een rij.

THE KILLER (1989)

SOUNDDESIGNER NICOLAS BECKER OVER 'GELUID GAAT RECHTSTREEKS

Dankzij een woordeloos, mensloos animatie-epos over paardenbloem-
pluisjes die door het heelal zweven, op zoek naar een nieuwe
thuisplaneet, gaan we het eindelijk eens hebben over de andere helft
van cinema. "Praten over geluid is eigenlijk heel recent." **DOOR KEES DRIESSEN**

"Ik heb die film al gezien." Wat is er mis met deze op-
merking? Hij negeert de helft van het medium. Cine-
ma is een audiovisuele kunstvorm, maar in de praktijk
wordt die 'audio' door critici meestal genegeerd – ook
door mijzelf. Muziek krijgt nog wel eens een vermeld-
ding, geluidsontwerp bijna nooit.

Bij films hebben we het over toeschouwers en kij-
kers, niet over luisteraars (hoewel het Engelse *audi-
ence*, grappig genoeg, wel degelijk afstamt van audio).
En dat terwijl film, in tegenstelling tot wat vaak wordt
gedacht, nooit stil was: vanaf de allereerste verto-
ningen waren er live muzikanten en explicateurs, die
soms even beroemd werden als de filmmakers.

Hoewel ook speelfilms werken met achteraf toe-
gevoegd geluid, vormt met name animatie voor
sounddesigners het ideale medium: alles wat je hoort
(en ziet) wordt vanuit het niets gecreëerd. Helemaal
ideaal is een animatiefilm waarin niet wordt gepraat
(en überhaupt geen mensen voorkomen), zoals Mo-
moko Seto's fantastische *Dandelion's Odyssey* (*Planè-
tes*), waarin de hoofdrollen worden vervuld door vier
woordeloze paardenbloempluisjes.

FYSIEK EFFECT

"Om eerlijk te zijn, is het ook niet makkelijk. Het is
juist een eigenschap van geluid dat je er geen aandacht
aan schenkt, terwijl het wel effect heeft. Dat maakt het
werken met geluid ook zo interessant: omdat mensen
zich er nauwelijks van bewust zijn hoe het werkt, geeft
dat een enorme vrijheid om te experimenteren. Terwijl
mensen juist superkritisch zijn over het beeld. En dat
heeft er ook mee te maken dat geluid eigenlijk iets heel
recents is. Er is wel een muziekvocabulaire, maar over
geluid spreken we pas echt sinds we het kunnen opne-
men. Zelfs sounddesigners onderling vinden het nog
steeds lastig om het erover te hebben. Vaak gaat het
meer indirect, via beelden of metaforen."

Aldus Nicolas Becker, die ik interview in een stille
gang van de Rotterdamse Doelen tijdens het filmfes-
tival van Rotterdam. Becker is de sounddesigner en
componist van *Dandelion's Odyssey* en bleek, toen
ik door zijn IMDb-pagina scrolde, verantwoordelijk

voor het geluid van een groot aantal films waarbij ik
zijn rol nooit op waarde heb geschat. *Arrival* (2016),
Dahomey (2024), *Harvest* (2024). Hij werkte met Iñár-
ritu aan meerdere films: *Gravity* (2013), *Bardo* (2022)
en twee die momenteel in productie zijn. En met
Andrea Arnold: *Wuthering Heights* (2011), *American
Honey* (2016), *Cow* (2021), *Bird* (2024). Voor *Sound of
Metal* (2019) ontving hij een Oscar. Hij was zelfs ooit
Geräuschmacher voor Alex van Warmerdams *Schnei-
der vs. Bax* (2015) en Dick Maas' *Prooi* (2016) – al doet
hij foley tegenwoordig nog maar zelden zelf.

Het feit dat geluid zo lastig onder woorden te
brengen is, heeft nog een voordeel: doordat het zich
grotendeels aan taal onttrekt, heeft geluid een direc-
ter effect. "Wat je bij *Dandelion's Odyssey* merkt, is
dat mensen pas op geluid gaan letten in afwezigheid
van dialogen. Net zoals in *Sound of Metal*, als die man
doof is. En dat komt, denk ik, omdat onze aandacht
prioriteiten stelt. Als eerste komt denk ik taal, als
tweede beeld, dan muziek – en dan pas geluid. Als een
natuurlijke hiërarchie. En daarom draait het geluid,
zoals je ook merkt in *Dandelion's Odyssey*, meer om
het ervaren dan om de dramaturgie en heeft het ook
een meer fysiek effect. Je passeert het intellect en gaat
rechtstreeks naar de hersenstam."

Volgens Becker betekent de afwezigheid van dialo-
gen in *Dandelion's Odyssey* daarom ook niet dat hij als
sounddesigner een groter aandeel had in storytelling.
Wel was hij vanaf het begin betrokken bij de *world*

DANDELION'S ODYSSEY NAAR JE HERSENSTAM'

building van Seto's wonderbaarlijke universum. Dat begint als de Aarde wordt vernietigd in een nucleaire holocaust, waarna vier paardenbloempluisjes, als zeldzame overlevenden, het heelal in worden gekaptulsteerd op zoek naar een nieuwe planeet om te aarden.

AANDACHT RICHTEN

Seto mengt macrofotografie, slowmotion, timelapses en cg-pluisjes tot een opvallend samenhangende wereld, waarmee zij in alle ernst, via de klassieke verhaalvorm van de odyssee, empathie en besef van wederzijdse afhankelijkheid wil kweken tussen haar publiek en de plantenwereld. "Momoko is superslim, supergetalenteerd, en heeft tegelijk nog iets van een kind", zegt Becker. "Net zoals kinderen allerlei media kunnen mixen, hun kleren onder de verf krijgen, zonder erbij stil te staan."

In navolging daarvan vermengt ook de score verschillende stijlen – analoog en digitaal, elektronisch en klassiek. "Er zijn scènes met een meer traditionele score, waarin we knipogen naar Hollywood. Zoals wanneer de pluisjes worden achtervolgd terwijl ze wegvliegen op de rug van een mot. Maar we wilden het geluid nergens te groot maken, omdat je dan de fragiliteit, eenzaamheid en poëzie van die pluisjes verliest. Die moesten per se bewaard blijven."

Ook kon Becker met zijn geluidstrack helpen de aandacht te richten. "Dat gaat vaak heel speels: je biedt een geluid aan en het publiek gaat op zoek naar de bron. Zo kun je een strategie bedenken om de aandacht over het scherm te leiden." Ook de pluisjes kregen uiteindelijk toch hun eigen geluid. "We hebben zo lang mogelijk geprobeerd ze stil te houden. Maar uiteindelijk zei Momoko: 'Het beeld is zo complex, en zo'n pluisje is zo klein – we moeten een beetje ex-

tra aandacht aan ze geven.' Dat hadden we met foley kunnen doen, maar dat zou al snel te druk worden en we wilden die fragiliteit beschermen. Toen bedacht ik iets heel simpels: ik blies heel zachtjes in de microfoon. Het soort geluid dat kinderen gedachteloos maken als ze spelen. En daarmee volgde ik de beweging van de pluisjes. Zo houden ze onze aandacht vast, terwijl ze ook hun kwetsbaarheid behouden."

PLUISJES VERBINDEN

Omdat Becker ook de score coördineerde, kon hij de muziek en de rest van het sounddesign op elkaar afstemmen. "Aan dat blazen voegden we soms muziek toe. Zoals wanneer ze door het heelal zweven. Daar is natuurlijk geen geluid. En dus maakten we een beetje muziek met een van mijn favoriete instrumenten, de ondes-Martenot. Een van de eerste elektronische instrumenten, uit 1928, dat een beetje klinkt als een theremin en een heel lief geluid heeft. Zo verbinden we de pluisjes aan de ene kant met de rest van het sounddesign en aan de andere kant met de muziek."

En het is juist vanwege Seto's ideeën over verbondenheid, onderlinge afhankelijkheid en het Gaia-concept, waarin de Aarde en alles wat daarop leeft in hun geheel één levend wezen vormen, dat *Dandelion's Odyssey* zo'n mooie film is geworden om te oefenen met niet alleen aandachtig naar alles te kijken, maar ook aandachtig naar alles te luisteren. En dan hoor je misschien ook de buitenaardse vogels en insecten die Becker met geluid heeft gecreëerd. Zoals hijzelf stralend concludeert: "Elke keer als ik de film ergens kom aankondigen, zeg ik het weer: het is toch ongelooflijk dat deze film bestaat?" **fk**

'We wilden het geluid nergens te groot maken, omdat je dan de fragiliteit, eenzaamheid en poëzie van die pluisjes verliest.'

DANDELION'S ODYSSEY Unieke, betoverende wereld

Door creatieve vermenging van echte beelden, animatie en een fantasierijke blik ontstaat een unieke wereld vol kalme betovering en eigenwijze charme.

Je mag het best een tour de force noemen: vier breekbare zaadpluisjes van een paardenbloem die zich ontpoppen als de onverwachte helden in een avontuurlijke fabel die ze ver de kosmos in voert. Terwijl kernexplosies de aarde in brand zetten, worden de pluisjes de ruimte ingeblazen om via een zwart gat op een vreemde planeet te belanden. Daar beginnen ze aan een wonderbaarlijke, vaak hachelijke, soms tragische maar ook wel aandoenlijke en amusante tocht, op zoek naar vruchtbare aarde.

Dandelion's Odyssey (*Planètes*, Fipresci-prijs van de internationale kritiek in Cannes) van de Japans-Franse Momoko Seto ontvouwt zich vooral als een prachtig gefotografeerde verkenning van de wereld waarin die pluisjes hun weg moeten vinden. Een beetje als in *Flow* (Gints Zilbalodis, 2024), over dieren op een overstroomde aarde, maar dit gaat nog een stapje verder. Een reis ook door Seto's heel eigen fanta-

sie, die zowel ingetogen als uitbundig en excentriek is. Een tegelijkertijd vreemde en realistische wereld, waarin de pluisjes zich ontwikkelen tot echte personages, zonder dat het sprookjesfiguren worden. Ze spreken bijvoorbeeld niet, maar door subtiele bewegingen en kleine geluidjes krijgen ze wel emotie en karakter. Ze duikelen en struikelen, zijn verbaasd en nieuwsgierig, en ook bezorgd om elkaar.

Bijzonder geslaagd is de organische vermenging van animatie met live gefilmde beelden, ondersteund door een prikkelende muzikale score. Van IJsland tot Japan filmde Seto indrukwekkende landschappen, naast liefkozende slakken, een aardappel als boot en minuscule, lichtgevende zeediertjes. Die dan weer de indruk wekken enorme ruimte- wezens te zijn. Een creatief spel dat uitnodigt tot nieuwsgierig rondkijken.

Dat die pluisjes zelf, hoe realistisch ook, computeranimaties zijn zal niemand verbazen. Maar het is verrassend om te vernemen dat al die andere sciencefictionachtige groeisels en creaturen geen animaties zijn, maar echt. Alleen zijn ze in werkelijkheid heel klein. Door ze met een macrolens te fo-

tograferen lijken ze plots heel groot en kan een doodgewone sprinkhaan de allure van een enorm monster krijgen.

Aan de andere kant kunnen op het eerste gezicht heel realistische fenomenen, zoals een grote vloedgolf, juist wel animatie zijn. En hoewel het een verre planeet heet te zijn, laat Seto toch onze eigen maan even aan de nachthemel verschijnen.

De dreiging dat al die vondsten en ontmoetingen een gevoel van herhaling gaan oproepen wordt bezworen door de betrekkelijk bescheiden lengte van de film. Plezierig is daarbij dat de film nooit een pretentieuze indruk maakt, al kan je er evengoed een holistische ode aan de kosmos in zien, waar de allerkleinste schepsels en de grootste sterrenstelsels samengaan. Maar de echte sterren blijvend die pluisjes, met hun eigenwijze charme.

LEO BANKERSEN

DANDELION'S ODYSSEY (PLANÈTES)

FRANKRIJK / BELGIË, 2025 | REGIE MOMOKO SETO | 76 MINUTEN | DISTRIBUTIE BANTAM FILM | TE ZIEN VANAF 30 APRIL

A SPECTACULAR NATURE EPIC UNLIKE ANYTHING YOU'VE SEEN

DANDELION'S ODYSSEY

A FILM BY MOMOKO SETO

64^e SEMAINE DE LA CRITIQUE CANNES 2025 FILM DE CLÔTURE

30 APRIL IN DE BIOSCOOP

BANTAMFILM.NL

A love letter to solitude, seeds and slow living

Agatha's Almanac

a film by Amalia Atkins

28 mei in de bioscoop

BANTAMFILM.NL

John Woo maakte in Hongkong een reeks weergaloze films die de richting van het genre van de actiefilm zouden bepalen. Zijn meesterwerk *Hard Boiled* (1992) is deze maand opnieuw in de filmtheaters te bewonderen.

DOOR DAN HASSLER-FOREST

JOHN WOO'S HARD BOILED

ACTIE IN DE OVERTREFFENDE TRAP

“Actie!” Met dit ene woord geeft een regisseur het signaal dat het menens is en de pret mag beginnen. Dat is geen toeval. De gordijnen gaan open, het licht gaat uit, en nu willen we iets zien gebeuren. In genres als de western, de musical en de gangsterfilm speelt van oudsher nauwkeurig gechoreografeerde actie een hoofdrol. In de jaren tachtig en negentig kwamen die tradities samen in een nieuwe vorm, die we gemakshalve de actiefilm zijn gaan noemen.

Met de opmars van de blockbuster in de jaren zeventig werd de actiefilm dominant in Hollywood. Elk genre kon daarop meeliften: actie werd een categorie waarbinnen meer dan genoeg ruimte was voor horror (*Jaws*), ruimte-avonturen (*Star Wars*), stripverfilmingen (*Superman*) en politiethrillers (*The French Connection*). Hoe verschillend deze films ook leken, ze namen het publiek allemaal mee in een kinetische achtbaanrit waarin actie centraal stond. Met de opkomst van spierbundels als Arnold Schwarzenegger en Sylvester Stallone groeide de actiefilm definitief uit tot het wereldwijde visitekaartje van Hollywood.

Maar de echte liefhebber wist dat Hongkong de plek was waar daadwerkelijk grenzen werden verlegd. Na de hoogtijdagen van de kungfu-film legden filmmakers zich toe op het moderniseren van *martial arts*-cinema. Waar clowneske waaghalzen als Jackie Chan en Sammo Hung zich lieten inspireren door Buster Keaton en Harold Lloyd, ontpopte John Woo zich als een filmmaker die uitblonk in het combineren van Chinese tradities met westerse genrefilm.

Woo had zijn sporen verdiend in de lokale filmindustrie als productieassistent bij de Shaw Brothers-studio, waar hij in de leer ging bij kungfu-grootmeester Chang Cheh. Zijn grote doorbraak *A Better Tomorrow* (*Ying hung boon sik*, 1986) verplaatste heroïsche archetypes uit de kungfu-traditie

naar de moderne stad. Woo vond een manier om zwaardgevechten te vervangen door spectaculaire schietpartijen vol wervelende camerabewegingen en virtueuze stunts. Door Woo's liefde voor de morele ambiguïteit van het gangsterepos en het sentiment van een klassiek Douglas Sirk-melodrama kregen explosieve actiescènes dramatisch gewicht.

Woo perfectioneerde deze mix van schijnbaar tegenstrijdige ingrediënten in *The Killer* (*Dip huet seung hung*, 1989), een even ontwapenend als overdoordrend meesterwerk waarmee hij voor het eerst ook in het Westen bekendheid kreeg, onder de naam “*heroic bloodshed*”. Eindelijk ontdekte een groeiende groep Amerikaanse en Europese filmfanaten via de videotheek een filmtraditie die gewelddadiger en bovenal intenser was dan Hollywood-actie. De meest prominente pleitbezorger voor Hongkong-cinema was in deze jaren Quentin Tarantino, wiens debuutfilm *Reservoir Dogs* (1992) beleefd gezegd was geïnspireerd door Ringo Lams strakke actiethriller *City on Fire* (*Lung foo fung wan*, 1987).

MORELE PANIEK

Toen John Woo begon aan de productie van *Hard Boiled* (*Lat sau san taam*), was hij niet alleen de meest gevierde regisseur in Hongkong, maar ook het middelpunt van een groeiende controverse. Critici zagen in de toename van gewelddadige actiefilms een maatschappelijk probleem. Te midden van een groeiende morele paniek over de toegankelijkheid van horror- en actiefilms op vhs werd Woo's *heroic bloodshed* beschuldigd van het romantiseren van misdadigers en het verheerlijken van extreem geweld.

Hard Boiled was opgezet om in ieder geval een deel van deze kritiek ontkrachten. Waar de hyper-charismatische filmster Chow Yun-fat tot dan toe steeds

eerbare gangsters en sexy huurmoordenaars had gespeeld, zou hij nu een Dirty Harry-achtige politieman spelen. Hij wordt bijgestaan door de meer introverte Tony Leung Chiu-wai (*In the Mood for Love*, 2000) als agent die een gewetenloze bende heeft geïnfiltrerd en tot het uiterste moet gaan om zijn ware identiteit geheim te houden.

Zoals zo vaak in Hongkong-cinema werd ook dit een chaotische productie met een krap budget en nog krappere deadlines. Maar ondanks deze beperkingen wist de inmiddels door de wol geverfde Woo er een overdonderend actiespektakel van te maken. De eerste *shoot-out*, waarin Chow als een stripfiguur al schietend langs een balustrade naar beneden suist, maakt meteen duidelijk dat deze wereld weinig met realisme te maken heeft. Het is eerder een bloederig ballet, tot in de puntjes gechoreografeerd, waarbij cameravoering, montage en 's werelds meest virtuoos stuntteam samenkomen in een explosieve vorm van totaaltheater.

Hard Boiled is niet alleen het meest verbluffende meesterwerk van John Woo, maar werd ook een zwanenzang voor de Hongkong-actie die hij wereldwijd een gezicht gaf. De regisseur trok naar Hollywood, waar hij met wisselend succes probeerde zijn karakteristieke stijl te integreren in de meer gepolijste blockbuster-stijl. Pas vele jaren later was de Amerikaanse filmindustrie bereid om actiefilms met deze intensiteit te omarmen in geliefde actie-franchises als *John Wick*. Maar *Hard Boiled* blijft nog altijd een unicum: een adembenemend actie-meesterwerk met pit, passie, persoonlijkheid en een vette knipoog.

HARD BOILED (LAT SAU SAN TAAM) HONGKONG, 1992 | REGIE JOHN WOO | MET CHOW YUN-FAT, TONY LEUNG CHIU-WAI, TERESA MO | 128 MINUTEN | DISTRIBUTIE PIECE OF MAGIC | TE ZIEN VANAF 30 APRIL

RERELEASES 'NA DE LOCKDOWNS WILDE IEDEREEN MEER KLASSIEKERS ZIEN'

Sinds de coronacrisis duiken klassiekers op in de landelijke release-lijst als onderdeel van het reguliere première-aanbod. Dat is niet alleen maar goed nieuws: "Er wordt zoveel uitgebracht dat het niet meer behapbaar is."

DOOR KARIN WOLFS

Het is half maart. Jan de Vries, filmprogrammeur en mede-eigenaar van het Rotterdamse filmtheater Kino voelt de extreme druk op de uitbrengkalender. "Afgelopen week waren er drie rereleases die tegelijkertijd in de filmtheaters draaiden: *Il conformista* (1970), *The Man Who Fell to Earth* (1976) en *Kiki's Delivery Service* (1989). Twee weken eerder kwam *Wanda* (1970) van Barbara Loden uit. En dan zijn er nog zeven, acht grote reguliere films. We krijgen in de zes weken na IFFR te verstouwen wat normaal in drie maanden uitkomt."

Ook voor mei staan er meerdere rereleases op het menu: *Top Gun* (1986), *Kill Bill* (2003) en *Amadeus* (1984). In aanloop naar Bevrijdingsdag bracht Eye Filmmuseum de gerestaureerde Nederlandse klassieker *Het meisje met het rode haar* uit. En in juni volgen *Une femme est une femme* (Jean-Luc Godard, 1961), *Leaving Las Vegas* (Mike Figgis, 1995) en *The Girl Who Leapt Through Time* (Mamoru Hosoda, 2006).

Het aantal films dat jaarlijks in de Nederlandse bioscopen wordt uitgebracht, zit (op de dip van de coronaperiode na) al tijden in de lift. Maar de afgelopen vijf jaar is er nog een extra golf ontstaan door de populariteit van oude filmtitels op het grote doek. Een kleine rondgang langs filmtheaterprogrammeurs en distributeurs wijst op een tendens die door de coronalockdown in een stroomversnelling kwam.

BREED MAAR ONDIEP

Jade Beyene, programmeur bij het Amsterdamse studentenfilmtheater Kriterion, wijst op een trend die door de in 2016 opgerichte filmtheaters Lab111 in Amsterdam en Kino Rotterdam werd ingezet: "Omdat er in de grote steden zoveel concurrentie was, wilden zij zich onderscheiden met de programmering van klassiekers. Kriterion programmeert al decennialang het maandelijks programma Moderne Klassiekers, maar sinds een jaar zijn we hier meer op gaan focussen."

Jan de Vries (Kino Rotterdam): "Toen wij begonnen was er bij Eye of een enkel filmtheater wel eens wekelijks een klassieker te zien, maar dat waren de uitzonderingen. Wij wilden dat normaliseren. Sinds de teloorgang van de dvd/blu-ray-markt zijn veel oudere titels onvindbaar geworden. Het online aanbod van streamers is heel breed, maar ongelooflijk ondiep. Als je naar aanleiding van de nieuwste film van Michael Mann [*Ferrari*, 2023] al zijn oude films wil zien, kun je er één van de elf online vinden. Ook veel coole Koreaanse films zijn nergens meer te vinden."

Daarbij heeft de Cinevillepas – een maandabonnement dat filmtheaters sinds 2009 van prepaid vaste inkomsten voorziet – de drempel verlaagd om in de programmering nieuwe dingen te proberen. Volgens Eye-programmeur Leo van Hee levert Cineville bij klassiekers tot wel zeventig procent van de bezoeken; bij retrospectieven vaak nog meer. Toch is het niet enkel de Cinevillepas die de toeloop verklaart. Van Hee: "Ook in Europese landen waar zo'n pas niet bestaat, bezoekt een jonger publiek veel meer dan voorheen klassiekers"

Seb de Reuver, programmeur bij Kriterion, vergelijkt de interesse van jonge mensen in oudere filmproducties met de herwaardering voor vinyl in de muziekwereld. "Oudere films spreken een andere taal, schetsen een ander wereldbeeld, bieden een reis naar een verleden dat je niet hebt meegemaakt. Het is deels escapisme, deels zoeken naar nieuwe manieren om te provoceren en een eigen identiteit op te bouwen."

'Rereleases zijn digitale kopieën die naar een server gaan. Die zijn voor filmtheaters veel makkelijker te boeken. En veel goedkoper.'

Van Hee (Eye): "Waar de release van Béla Tarrs *Sátántangó* in 1994 geweldige recensies kreeg maar voor de *happy few* was, merkten we dat de tentoonstelling van Tarr in 2017 al veel meer en vooral jonge mensen trok. Vervolgens zat door corona iedereen thuis films on demand te kijken. Dat heeft de trend die daarvoor al was ingezet versterkt. Toen iedereen weer naar buiten kwam, wilde men meer klassiekers zien."

Tom Ooms, programmeur bij het Amsterdamse filmtheater Lab111, wijst op nog een ander belangrijk corona-effect: "Door de coronamaatregelen werd de filmproductie wereldwijd *on hold* gezet en kwam er een kaalslag in de releaselijst van distributeurs. Bij gebrek aan nieuwe producties heeft Universal daarna, in najaar 2022, als experiment *Jaws* heruitgebracht in 3D. Omdat naamsbekendheid klassiekers al een bepaalde waarde geeft, is dat minder risicovol. Vergelijken met de nieuwe Nolan of Spielberg is de opbrengst een peulenschil, maar het heeft wel laten zien dat er ook in de Pathé-bioscopen vraag is naar klassieke titels."

EXPLOSIEF

Waar de vertoning van een klassieker aanvankelijk vooral afhangt van het initiatief van individuele programmeurs bij afzonderlijke filmtheaters, worden oude titels nu vaker door landelijke distributeurs uitgebracht als deel van het reguliere première-aanbod: de zogenaamde rereleases. Soms is de aanleiding een 4K-restauratie of een jubileum, soms worden films in een pakketje aangeboden (zoals vorig jaar de films van Agnès Varda en een collectie *Dogma 95*-films).

Het landelijke aanbod van rereleases groeide de afgelopen jaren explosief. Waar er in 2022 nog 17 rereleases in de officiële uitbrenglijst stonden (op een totaal van 502 titels), was dat aantal in 2024 tot 34 verdubbeld, en vorig jaar (met 43 titels op een totaal van 542) al bijna verdrievoudigd. Daarnaast zit ook het aantal door filmtheaters op eigen initiatief vertoonde klassiekers in de lift.

THE GIRL WHO LEAPT THROUGH TIME

TELEFOONBOEK

De landelijke heruitbreng door distributeurs heeft een belangrijk voordeel, zegt filmprogrammeur Marloes den Hoed van Filmtheater Hilversum: “Rereleases zijn digitale kopieën die naar een server gaan. Die zijn voor filmtheaters veel makkelijker te boeken. En veel goedkoper omdat alles al is geregeld. Een zelf opgespoorde 35mm-film is exclusiever, maar vaak is het een hele zoektocht naar waar de rechten liggen.”

Die zoektocht kan soms maanden duren, weet Ooms (Lab111) uit ervaring. “Klassiekers programmeren is het leukste én meest frustrerende dat er is, want erg afhankelijk van parate kennis en contacten van de mensen bij de theaters.”

Het was voor Ooms reden om eind 2022 distributiehuis Odyssey Classics voor louter klassiekers op te zetten, zodat ook andere filmtheaters van de door hem geregelde rechten en dragers kunnen profiteren. Ooms: “Er bestaat geen platform met ‘Piet heeft de rechten van die film voor die landen en daar is een kopie te huur’. Al heeft het festival van Locarno wel iets opgetuigd dat daarop lijkt. En er zijn verschillende partijen bezig met tools om dat in kaart te brengen.”

Seb de Reuver (Kriterion): “Distributeurs hebben steeds vaker een toegankelijke catalogus van films waarvan zij de rechten bezitten en die zij hebben gedigitaliseerd. Toch is het opsporen van rechten en materiaal nog lang niet zo overzichtelijk als een telefoonboek.”

NOSTALGIE

Van Hee (Eye) geeft aan dat het aanbod van klassiekers sinds de digitalisering van film internationaal enorm is gegroeid. “Grote internationale spelers als StudioCanal hebben rond de 25 miljoen euro gestoken in de digitalisering van hun catalogus, die ze vervolgens een theater- en streamingrelease geven. Ook worden er nu redelijk wat klassiekers uitgebracht door distributeurs als Cinéart, dat eigendom is van Mubi, en Dutch FilmWorks, waar StudioCanal een

meerderheidsaandeel in heeft. En zonder Park Circus, een internationale distributeur die sinds 2003 een enorme catalogus aan Hollywoodklassiekers en indiefilms beheert waar ook Eye uit put, hadden theaters als Lab111 en Kino hun programmering van klassiekers niet kunnen opstarten.”

De distributietak van Eye, tot wiens kerntaak het sinds jaar en dag behoort om zowel door hen gerestaureerde Nederlandse als internationale klassiekers uit te brengen, heeft er volgens Van Hee geen last van dat andere distributeurs zich nu ook op de heruitbreng van klassiekers storten. “Als anderen grotere klassiekers uitbrengen, schuiven wij op naar de kleinere titels, zoals *Van de koele meren des doods* of *Het ondergronds orkest*.”

Bij Kino en Kriterion is het aandeel klassiekers in de programmering de afgelopen vijf jaar gegroeid tot ongeveer 20 procent van het aanbod. Zo kun je bij Kriterion terecht voor een lenteklassieker, een moderne klassieker of in de nacht een cultfilm die nergens anders meer te zien is, naast een themaprogramma als *Past the Curtain*, waarin voormalige Oostblokfilms worden vertoond. Kino draait momenteel een zelfgeregeld retrospectief met elf films van Michael Haneke en vertoont deze maand *Battle Royale* (2000) als *companion piece* bij de heruitbreng van *Kill Bill* op 70mm, wat de opmaat vormt voor een themaprogramma van vijftien klassiekers genaamd *My Name Is Vengeance*.

Den Hoed (Filmtheater Hilversum) merkt dat vertoningen van films op 35mm op veel waardering kunnen rekenen. “Veel mensen vinden de korrel mooi. Ze willen zo’n film vanuit een nostalgisch gevoel herzien of aan hun kinderen laten zien. Maar er komt ook een groep jonge cinefielen op af. We doen er vaak een korte inleiding bij en in de pauze kunnen bezoekers in de cabine kijken.”

OVERDAAD

Toch is er ook een keerzijde. Dat klassiekers onderdeel zijn geworden van het première-aanbod leidt tot nog meer druk op een toch al overspannen uitbrengmarkt, terwijl het totale aantal bioscoopbezoekers al sinds 2023 daalt en nooit meer op pré-coronaniveau kwam.

Den Hoed (Filmtheater Hilversum): “Fijn hoor, dat er zoveel gerestaureerde klassiekers zijn, maar soms zie je al aan de releaseslijst dat alles als een lawine over het publiek wordt uitgestort. Er wordt zoveel uitgebracht dat het niet meer behapbaar is.”

De Vries (Kino): “Ik zal nooit zeggen dat klassiekers niet moeten worden uitgebracht. Maar als distributeurs door rereleases op de stoel van programmeurs gaan zitten wordt het weer overal hetzelfde. Terwijl diversifiëring juist de charme is.”

Volgens Ooms (Lab111/Odyssey Classics) lost dat probleem zich vanzelf op: “De algemene tendens is dat er te veel films uitkomen, waardoor ze steeds korter in een filmtheater te zien zijn. Alles draaien is niet meer te doen. Er zullen keuzes gemaakt moeten worden over waarin distributeurs en theaters zich willen specialiseren.”

fk

Niet de enige

Martijn Blekendaal (*The Invisible Ones*, *De man die achter de horizon keek*) schrijft maandelijks over de oneindige mogelijkheden van de jeugddocumentaire.

De zeventienjarige Dina is in haar dorp “de enige Marokkaan”. Tegelijkertijd wordt zij soms een “nep-Marokkaan” genoemd. Want ze is in Nederland opgegroeid, nog nooit in Marokko geweest en de talen van het land onmachtig. Fouzia El Hannouti’s jeugddocumentaire *Dina Inou* (2025) verkent op innemende wijze de culturele tussenruimte waarin Dina’s identiteit vorm krijgt. De film laat zien wat dat oneigenlijke dilemma – Marokkaan of Nederlander – met haar doet.

Kinderen praten niet makkelijk over wat hen dwars zit. Jeugddocumentaire is wat dat betreft geen spiegel van een zichtbare werkelijkheid, maar de reflectie op een onzichtbare realiteit. Zouden er klasgenootjes zijn die al vóór het zien van de film stil stonden bij Dina’s worsteling? Ik betwijfel het. Als kind ontgaat je zo veel... Zelfs gebeurtenissen die nauwelijks te missen lijken, besefte ik onlangs na een bezoek aan een reünie van de basisschool.

Een docent vertelde wat zich in die jaren bij twee klasgenootjes achter de voordeur had afgespeeld. Een vader die plotsklaps uit het leven gerukt was door een ongeval op het werk. Een moeder die zich van het leven had beroofd.

Geen van ons had er iets van gemerkt.

Ze droegen hun verdriet onzichtbaar.

Dat besef laat me maar niet los.

Wat zou onze onwetendheid voor hen hebben betekend? Was het een welkome afleiding van het drama thuis? Of juist een muur die hun eenzaamheid benadrukte?

Jeugddocumentaires bieden aanknopingspunten voor een gesprek. Ze laten ruimte voor twijfel en verwondering, voor vragen en herkenning. Ik herinner mij een vertoning van mijn jeugddocumentaire *De man die achter de horizon keek* (2018) op een basisschool in een Amsterdamse buitenwijk. De film gaat over de mysterieuze verdwijning van kunstenaar Bas Jan Ader in 1975. Maar ook over faalangst.

“Waar zijn jullie bang voor?”, vroeg de juf. “Allah!”, antwoordde een jongetje. “Dat Geert Wilders minder Marokkanen wil”, riep een klasgenootje. En zo kwam een warrig maar openhartig en ontroerend gesprek op gang. Het loste niks op – natuurlijk niet. Maar het doorbrak wel een zeker isolement. Dus ik ben niet de enige die hiermee worstelt, zag je kinderen denken.

Ik vraag me af wat het verschil zou zijn geweest als er in mijn lagereschooltijd net zo’n rijke schat aan jeugddocumentaires was geweest als nu. Als wij de mogelijkheid hadden gehad om *Waarom bleef je niet voor mij?* (2020) te zien, Milou Gevers’ aangrijpende documentaire over kinderen die een ouder zijn verloren aan zelfdoding. Of Astrid Bussinks speelse *Luister* (2017), over kinderen die bellen met de kindertelefoon. Of Fouzia El Hannouti’s film over leven tussen twee culturen.

Ja, ik denk dat ik daarom zo van jeugddocumentaires houd. Omdat ik geloof dat ze een verschil kunnen maken.

MARTIJN BLEKENDAAL

ANNE CAZENAVE CAMBET OVER *LOVE ME TENDER*

‘WAT DOE JE ALS JE VERDWIJNT UIT DE HERINNERING VAN JE KIND?’

In *Love Me Tender* verfilmt Anna Cazenave Cambet het relaas van de strijd die romanautrice Constance Debré moest voeren voor het recht om voor zichzelf te kiezen en tegelijk moeder te zijn. “Het overbrugde voor mij de kloof tussen mijzelf als moeder en als queer vrouw.” DOOR SASJA KOETSIER

“Ik las het boek toen ik net moeder was geworden”, vertelt Anna Cazenave Cambet aan het kleine groepje journalisten dat zij te woord staat op het festival van Cannes, waar *Love Me Tender*, haar tweede speelfilm, in première ging. “Ik had een kind gekregen van een hetero man. Dat was niet zo gepland; ik ben queer, altijd geweest ook. Maar zodra ik een kind had, kwam ik in een vrouwenwereld waar hetero de norm was. Ik voelde me ver verwijderd van de rol waarin ik werd gedrukt. Niet dat ik kritisch ben op de rol van hetero vrouw, maar dat is niet mijn leven.”

Cazenave Cambet, die in 2016 op ditzelfde festival debuteerde met de korte film *Gabber Lover*, nam een paar dagen nadat dit interview plaatsvond de Queer Palm in ontvangst voor *Love Me Tender*. De film is een bewerking van de gelijknamige, autobiografische roman van Constance Debré over een gescheiden vrouw (de ik-figuur in de roman, in de film Clémence geheten) die haar homoseksualiteit omarmt en haar comfortabele carrière als strafpleiter inruilt voor een sober schrijversbestaan.

“Het boek overbrugde voor mij de kloof tussen mijzelf als moeder en als queer vrouw. Het liet me zien dat alles mogelijk was. En het mooie van deze film is: iedereen kan zich ermee identificeren. Ik heb van moeders, niet-moeders, vaders, grootmoeders gehoord hoe geraakt ze zijn door de film. Je kunt zelf ouder zijn, of het kind van gescheiden ouders. Er zijn allerlei ingangen.”

TOEZICHT

Net als het boek is de film vooral een onderzoek naar de aard van liefde in al zijn verschijningsvormen, en een poging om de conventionele verwachtingen rondom moederschap open te breken. Het drama dat centraal staat, is de lange juridische strijd waarin Clémence verwickeld raakt wanneer haar ex haar, in reactie op de levenskeuzes die zij maakt, de voogdij over hun zoon probeert te ontnemen. “In mijn adaptatie van het boek vond ik het vooral belangrijk dat de toeschouwer de tijdsduur van een juridisch proces voelt. Ik wil vertellen wat het betekent om tegen een moeder te zeggen: je gaat je kind misschien over twee of drie maanden weer zien. En wat dat voor het kind betekent, namelijk dat het zijn moeder gaat vergeten. De film roept gaandeweg de vraag op: wat doe je als

ANNA CAZENAVE CAMBET

‘Ik wil vertellen wat het betekent om tegen een moeder te zeggen: je gaat je kind misschien over twee of drie maanden weer zien.’

je bezig bent te verdwijnen uit de herinnering van je kind?”

Zwemmen, elke dag. Schrijven, elke dag. Sigaretten roken, 's avonds. Seks hebben, af en toe. Dat is wat Clémence doet terwijl ze bezig is te verdwijnen uit de herinnering van haar achtjarige zoon Paul. Dat is hoe tijd verstrijkt: tussen de zitting en de uitspraak, tussen het ene contactmoment onder toezicht en het volgende.

“Ik wilde laten zien dat ook als je een enorm persoonlijk drama doormaakt, het leven doorgaat. Het is moeilijk om dat in een film over te brengen. Maar het leven is krachtig, er zijn tijdens die twee jaar die het juridische proces in beslag neemt dus ook momenten waarin positieve dingen gebeuren, ondanks de beproevingen en de pijn. Er zijn feestjes waar ze naartoe gaat. Vrouwen met wie ze relaties heeft.”

Van het koele, feitelijke relaas dat ze hiervan optekent horen we fragmenten op de voice-over. “Ik moest een bepaalde subtiliteit bereiken om je te laten begrijpen dat voor Clémence die pijn er op de achtergrond altijd is. In een scène waarin ze seks heeft met een vrouw die ze net heeft ontmoet, hoor je wat ze op datzelfde moment doormaakt. ‘Ik vermijd parken. Ik vermijd bakkers om half vijf ‘s middags. Ik vermijd woensdagmiddagen’. Haar gedachten worden voortdurend in beslag genomen door wat ze mist in haar leven.”

VICKY KRIEPS

Als je niet wist dat het personage van Clémence gebaseerd is op de autobiografie van de auteur, zou je kunnen denken dat de rol speciaal geschreven was voor Vicky Krieps, die als weinig anderen weet hoe ze zachtheid kan suggereren onder een koel pantser. In werkelijkheid kwam zij pas relatief laat in beeld bij Cazenave Cambet. “Ik was op zoek naar iemand met een bepaalde fysiek – rijzig, brede schouders – en onder Franse acteurs, waar we aanvankelijk zochten, vond ik dat niet. Daarom besloten mijn casting direc-

tor en ik onze blik te verbreden naar Franssprekenden over de grens. Zodra de gedachte aan Vicky Krieps opkwam, wist ik dat zij het moest zijn. Het obsedeerde me; ik kon haar al zien in deze rol, terwijl zij het script nog niet eens had gelezen.

“Vicky heeft een ongelooflijke reikwijdte als acteur. Ik ben iemand die haar acteurs sterk regisseert, en ik kon met haar uitstekend werken aan alle details. In elke scène zie je de balans tussen de kracht die ze heeft en hoe tegelijk haar emoties zijn af te lezen van haar huid of een glinstering op de rand van haar ooglid. Heel indrukwekkend.”

Op veel van haar romancovers staat auteur Constance Debré zelf afgebeeld, met de gemillimeterde coupe die zo'n acht jaar geleden haar nieuwe levensfase markeerde. Ook Krieps verschijnt op zeker moment met stekeltjeshaar in beeld. “Het moment waarop ze haar hoofd scheert wilde ik niet in de film hebben”, zegt Cazenave Cambet daarover. “Dat heeft een politieke reden: het zijn beelden die traumatische herinneringen kunnen aanboren en die we bovendien al heel veel hebben gezien. In de jaren negentig was het mode om vrouwen in films live hun haar te laten afscheren. Mijn opstelling is dat de acteur mij niet toebehoort, hun lijf behoort mij niet toe en ze hoeven dat niet voor mij te doen alleen maar omdat ik daar zin in heb. Ik heb ervoor gekozen dat de handeling zich buiten beeld voltrekt en dat we het ontdekken in een moment van tederheid, met een aai over haar hoofd.

“Het beeld van een vrouw die haar hoofd kaalscheert is nog steeds veel te sterk verbonden met geweld – het doet onherroepelijk denken aan de vrouwen die publiekelijk geschoren werden aan het eind van de Tweede Wereldoorlog. Daar wilde ik absoluut afstand van nemen. Voor vrouwen in het queer milieu waarin ik verkeer heeft een kaalgeschoren hoofd geen gewelddadige connotatie. Het kan vrolijk zijn, teder of sexy; het kan een emanciperende daad zijn.”

LOVE ME TENDER Moeder én promiscue

Het spel van Vicky Krieps is de grootste troef van dit aangrijpende maar ook wat te lange drama over een moeder die weg wordt gehouden bij haar kind.

“Het vliegt voorbij, die kindertijd.” De politieagent bij wie Clémence voor de zoveelste keer aangifte komt doen tegen haar ex, zegt het uiterst begripvol. Maar voor haar is het alleen maar zout in de wond, want ze wordt buiten de kindertijd van haar zoon gehouden.

Vanaf het moment dat Clémence haar ex Laurent vertelde dat ze een relatie heeft met een vrouw, sloeg hun relatief amicale breuk om in een vechtscheiding. Plotseling is hun zoon Paul ‘ziek’ op de dagen dat hij bij haar zou zijn, of zijn er andere smoesjes, of weigert Laurent simpelweg de deur voor Clémence te openen. En hoe minder tijd Paul met zijn moeder doorbrengt, hoe minder behoefte hij uitspreekt om haar te zien – want kinderen willen wat ze kennen.

Love Me Tender is gebaseerd op de gelijknamige roman van Constance Debré (onder dezelfde titel ook in het Nederlands verschenen). Het boek is het middendeel van een autofictioneel drieluik waarin Debré (telg uit een familie die ministers-presidenten en aartsbisschoppen in de gelederen heeft) beschrijft hoe zij bijna systematisch klassieke rolpatronen van zich afschudt: eerst die van het heteronormatieve gezin, dan de moederrol, dan het belang van familie en afkomst.

Anna Cazenave Cambet neemt in haar speelfilmdebuut een afstand van dat autobiografische, door de in het boek naamloze ik-figuur een andere voornaam te geven dan de schrijver zelf. De film focust sterker op de misogynie en homofobie die Clémence ten deel valt wanneer ze besluit de traditionele rollen achter te laten.

Want én moeder zijn, én een promiscuë lesbienne, én bohémien schrijver, dat is blijkbaar ondenkbaar. Niet alleen voor haar ex, maar voor het hele systeem van rechters en zorgverleners dat de muren opwerpt waar Clémence eindeloos tegenaan moet beuken om simpelweg haar zoon te mogen zien.

Toch had *Love Me Tender* best nog iets meer afstand tot het boek mogen nemen. Hoofdrolspeler Vicky Krieps wordt opgezaald met al te literaire voice-overs waarin Clémence als schrijver reflecteert op wat haar overkomt, terwijl alles al in het spel van de acteur vervat ligt. Die uitweidingen maken ook dat *Love Me Tender* met een speeltijd van ruim boven de twee uur te lang is voor het intieme verhaal dat het vertelt.

Al kun je met enige welwillendheid ook beredeneren dat het klopt dat de film te lang voelt – want het wachten is ook voor Clémence het meest ondraaglijke. De kindertijd vliegt voorbij, ja, maar alleen als je er onderdeel van bent.

JOOST BROEREN-HUITENGA

LOVE ME TENDER FRANKRIJK/LUXEMBURG, 2025
| REGIE ANNA CAZENAVE CAMBET | MET VICKY KRIEPS |
133 MINUTEN | DISTRIBUTIE SEPTEMBER FILM | TE ZIEN
VANAF 21 MEI

DAN GEESIN OVER EEN MISLUKT

In *Een mislukt erbetoon aan moederliefde* is een ontploffing niet de climax maar het beginpunt. Iemand verdwijnt, als in de rookwolk van een goocheltruc, maar dan voorgoed en met kabaal en bloed. Regisseur Dan Geesin: “Deze film is een sprookje voor volwassenen, gefilmd als horror voor kinderen.”

DOOR ALEXANDER ZWART
PORTRET ANDRÉ BAKKER

IS DE

Voor de Brits-Nederlandse schrijver, regisseur en producent Dan Geesin (*Sputum*, 2022) begon zijn nieuwe film *Een mislukt erbetoon aan moederliefde* als een aantekening in een schrift, ergens rond 2008. Hij schreef over moederliefde en opoffering, in de nasleep van een periode waarin hij ermee werd geconfronteerd dat zijn partner geen kinderen wilde. Hij had haar nooit duidelijk genoeg gezegd dat het voor hem wel belangrijk was.

“Ik ben nooit goed opgekomen voor mezelf en mijn eigen familiewens”, zegt Geesin nu. Die verzwegen wens zorgde ervoor dat hij in een burn-out terechtkwam, met fysieke klachten en het gevoel dat zijn leven zoals hij het kende voorbij was: “Het voelde alsof ik was geëxplodeerd.” Pas later begreep hij dat dit het verhaal voor een film zou worden.

Het niet onder woorden kunnen brengen van wat je werkelijk wilt, tekent ook de emotionele binnenwereld van hoofdpersoon Samuel (Juda Goslinga). Communicatie, zegt Geesin, is de grootste tragedie van de mens: we proberen elkaar te bereiken maar missen elkaar steeds net. “Dat is ook waarom we verhalen vertellen, in steeds andere vormen, om een kloof te overbruggen die nooit echt gedicht wordt.” In zijn film maakt hij het gevolg daarvan op een letterlijke manier zichtbaar: iemand die te veel binnenhoudt, ontploft.

HORROR OF SPROOKJE?

In *Een mislukt erbetoon aan moederliefde* voert Geesin je mee naar een raadselachtige, volstrekt eigen wereld. Er is een folkloristische moederfiguur (Frieda Pittoors) die jam maakt en actief is op sociale media. Er is zoon Samuel die met bloedspetters op zijn vierwieler door de polder rijdt. Er is een mysterieus kinderliedje dat je nooit eerder gehoord hebt. Piepen de potjes jam omdat ze tegen ons willen praten? En waarom speelt de politieagent (Bart Klever) thuis alles na met poppenkastpoppen?

Alles bij elkaar roept het de vraag op of deze film

‘COMMUNICATIE

GROOTSTE TRAGEDIE VAN DE MENS’

een sprookje voor volwassenen is of een horror voor kinderen. Geesin: “Het onderwerp is een sprookje voor volwassenen en ik hoop dat de manier waarop het gedraaid is een horror voor kinderen is. Dat laatste zal ook komen van de BBC-jeugdseries uit de jaren zeventig en tachtig waar ik als kind naar keek. Daar zat iets in wat nu haast niet meer kan. Het was minder voorzichtig, dingen mochten rauwer en vreemder zijn. Er werd minder nagedacht over wat wel en niet kon.”

Doctor Who staat wat dat betreft voorop, zegt hij. Beperkte middelen dwongen makers tot improvisatie en ongepland ontstond iets wat echter voelde dan wat nu voor kinderen gemaakt wordt. Dat principe trekt hij door naar zijn eigen film. Beperkingen werken niet als hindernis, maar als motor. Dat je de naden ziet van het weefsel, de trucs, de eenvoud – dat is waar voor Geesin de verbeelding ontstaat.

Tegelijkertijd roemt Geesin zijn script editors, die

hem adviseerden om, in Geesins woorden, “meer recht op de neus te slaan”. “Ik ben chaotisch en spring van de hak op de tak. Ik denk vaak dat iedereen me begrijpt, maar ik moet directer zijn en zonder omwegen zeggen wat ik bedoel.”

SPEELSHEID

Anders dan de gevoelige aanleiding voor de film doet verwachten, is het de speelsheid die domineert. Geesin vermengt zijn opgeborrelde concepten met eigen ervaringen, namen die in een gebrabbeld taaltje lijken bedacht én, nog het meest verrassend, tastbaar gemaakte woordgrappen. Hij trekt zich daarbij niets aan van het ongemak dat daaromheen hangt en trekt dat juist door tot in extremen. Iemand wie alles te veel wordt, ontploft. Letterlijk. Als wordt gezegd dat jam met liefde wordt bereid met ‘iets van jezelf’ erin, doelt men niet op een ziel als geheim ingrediënt, maar op stukken onderbeen of vingers van de maker.

“Dat doe ik vooral om mezelf te vermaken”, zegt Geesin. “Ik zit heel veel in mijn eigen grot dingen te ontwikkelen, dus ik probeer het zo boeiend en leuk mogelijk te houden. Vandaar ook namen als Patatti of Tante Patat – bijna onwerkelijk, maar voor mij heel grappig. Het spreekt tot de verbeelding. Het klinkt alsof het bedacht is door een kind dat speelt in zijn kamer. Tegelijk is alles tijdens het maken nog in ontwikkeling. Je moet kunnen ingrijpen, verschuiven, kijken naar wat er is. De esthetiek ontstaat daaruit. Die atelierpraktijk is voor mij essentieel in het film-maken.”

Speelsheid voelt bij Geesin niet als vlucht. Het is zijn manier om uit te drukken wat anders ongezegd bleef. Met *Een mislukt eerbetoon aan moederliefde* vindt hij in lichtheid het middel om een eerder gevoelde zwaarte te bezweren. **fk**

EEN MISLUKT EERBETOON AAN MOEDERLIEFDE

Amputeren en doorzetten, of ontploffen

Het kost je een paar ledematen, maar dan heb je ook wat. Een amputatie is een offer dat wensouders in dit absurdistische platelandsuniversum maar wat graag brengen voor nageslacht.

Pianostemmer Samuel kijkt min of meer tevreden en hoopvol naar zijn hand waar nog slechts drie vingers aan zitten. De andere twee zijn ingrediënten voor een speciale jam waaruit voor hem en zijn vriendin een kleine moet voortkomen. Maar zijn vriendin wil geen jam koken van zijn vingers. Zij ontploft, en hij kan weer bij nul beginnen.

Samuel is verdrietig, maar niet geschokt. In zijn wereld ontploffen mensen links en

rechts. Het hoort er in het universum van Dan Geesins tweede speelfilm gewoon bij.

Eerder creëerde Geesin in *Sputum* (2022) een dystopische wereld waarin een specifiek soort spug goud waard werd. In zijn nieuwe, zwartkomische en absurdistische dorpsdrama blijken amputaties en bloederige sterfgevallen doodnormaal, terloops bijna. Daarom is deze film over een man met een kinderwens wellicht wat macaber, maar toch geen horrorfilm. Van schrik-effecten, suspense of echte *gore* is geen sprake.

Het scenario laat zich dus lastig met iets anders vergelijken. Want waar plaats je de wijkagent die onder een verlichte deken de levensverhalen van zijn dorpsgenoten naspeelt

met poppen? Waar komt die beeldige, excentrieke tweeling ‘Titty’ en ‘Tatty’ vandaan? Titty wil niets liever dan een kind, Tatty doet er alles aan om die wens van haar zus te laten slagen. Samuels Vrouw Holle-achtige moeder (‘Patattie’) heeft, zo lijkt het, uiteindelijk de meeste macht in handen. Maar ondanks haar curieuze interventies om de natuur een handje te helpen, krijgt zelfs zij te maken met een leven dat niet altijd maakbaar is.

Geesin verwerkt met zijn tweede speelfilm op originele wijze deels zijn eigen ver-geeftse kinderwens in een scenario. Hoofdrölspeeler Juda Goslinga speelt een fijne, bijna onnadrukkelijke figuur binnen een groep vrij excentrieke personages die niet allemaal

even goed uit de verf komen. Het sterkst zijn Geesins volstrekt eigenzinnige ideeën. Het feit dat gefrustreerde mensen ontploffen is er zo één, natuurlijk. Maar nog geestiger is dat sommigen zo gewetensvol zijn om naar een zogenaamde Pop Pod te snellen voordat ze ontploffen: het scheelt de achterblijvers de nodige bende.

Dat Geesin expertise heeft als componist en sounddesigner, betekent dat filmmuziek en vooral de geluidseffecten opvallen, zoals de bloederige knal van ontploffend mensen-vlees of de ‘roepende’ jam van zijn moeder, die klinkt als een bergje kittens of puppy’s.

MARICKE NIEUWDRP

EEN MISLUKT EERBETOON AAN MOEDERLIEFDE NEDERLAND, 2026 | REGIE DAN GEESIN | MET JUDA GOSLINGA, FRIEDA PITTOORS | 85 MINUTEN | DISTRIBUTIE O'BROTHER | TE ZIEN VANAF 30 APRIL, OOK VIA [picl.nl](https://www.picl.nl)

VANAF 21 MEI IN DE FILMTHEATERS

FILM EVENTS en MERAKI presenteren een film van ARNOLD-JAN SCHEER ROY DAMES & SVEN JACOBS

het Hart van AMSTERDAM

Het ongecensureerde verhaal
van de Amsterdamse penoze

met

FRITS VAN DE WERELD • HENK DE VRIES • BAS VAN HOUT • CHRIS DOLMAN • THEA MOEAR • FRITS ADRIAANSE JR.
MARTINE & LOUISE FOKKENS • MARISKA MAJOR • ROB VAN DELDEN • JAN DIEKE • THEO LAMMERS
HUGO BROERS • LINO KOSTER • JOEP DE FLUITER • PARIJSE LEEN • BLONDE GREET

e.v.a.

MUZIEK JOB CHAJES MONTAGE SVEN JACOBS CAMERA ROY DAMES ROBERT-JAN BROUWER FRANK MOLL SVEN JACOBS ASSOCIATE PRODUCERS PAUL BONSIK EGBERT BARTEN HARRO PRESSER
PRODUCENTEN JAN DOENSE TAMARA VOSMAER ARNOLD-JAN SCHEER ROY DAMES SCENARIO & REGIE ARNOLD-JAN SCHEER ROY DAMES SVEN JACOBS

DEZE FILM KWAM TOT STAND MET STEUN VAN VOORDEKUNST

WWW.HETHARTVAN.AMSTERDAM.

©2026 STICHTING FILM EVENTS

TWO PROSECUTORS OP ZOEK NAAR DE UITGANG

In zijn eerste fictiefilm sinds *Donbass* (2018) keert Sergei Loznitsa terug naar de grauwe gangen van de Sovjet-terreur die al vaker het decor waren van zijn films.

DOOR ELISE VAN DAM

“Waar is de weg naar buiten?”, vraagt een wat verwaasde man in het trappenhuis van een justitiegebouw in Moskou. Tegen die tijd weten we het antwoord allang: er is geen weg naar buiten. Hoeveel deuren je ook opent, hoeveel trappen je op- en afdal, hoeveel hoeken je omslaat, als in een Escher-tekening komen ze uiteindelijk allemaal op hetzelfde uit.

Er zit iets onafwendbaars in het weefsel van het op een novelle van Georgi Demidov gebaseerde *Two Prosecutors*. Een film die een verhaal vertelt dat we al kennen en dat niet ineens anders zal aflopen. “Sovjet-Unie, 1937. Het hoogtepunt van Stalins terreur”, staat in een tekstje waarmee de film opent. Uit een van de zwaarbewaakte gevangenis weet een gevangene een met bloed geschreven briefje bij de net afgestudeerde jurist Alexander Kornjev te krijgen. Die is nog naïef genoeg om te denken dat hij een verschil kan maken.

STILSTAND

Bij de gevangenis aangekomen blijkt eerst de bel het niet te doen. Vervolgens krijgt Kornjev te horen dat de gevangenisdirecteur er niet is en hij moet wachten. Uren later volgt een eindeloze tocht door smerige, grauwe gangen, langs zware deuren die openen met grote sleutelbossen. Met elke ruimte lijken de plafonds een stukje omlaag te komen.

Maar uiteindelijk is daar dan de cel. De gevangene. Een oude man die Stepniak heet en uiteenzet hoe hij hier terecht kwam, de sporen laat zien die de martelingen op zijn lichaam achterlieten. Hij vertelt

Kornjev ook al hoe zijn verhaal zal aflopen. “Hartfalen”, zal de formele doodsoorzaak zijn. Ook het lot van Kornjev is bezegeld, waarschuwt Stepniak. Door hem te bezoeken, naar zijn verhaal te luisteren, heeft Kornjev zich tot doelwit gemaakt van het regime.

De Sovjet-terreur was al vaak het onderwerp van het werk van Sergei Loznitsa, in (archieff)documentaires als *The Trial* (2018) en *State Funeral* (2019) en speelfilms als *A Gentle Creature* (2017). Films die met hun strenge formalisme ook geen uitweg bieden. De shots in *Two Prosecutors* zijn consequent statisch en strak gecomposeerd. Zelfs in de spaarzame shots buiten lijkt de lucht tot stilstand te zijn gekomen. Alsof alle zuurstof uit de wereld is gezogen. Alles in de film is gedempt. De kleuren, het acteren. Niemand verheft zijn stem, niemand slaat met een vuist op tafel.

KAFKA

De tableau-achtige, vaak lang aangehouden shots waarin Loznitsa zijn personages gevangenhoudt, geven de film een licht ironische toon. De vergelijking met Kafka is onvermijdelijk maar voelt ook versleten, en dat is precies waar de film wringt. Het is waar dat sommige dingen eindeloos opnieuw moeten gezegd, sommige misstanden steeds opnieuw aan de kaak gesteld, maar *Two Prosecutors* voelt als een herhaling van zetten zonder het geloof dat er nog een andere uitkomst mogelijk is.

Een aantal keer in de film valt Kornjev in slaap. In de trein op weg naar Moskou, wanneer een medepassagier (gespeeld door dezelfde acteur als de oude

gevangene) een langdradige monoloog tegen hem afsteekt over de keer dat hij Lenin ontmoette. In de wachtruimte waar mannen met aktetassen op schoot urenlang wachten op drie minuten toegang tot de openbaar aanklager.

Steeds is er de suggestie dat Kornjev dingen mist. De clou van een verhaal, de clou van wat er met hem staat te gebeuren. Een paar keer noemen mensen hem een dwaas. Het klinkt aanvankelijk als een stempel waarvan de held het tegendeel zal bewijzen. Maar al snel beseft je dat ze gelijk hebben. Dat Kornjev met zijn jeugdigheid en naïviteit niet dwars door alle barrières van het systeem heen het recht zal doen zegevieren, maar myopisch op zijn ondergang afstevent.

Richting het einde van de film valt hij nogmaals in slaap. Dit keer in de trein terug uit Moskou. In de coupé die hem is toegewezen zitten twee mannen die hun eten en wodka met hem delen en volksliedjes zingen. Rozig van de alcohol zakt Kornjevs hoofd tegen het raam. Hij heeft zijn zegje gedaan en is op weg terug naar huis. Denkt hij. Want uiteraard is er geen weg terug. En is zijn lot, zoals Stepniak hem al waarschuwde, allang bezegeld.

TWO PROSECUTORS FRANKRIJK/DUISSLAND/
NEDERLAND, 2025 | REGIE SERGEI LOZNITSA | MET
ALEKSANDR KUZNETSOV, ALEKSANDR FILIPPENKO,
ANATOLIY BELIY | 117 MINUTEN | DISTRIBUTIE IMAGINE
| TE ZIEN VANAF 30 APRIL, OOK VIA picl.nl

TOP GUN

DINGEN MOETEN BOEM GAAN

Met *Top Gun* opnieuw in de bioscopen en een Maga-regime dat klungelig over een nieuw Amerikaans imperialisme fantaseert, is het ineens weer actueel om na te denken over wat Amerikaanse blockbusters ons eigenlijk vertellen.

DOOR RONALD ROVERS

Stel: je hebt een grenzeloze fantasie. Of anders gesteld: je hebt een compleet universum waarin je je verhalen kunt situeren. Personages vliegen op licht-snelheid tusse sterrenstelsels dus afstand is geen bezwaar en je kunt losgaan op elk idee over buitenaardse samenlevingen dat je in dat prachtige hoofd met die miljarden neuronen kunt bedenken. Met de miljarden dollars ook die je tot je beschikking hebt.

Een sciencefictionepos creëren dat ons voorstellingsvermogen naar adem laat happen? Wezens op andere planeten bedenken die zelf niet eens wisten dat ze bestonden? Je beschikt immers over de vrijheid van een jonge god.

Niets van dat alles. Wat is sinds 1977 dat ene definiërende ding van vrijwel elke planeet in het *Star Wars*-universum? Een markt. Kraampjes met spulletjes. In het nauwdenken van elke Amerikaanse scenarist, regisseur en production designer is een markt wat een nieuwe planeet pas echt tot leven brengt. Nou is het waar dat elke nieuwe serie in de franchise nog steeds vastzit aan de visuele stijl van de eerste films, maar kom op: het hele universum is neoliberaal? In de totaliteit van mogelijke combinaties van moleculen en de evoluties die daaruit kunnen ontstaan, is dat wat we kunnen bedenken? Elke planeet heeft een markt? Dat kan geen toeval zijn. Hier wordt iets verkocht.

Het uitventen van dingen is Hollywood niet vreemd. Dat de Amerikaanse filmindustrie warme banden onderhoudt met het leger om van allerlei materieel gebruik te kunnen maken en dat het Pentagon in ruil daarvoor al jaren scenario's mag aanpassen om ervoor te zorgen dat het niet in een al te beroerd daglicht komt te staan, zal voor weinig mensen nieuws zijn. Ook al verbaast het elke keer weer dat we dit als kijkers prima vinden. Het betekent dat via Hollywood-films geen onschuldige beelden en verhalen worden geëxporteerd: er wordt een idee verkocht van hoe de wereld zou moeten zijn. Vanzelfsprekend zijn

er uitzonderingen: de afgelopen jaren bijvoorbeeld in *Andor* (2022-), de beste serie die *Star Wars* heeft voortgebracht. Maar het marketingkabaal aan de andere kant is groter: Mark Wahlberg in een van de *Transformer*-films in een weids shot op een veranda onder een wapperende Amerikaanse vlag met op de achtergrond de ondergaande zon is een ideologisch beeld van een gedroomd Amerika. Dit was trouwens geen ironisch shot, want die neiging vertonen doorgewinterde filmkijkers ook nog wel eens: om shots als dit te ver door te denken. En al was het wel ironisch: een ironische kijk op Amerika wordt door veel kijkers nauwelijks begrepen. Zie de reacties op *Team America: World Police* (Trey Parker, 2004) of *Starship Troopers* (Paul Verhoeven, 1997) toen ze uitkwamen.

GEHEIMZINNIG

In *Top Gun* (1986) en de *Transformers*-films is duidelijk wat men wil verkopen (naast Hasbro-speelgoed): de glorieuze kracht en heldhaftigheid van het Amerikaanse leger. Iets geniepiger, net als in de *Avatar*-franchise, is wat tussen de regels door wordt verkocht: het vertrouwen dat er altijd wel een rebel is die het juiste doet. Imperialisme is een groot woord maar het zit ook in kleine dingen. Het verbergt zich vaak in de simplistische moraal van films: dingen zijn goed of slecht, dingen komen altijd wel weer goed, etc. Het hele idee achter *Avatar* is trouwens ook krankzinnig Amerikaans militaristisch: 26 duizend miljard milj de ruimte in trekken om op een schitterende paradijselijke planeet te arriveren en wat is het enige wat de mensheid kan bedenken om daar de tijd door te komen? Oorlog. Dat de fanaten worden verslagen doet er niet toe. Het gaat om dat idee van strijd als menselijke conditie.

AI is zonder twijfel het grootste front van een nieuwe beeldenstrijd want de betekenis en de waarde van beelden zal door AI opnieuw gedefinieerd wor-

Imperialisme is een groot woord maar het zit ook in kleine dingen. Het verbergt zich vaak in de simplistische moraal van films: dingen zijn goed of slecht.

den. Omdat er geld mee verdiend kan worden – daar heb je die markt weer – is die ontwikkeling waarschijnlijk niet tegen te houden. Ook al wordt er nog steeds geheimzinnig over gedaan: omdat Hollywood ook wel merkt dat er veel weerstand tegen is, worden ontwikkelingen niet van de daken geschreeuwd. Ben Afflecks AI-bedrijf InterPositive opereerde in stilte onder de naam Fin Bone LLC, tot het afgelopen maart aan Netflix werd verkocht. Acteurs en scenaristen mogen dan iets van bescherming geregeld hebben met betrekking tot AI, de meeste andere ambachten in de filmindustrie zijn minder goed beschermd. De meeste vakmensen in deze industrie zijn freelancer dus die staan sowieso zwakker. Bovendien: hoe zullen vakorganisaties zich verhouden tot een technologie die een deel van de productie goedkoper kan maken? Vermoedelijk hebben weinig organisaties hier een antwoord op geformuleerd. Imperialisme is trouwens ook: iedereen laten denken dat dit allemaal zomaar kan. Dat het niet is tegen te houden.

Schrijven over imperialisme in cinema klinkt misschien archaïsch en achterdochtig maar na de Tweede Wereldoorlog was de Amerikaanse cinema onderdeel

van het Marshallplan dat Europa er bovenop moest helpen. Met als eerste en laatste doel: het communisme tegenhouden. Films werden gebruikt om het idee van 'de Amerikaanse manier van leven' te promoten. Gelukkig, juist omdat het een vrije markt was, kregen we ook de films van Sirk en Kubrick en Scorsese. En, ook dat moet gezegd, zelfs de oorspronkelijke *Star Wars*-trilogie was duidelijk antifascistisch.

CASINO

Maar ook al is het beeld niet eenduidig, onder veel Amerikaanse films schuilt vaak eenzelfde idee van hoe mensen samenleven. Futuristische steden in science-fiction zijn bijna altijd chaotisch, waar een doden-of-gedood-worden sfeer hangt. Terwijl ik dit schrijf, lees ik dat de Amerikaanse president om een reactie is gevraagd na de arrestatie van een Special Forces-militair, die 400.000 dollar won door online te gokken op de arrestatie van Nicolás Maduro. Een operatie waar hij direct bij betrokken was. Trumps antwoord: "De wereld is een casino. Het is wat het is."

Los van wat oranje vlek ergens van vindt: dit is hoe de wereld in veel Amerikaanse cinema wordt uitgevent. Ook in films die in wezen kritisch zijn op het land. Een van Scorsese's films heet nota bene *Casino* (1995). Trump viert het, Scorsese waarschuwt ertegen. Maar de conclusie van beiden is dat dit het dna is van de samenleving. Als dat zo zou zijn, zouden we nooit geëvolueerd zijn. En al is het dat misschien wel op dit moment in de eeuwigheid, het hoeft niet zo te blijven. Aan een samenleving kan veel meer gemaakt en geschaafd worden dan blockbusters laten zien.

Dat ze dat niet doen, of dat utopieën zonder uitzondering worden ontmaskerd als dystopieën, heeft natuurlijk ook te maken met die ene, al te menselijke fascinatie: elke blockbuster draait om conflict. Conflicten worden opgelost door gebouwen/schepen/steden/planeten op te blazen. Nooit via overleg.

Overleg is soft en waarom overleggen als je dingen op kunt blazen. Die fascinatie kan diep in ons verankerd liggen – al is dat ook zo'n ding dat we misschien door herhaling zijn gaan geloven – we betalen er wel een prijs voor: geen enkele studio stopt geld in een film waarin niets wordt opgeblazen.

Ook al zijn er zeker nog blockbusters – Marvel-films, *Avatar*-films, de tweede *Top Gun*, *Mission: Impossible* – dit gaat niet meer alleen over blockbusters. Want gaandeweg de jaren negentig veranderde de situatie. Conflictoplossing Bruce Willis-stijl ging eruit, gestileerde hypergewelddadigheid kwam erin – de wraakfantasieën van Tarantino, maar ook films als *Oldboy* (waar natúúrlijk een Amerikaanse remake van kwam). Inmiddels krijgen we in niet mis te verstane hoeveelheden al twee decennia eindtijdvisioenen voorgeschoteld. Ooit waarschuwden films voor de ondergang (Kubricks *Dr. Strangelove*, Frankenheimers *Seven Days in May*), inmiddels lijkt die een voldongen feit. Waarbij aan het gegeven van miljarden doden geen woord meer wordt besteed. Dat moet iets doen met hoe we als mensen in de wereld staan.

GEDREUN

Dit is geen preek vanaf de kansel. Ik geniet ook van die films. Het punt is dat het goed is om te beseffen hoe invasief die constant herhaalde boodschap van onvermijdelijke strijd en ondergang is, want het gevaar zit in de herhaling natuurlijk, in het gedreun, in het gemarcheer van al die basale tonen. Als grote groepen mensen die existentiële onzekerheid geïncorporeerd hebben, zijn ze vatbaarder voor simplistische, fundamentalistische ideeën.

De wereld is geen casino. Conflicten kunnen ook anders opgelost worden dan met bommen en granaten. En strijd is niet de normaalste zaak van de wereld. fk

Eat the Rich

Dan Hassler-Forest zoekt als de Indiana Jones van de filmwetenschappen naar verborgen betekenissen en geheime kamers van de filmgeschiedenis.

Films hebben slechteriken nodig. Ze geven niet alleen de hoofdpersonen iets om zich tegen af te zetten, maar geven ook vorm aan een gevoel van angst of onrust dat door een groot publiek gezamenlijk wordt ervaren. Tijdens de Koude Oorlog was het de dreiging van het communisme, dat op allerlei manieren gestalte kreeg: van snode KGB-agenten tot buitenaardse wezens die onze individualiteit afpakten. In de jaren van Reagans 'War on Drugs' zagen we steeds opnieuw kwaadaardige drugsbarons op het witte doek, die ook symbool stonden voor een extern gevaar. De laatste jaren zijn het steeds vaker de extreem rijken die het moeten ontgelden. Waar we ooit droomden van hogere welvaart, is het nieuwe motto juist "eat the rich!"

We zien het op steeds meer plekken terug: van Europese arthouse-hits als *Triangle of Sadness* tot Netflix-hits als *Knives Out: Glass Onion* en recente horrorfilms als *Ready or Not 2* en *Send Help*. Allemaal delen ze dezelfde mentaliteit: de meest verwerpelijke personen zijn de extreem rijken. Niet alleen mogen we onbeschaamd honend lachen om hun egomaniakale waanbeelden, maar we juichen het met zijn allen toe wanneer er op de meest groteske manieren met ze wordt afgerekend.

Deze kritische houding is niet geheel nieuw, maar eerder terug van weggeweest. In de jaren dertig en veertig, toen de klassieke Hollywood-film haar vaste vorm vond, werd deze populistische kunstvorm gedomineerd door een sceptisch perspectief op rijkdom. Film was een medium voor werkende mensen, voor wie enorme welvaart zowel een droom was als een symptoom van een oneerlijk systeem.

Het is de meest wezenlijke tegenstelling in kapitalistische cultuur: we herkennen de onrechtvaardigheid van het systeem, maar willen tegelijkertijd met een gerustgesteld gevoel weer naar huis gaan. Het *happy end* van een klassieke Hollywood-film herstelt daarom de morele balans, zodat de immorele rijkard wordt bestraft, en de 'gewone man' uiteindelijk beloond wordt met een zorgeloos bestaan.

Bijna honderd jaar later is de vermogensongelijkheid voor het eerst zo groot als in de jaren twintig. Geen wonder dus dat rijke mensen opnieuw deze rol krijgen toebedeeld. Maar er is iets veranderd: de schaamteloze corruptie van het Trump-regime, de groothedswaan van miljardairs als Elon Musk, en de onthullingen rondom Jeffrey Epstein hebben het onmogelijk gemaakt om de illusie nog in stand te houden. Het gaat niet om een paar rotte appels, maar om een systeem dat tot in zijn diepste kern verrot is.

Uiteraard bieden deze films geen zicht op een alternatief. Maar als nieuw cultuurfenomeen fungeren ze in ieder geval als uitlaatklep voor de opgebouwde woede ten opzichte van de huidige oligarchie.

DAN HASSLER-FOREST

In een film die laveert tussen haast documentaire waarachtigheid en het groteske vertelt Rosanne Pel een verhaal over moeders en dochters. “Ik hou van de Dogma-beweging, maar ik wil ook kunnen spelen met de vorm, door er surrealisme in te gooien bijvoorbeeld.”

DOOR SASJA KOETSIER

ROSANNE PEL

ROSANNE PEL OVER *DONKEY DAYS* 'HET GAAT OVER HOE WE CONTROLE UITOEFENEN OP ANDEREN'

“Bij het scouten van locaties zagen we heel veel villa's die mooi waren, maar bij deze hadden we het gevoel dat hij ook een beetje op instorten stond, en dat was precies goed. Wat ze binnen deze familie samen hebben is niet houdbaar, ze creëren met elkaar hun eigen ondergang. Dat voel je in dat huis.”

Tijdens een interview op het filmfestival van Thessaloniki vertelt Rosanne Pel over *Donkey Days*, haar tweede speelfilm, die in 2025 in première ging in de competitie van Locarno. Daarin speelt de etterende relatie tussen twee rivaliserende zussen en hun grillige moeder op in een familielandhuis dat betere tijden heeft gezien. “Op sommige plekken lekte het dak. Dat hoort ook bij deze mensen: ze hebben wel dat privilege, maar ze zijn eigenlijk niet *posh*. Eerder heel vrijdenkend. Vooral moeder Ines is vrij excentriek; een beetje zoals mijn oma.

“Mijn oma was heel apart en de dingen die ze deed kon ik niet altijd met elkaar rijmen. Dat heb ik bij het karakter van Ines verder uitgebouwd, want het fascineert me. Ze is iemand die verwarring schept, je kunt nooit echt grip op haar krijgen. Zij heeft daarmee heel veel controle in handen. Voor de anderen is niet te volgen wat er gebeurt, je bent altijd net te laat.”

CONTROLE

“Ik geloof dat ik nog niet helemaal klaar ben met het uitpluizen van de moeder-kindproblematiek. Mijn volgende film wordt een soort kruising tussen *La grande bouffe* en *Festen*”, zei Rosanne Pel in 2018 toen *Filmkrant* haar interviewde over haar debuutfilm *Light as Feathers*. “Wat grappig om dat terug te horen”, zegt ze nu, als ik haar die uitspraak voorleg. “Want dat laat je na een tijdje ook echt los, die inspiraties. Ik kijk veel

'Als ik kijk naar andere films dan denk ik vaak: ik snap het, maar het blijft net te veel op het papier hangen. Daar wil ik vanaf.'

films en dit zijn wel belangrijke voorbeelden, maar *La grande bouffe* heb ik bijvoorbeeld helemaal laten gaan, want eten is niet waar het in mijn film om gaat. Het gaat over hoe we controle uitoefenen op anderen via bepaalde standaarden – iets wat we als vrouwen helaas best goed in stand weten te houden met elkaar. De film drukt de interne woede die daaruit voortkomt op een ongefilterde manier uit. Daar zit voor mij de absurditeit. En die kon ik uiteindelijk ook doortrekken naar de stijl, binnen een film die verder juist bijna documentair is.”

Het venijn wordt in deze driehoeksrelatie vooral geïncasseerd door de jongste zus Anna. Haar overgewicht is een terugkerend onderwerp van al dan niet terloopse opmerkingen en slecht verholde afwijzing. De rol van Anna wordt op magnetische wijze vertolkt door debutant Jil Krammer. “Nadat bleek dat ik deze rol niet kon invullen met mensen die ik bij castingbureaus zag, ben ik gaan streetcasten met Maris Eufinger in Hamburg, waar ik zelf al een tijd woon. Jil kookt in een restaurant, ze heeft niets met de filmwereld te maken. Ik hou er niet van om mensen meteen voor een camera te zetten, dus ik heb haar gecast op basis van een gesprek. Ik merkte dat zij iemand is met een grote binnenwereld, en dat vind ik erg interessant.”

DOGMA

In 2015 studeerde Pel af aan de masteropleiding van de Filmacademie met *Light as Feathers*, een korte film die het eerste deel zou vormen van haar gelijknamige speelfilmdebuut, dat in 2018 in première ging op het filmfestival van Toronto. Ze maakte de film in Polen, met een Poolse, niet-professionele cast. Het filmen zelf besloeg maar liefst vijf draaiperiodes, met maandenlange tussenpozen waarin Pel op basis van het geschoten materiaal het script herschreef en de volgende draaiperiode voorbereidde, steeds bouwend op de rollen en onderlinge dynamiek zoals die in eerdere scènes waren ontwikkeld.

Voor *Donkey Days*, haar tweede speelfilm, hanteerde ze grofweg dezelfde manier van werken, die geïnspireerd is op Dogma 95, maar zonder de rigide beperkingen daarvan. “Ik hou van de Dogma-beweging, maar ik wil ook kunnen spelen met de vorm, door er surrealisme in te gooien bijvoorbeeld.” Ditmaal waren de tussenpozen tussen de draaiperiodes korter (drie maanden in plaats van een half jaar) en werden de hoofdrollen gespeeld door één niet-professionele en twee professionele acteurs (Susanne Wolff als zus Charlotte en Hildegard Schmahl als moeder Ines).

“Het is een commitment, want het is een grote periode van je leven die je ervoor uit moet trekken. Je maakt met elkaar de afspraak dat we samen werken aan dit verhaal. En dat verhaal is in beweging, dus daar komt flexibiliteit bij kijken. Zij brengen ook input, die ik gebruik om hun rollen dichterbij hen te krijgen. Ik denk dat je dat voelt in de film. Dat je steeds meer toegang krijgt tot de psychologie van de personages. Om dat te bereiken, dat kost echt tijd.”

Ook voor producenten is het een gok. Pel prijst haar producent Floor Onrust, die in 2015 als lid van de examencommissie haar afstudeerfilm zag en voorstelde om hem verder te ontwikkelen tot een speelfilm. “Behalve zij verwachtte niemand veel van dat project; want ik werkte met niet-professionele ac-

teurs, én op 16mm-film, én met veel improvisatie. We kregen een Filmfondsbijdrage, maar iedereen dacht: we moeten nog maar zien wat daaruit komt. En toen werd het eigenlijk gewoon... ja, het werd gewoon goed. Ik ben daar nog steeds heel trots op.”

Naast Onrust tekende ook director of photography Aafke Beernink opnieuw voor deze aanpak bij het maken van *Donkey Days*. “Aafke is een van de weinige mensen in Nederland die zo in het moment kan werken”, stelt Pel. “Een mooi beeld is best wel snel opgenomen. Maar het gaat om iets anders dan alleen maar een mooi beeld. Omdat we improviseren moet zij gaan voelen waar er iets gebeurt, en dat is een heel andere manier van werken dan dat je het shot vooraf al helemaal uitdenkt. Je moet heel erg dáár zijn. En dat kan zij.”

DYNAMIEK

Want al die toewijding levert iets op wat niet te faken is. “Als ik kijk naar andere films dan denk ik vaak: ik snap het, ik snap de opzet van dit personage en kan ermee meevoelen, maar het blijft net te veel op het papier hangen. Daar wil ik vanaf. Als eerste schrijf ik alles en daarna gaan we met oefeningen die dynamiek proberen te creëren. Dat kan heel praktisch zijn. We zijn bijvoorbeeld voor een week naar Frankrijk gegaan om als familie met elkaar door te brengen. De dynamiek van een familie krijg je door samen te eten, normale dingen te doen, een geschiedenis op te bouwen.

“Wat in dat proces nog sterk veranderde, – en waarom ik dus ook heel erg hou van deze werkwijze – is dat ik eerst altijd meende dat Anna een slachtoffer was van deze familie, terwijl ik gaandeweg begon te denken: zij is sterk genoeg om ook haar eigen rol te hebben in deze dynamiek. Er zijn een aantal scènes die later in het proces belangrijker bleken dan ik eerst dacht, omdat ze Anna opeens in een heel ander licht laten zien. Dat zijn de sleutelscènes waar ik naar op zoek ben.”

DONKEY DAYS

Loggewrikte stenen

Een dominante moeder en twee ruziënde zussen vertellen elkaar flink de waarheid in dit licht-absurdistische drama.

Ieder gezin gaat anders om met oud zeer: van luid zwijgen en mooi weer spelen tot passief-agressieve pesterijen of knallende ruzie. In het Duitse gezin van Anna, Charlotte en hun wat excentrieke moeder Ines is het bij elk samenzijn weer raak: steken onder water, jaloezie en oude vetes die van elke zin afdrui- pen. De voorwaardelijke liefde van hun grillige moeder, die zeer scherp in haar oordeel is, drijft Anna en Charlotte tot waanzin.

Zelf zijn ze ook geen lieverdjes. “Haal je rijbewijs nou eens, dan ben je minder afhankelijk”, “wat is je haar dof”, “je bent geen vier meer” – zo ongeveer verloopt hun dagelijkse *small talk*. De droevigste: “We zorgen gewoon voor elkaar in dit gezin.” Want uit alles wordt duidelijk dat deze zorg die van het slechtste soort is, waarin ieder in de ander overloopt, en de emmer steevast overstroomt.

In het intense en licht-absurdistische *Donkey Days* draait de camera wiebelig om de zussen heen, met veel close-ups van doedelijke blikken en wanhopige gezichten. Ook de geluidsband is smartelijk en dissonant tegelijk. Soms is een enkele valse piano-aanslag genoeg om de wrange dialogen als een hamerslag over te laten komen.

Want in dit melodramatische, tikje sadistische gezin wordt elkaar de waarheid verteld, ook al is die waarheid vaak gekleurd en versplinterd. Allemaal zitten ze vast in een mal, die al vroeg in hun leven is gestanst. Weglopen, wat Anna om de haverklap doet, helpt niet.

De Nederlandse regisseur Rosanne Pel (*Light as Feathers*, 2018) slaat soms een surrealistisch zijpad in, waarin een ezel zijn plek in het gezin opeist. Het zal dezelfde ezel zijn waar de zussen eerst nog bonje over maken: moeder blijkt al tien jaar lang elke maand honderd euro over te maken naar een vage rekening waarmee ze een ‘zielige ezel’ steunt – die wel.

Ook duikt af en toe de jongere Ines in beeld op, die dan gewoon aan tafel zit met haar volwassen dochters – een sterke vondst omdat kinderen zich vaak amper een voorstelling kunnen maken van hun jongere moeder. Vrouwen mogen heus wel buitenissige feesten geven, maar moeders moeten vooral ‘normaal’ zijn. Het zijn twee onverenigbare beelden in een kinderhoofd: kun je je moeder wel echt kennen als vrouw?

Heel soms schemert er kwetsbaarheid – een vies woord in dit gezin – doorheen, als de doorgaans zo verbeterde Charlotte zegt dat ze zich “net zo eenzaam voelt als mama”. Ze zoeken de pijn op, als rollende stenen die ze samen naar hartenlust loswrikken, om er uiteindelijk zelf onder bedolven te raken.

MARISKA GRAVELAND

DONKEY DAYS NEDERLAND / DUITSLAND, 2025 |
REGIE ROSANNE PEL | MET JIL KRAMMER, SUSANNE
WOLFF, HILDEGARD SCHMAH | 108 MINUTEN |
DISTRIBUTIE GUSTO | TE ZIEN VANAF 7 MEI, OOK
VIA picl.nl

PALOMA AGUILERA VALDEBENITO OVER *TREAT HER LIKE A LADY*

‘ARMOEDE IS VOOR MIJ NOOIT GRIJS GEWEEST’

In *Treat Her Like a Lady* portretteert de Amsterdamse Paloma Aguilera Valdebenito een alleenstaande moeder die vecht voor haar gezin terwijl de instanties haar op de hielen zitten. Kleurrijk, melodramatisch en persoonlijk: een volksopera. “Ik herkende me niet in hoe de stad vaak getoond wordt.”

DOOR ALEXANDER ZWART
PORTRET ANDRÉ BAKKER

De eerste beelden van *Treat Her Like a Lady* voelen meteen als een wereld die je herkent en tegelijk één die je zelden zo ziet verbeeld. Flats langs de ringweg, een gezin dat zich staande houdt, een moeder die alle ballen in de lucht probeert te houden. Maar wat opvalt is niet de armoede, niet de instanties waartegen gevochten wordt, maar de kleur. De energie. De manier waarop alles tegelijk licht en zwaar kan zijn.

Paloma Aguilera Valdebenito (Amsterdam, 1982) begon negen jaar geleden, na het afronden van haar speelfilm *Out of Love* (2016), met schrijven aan *Treat Her Like a Lady*. Haar zoontje was net één. De stad die ze kende verdween om haar heen. Volksbuurten verdwenen, de kloof tussen arm en rijk groeide. Ook in films herkende ze het volkse Amsterdam zoals zij het kende, niet terug. De verbeelding ervan op het witte doek was te grauw, te plat, te weinig van binnenuit gezien.

Lang dacht ze dat haar gevoel van vervreemding vooral cultureel was – ze heeft een Chileense vader en een Arubaanse stiefvader. Maar dat bleek maar een deel van het verhaal. “Ik wilde een film maken over mijn Amsterdam, maar ik herkende mezelf niet in hoe de stad vaak wordt getoond. Toen begon ik te denken: het gaat ook over klasse.”

Ondertussen bleef de stad veranderen. Buurten verdwenen, prijzen stegen, en het gesprek over wie waar thuishoort werd harder. Ze groeide op in de Staatsliedenbuurt, later Bos en Lommer, haar vader woonde in de Krugerstraat in Amsterdam-Oost. “Iedereen stond te barbecueën op het Krugerplein”, zegt ze. Nu is de nabijgelegen Wibautstraat één en al hippe koffietentjes. Voor het casten van de kinderrollen week ze uit naar Purmerend en Almere, want “in Amsterdam was niks meer te vinden. Het volkse verdwijnt”. Wat haar vooral bijbleef was niet

alleen die verschuiving, maar hoe over volksbuurten werd gesproken. Alsof het over een probleem ging, niet over mensen. “Ik was verbaasd en boos over de minachting voor mensen uit mijn omgeving. Ik dacht: ga met ze praten.”

De flat aan de Amsterdamse ringweg, de schaarse eindjes die aan elkaar worden geknoopt, het gezin als vesting, ze heeft het allemaal zelf meegemaakt. Dochter Harrie is haar alter ego. De vrachtwagen die in de openingsscène zijn lading broden verliest op de A10, terwijl omwonenden van balkons springen om ze op te rapen, heeft ze zelf meegemaakt. Haar stiefvader sprong echt naar beneden. “Voor mij stond dat ene beeld voor de wonderlijke schoonheid die je in een lelijke leefomgeving tegenkomt.” Ze denkt ook aan de zondagse uitjes naar de spottersplek bij Schiphol, vliegtuigen kijken met een ijsje. “Ik vond het verschrikkelijk als kind. Maar dat was het uitje dat mijn moeder ons met al haar creativiteit kon geven.”

Hoofdpersoon Sandra is niet letterlijk aan haar autobiografie ontleend, maar samengesteld uit verschillende vrouwen om haar heen, vermengd met haar beeld van haar eigen moeder. Waar die elke cent twee keer omdraaide, is Sandra losser met geld. “Mijn Sandra is van het motto: geld moet rollen. Als er even wat is, gun je jezelf iets. Dat is ook waardigheid.” Dat mensen met minder geld worden bekritiseerd omdat ze hun nagels laten doen of een pakje sigaretten kopen, vindt ze kwalijk. “Ook als je financieel kwetsbaar bent, heb je recht op iets voor jezelf. Daar mag niemand aan komen.”

Op de set weigerde ze vegetarische catering. Het overgrote deel van de via streetcasting gevonden acteurs en figuranten bestond uit Amsterdammers die het financieel moeilijk hadden. Die moesten gewoon goed en lekker kunnen eten, dus ook vlees. Vanuit de productie klonk het: “choose your battles”. “Nou,” zegt ze, “dit was er één. Het is een privilege om ervoor te kiezen geen vlees te eten.”

VOLKSOPERA

Wie bij sociaalrealisme automatisch aan somberheid denkt, wordt meteen op het verkeerde been gezet. *Treat Her Like a Lady* speelt zich af in een kleurrijk, bijna overdadig palet. Kostuums, interieurs, muziek: in alles is het net iets groter. De referenties lopen van *Mermaids* (Richard Benjamin, 1990) met Cher tot Spike Lee's *Do the Right Thing* (1989), van de Italiaanse komedie *Ieri, oggi, domani* (Vittorio De Sica, 1963) tot de foto's van Martin Parr en de pastelkleuren van Jacques Demy's *Les parapluies de Cherbourg* (1964). Maar de werkelijke bron is dichterbij huis. “Armoede is voor mij nooit grijs geweest. Ik wilde de vitaliteit en energie laten zien die ik om me heen zag, ook als het thuis financieel niet meezat. Te vaak zien we de arbeidersklasse op een heel grauwe manier afgebeeld worden.”

Gaandeweg zocht ze naar een woord voor wat ze eigenlijk aan het maken was. Geen genre leek te passen. Tot ze op ‘volksopera’ uitkwam. Humor en drama naast elkaar, het melodrama niet wegdrücken maar omarmen. “En dan met die muziek eronder, dat het lekker bombastisch mag zijn. Ik denk dat ik door zulke films cinefiel ben geworden. Films waarin de gekte er mag zijn.”

De telenovela's waarmee ze opgroeide gaven haar

een vrijheid die zelden wordt genomen: de vrijheid om je eigen bestaan als spektakel te behandelen. “Zo heb ik Sandra ook willen neerzetten: als de ster van haar eigen dramatische leven.” Inmiddels woont Aguilera Valdebenito in Marseille. Een van de laatste grote Europese steden waar volkswijken nog midden in het centrum liggen. “Als ik daar ben, denk ik: ademen, connectie, thuis.”

SPIEGEL

Voor de rol van Sandra zocht ze naar iemand met een niet-gespeelde Amsterdamse authenticiteit. En dus niet een acteur die het accent nadoet. Ze breidde het zoeken uit naar influencers en YouTubers. Het was producent Frans van Gestel die vlogger Nienke Plas opperde; zijn dochter is fan. “Ik kende Nienke niet, maar toen ik haar zag, dacht ik: dit komt heel dicht bij hoe ik Sandra voor me zie.” Positief, gevat, strijdbaar. En ook: moeder van drie kinderen. Dat is voelbaar, zegt ze.

De voorbereiding bestond voor een groot deel uit samen eten en praten. Weinig formeel repeteren, veel leren wie de ander is. “Zij weet alles van mij, ik weet alles van haar. Dat was de hele voorbereiding.” Toen de draaiperiode haar zwaarste kant naderde, met scènes waarin de instanties bij Sandra op de stoep staan, gaf Aguilera Valdebenito haar een ongebruikelijke opdracht: na de visagiste 's ochtends geen spiegel meer. “Ik dacht dat het zou helpen. En zij zei meteen: oké.”

De film werd vrijwel chronologisch gedraaid. Dat had praktische redenen: Aimee Klaasenbos, die oudste dochter Harrie speelt, zat midden in haar puberteit en veranderde fysiek zichtbaar gedurende de opnames. Zo hoefde er qua continuïteit niets gecorrigeerd te worden. Maar het had ook een dramaturgische reden. “Het werkt niet als kinderen op draaidag tien al het verdriet uit het slot moeten spelen. Ze moeten het echt ondergaan.”

ONDER HET TAPIJT

Formulieren, loketten, instanties, beslissingen die van buitenaf komen, ze hijgen de hele film door in Sandra's nek. Aguilera Valdebenito wilde niks weghalen, ook niet waar het ongemakkelijk werd. Ja, er was soms druk om bepaalde zinnen te schrappen omdat ze te gevoelig of te politiek incorrect waren, maar ze weigerde stevast. “Dit moet je laten horen. Anders wordt het weer te netjes en ben je je personage kwijt.”

Sandra zegt op een gegeven moment iets over statushouders die sneller een huis zouden krijgen dan

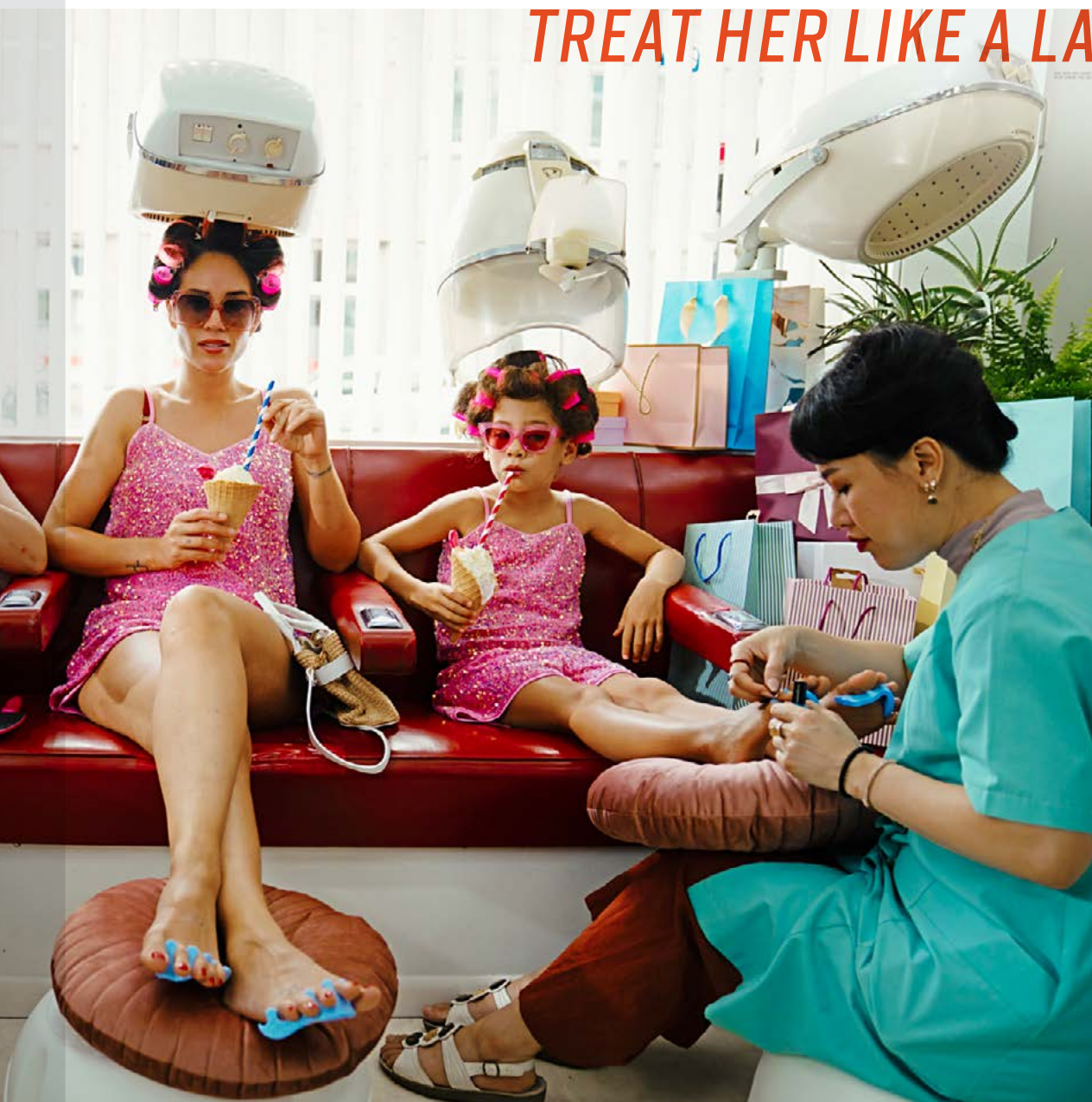
‘Mijn Sandra is van het motto: geld moet rollen. Als er even wat is, gun je jezelf iets. Dat is ook waardigheid.’

Amsterdammers die al twintig jaar op de wachtlijst staan. Die zin in het script sneuvelde bijna, vertelt ze. Dat er überhaupt zo lang over werd gediscussieerd zegt misschien iets over het politiek correcte filmklimaat op dit moment. “Dit moest er gewoon in blijven. Deze sentimenten leven nu eenmaal in de samenleving. Je kunt ze niet onder het tapijt vegen.”

Treat Her Like a Lady begon als een persoonlijke film over haar Amsterdam en groeide uit tot iets groters: een portret van binnenuit van mensen die normaal alleen van buitenaf worden beschreven. In haar film zijn ze geen probleem of cliché, maar mensen die tegenstrijdig mogen zijn en er kleurrijk bij mogen lopen. Aguilera Valdebenito legt dat niet uit, maar laat het zien. **fk**

TREAT HER LIKE A LADY

UIT-DELEN OF VERKOPEN?

Een film over een alleenstaande moeder versus onrechtvaardig systeem, dat zal een grijsgrauwe boel zijn, toch? Mis, toont het in vele opzichten uitbundige *Treat Her Like a Lady*. **DOOR JOOST BROEREN-HUITENGA**

De brief van de deurwaarder gaat op de koelkast – en er gaat, hop, ook meteen een kleurrijke kindertekening overheen. Dat beeld is *Treat Her Like a Lady* in een notendop.

Alleenstaande moeder Sandra is zich heus wel bewust van de financiële verplichtingen die als molenstenen om haar nek hangen. Maar de levensvreugde van en met haar kinderen is toch écht belangrijker.

Sandra begint de film overigens niet alleenstaand. In de idyllische openingsscène zien we haar samen met haar partner en dochters Harrie en Stella, in een

klein maar zonovergoten appartement aan de snelweg. “Uitdelen of verkopen?”, vraagt Sandra haar dochters als er een vrachtwagenlading vers brood in hun schoot belandt. “Verkopen, natuurlijk”, reageert Harrie.

Het is een van de vele schnabbels waarmee dit volks-Amsterdamse, samengestelde gezin het hoofd boven water houdt. Maar als haar vriend vreemd blijkt te gaan, zet Sandra hem de deur uit. Tegelijkertijd wordt ze na een huiszoeking door bijstandsamptenaren beschuldigd van fraude, omdat die in de bad-

kamer stuiten op de tandenborstel van die (inmiddels ex-)vriend. En die verkochte broden had ze moeten opgeven, natuurlijk. Diep in de schulden belandt Sandra in een noodopvang in een hotel. “Pak je koffers”, maant ze Harrie en Stella met al het enthousiasme dat ze uit haar tenen weet te trekken: “We gaan op vakantie!”

Paloma Aguilera Valdebenito (*Out of Love*, 2016) putte voor haar tweede speelfilm uit haar eigen jeugdijaren. Dat verhaal krijgt extra urgentie door het vergrootglas dat met de toeslagenaffaire werd gelegd op de onrechtvaardigheden van het bijstandssysteem. Maar Aguilera Valdebenito kiest bepaald niet voor de grijsgrauwe aanpak die zo makkelijk voor te stellen is bij zo’n sociaalrealistische slice-of-life. Een volksopera, dat moest het worden, met een opvallend kleurrijke en speelse vormgeving.

Die combinatie van volkse ellende en zuurstokkleuren, plus de setting in een hotel, doen onvermijdelijk denken aan *The Florida Project* (Sean Baker, 2017). Maar dat geeft eigenlijk alleen maar aan hoe teleurstellend weinig films zo expressief durven zijn in hun kleurgebruik – Pedro Almodóvar daargelaten.

Het zonovergoten Amsterdam tijdens een hittegolf toont de wereld zoals Sandra wil dat haar kinderen die zien, terwijl ze alle drie ook wel weten dat de realiteit minder rooskleurig is. In combinatie met de charismatische centrale rol van Nienke Plas, de eerste dragende filmrol voor de YouTube-ster, geeft het *Treat Her Like a Lady* een onweerstaanbare energie.

TREAT HER LIKE A LADY NEDERLAND, 2026 |
REGIE PALOMA AGUILERA VALDEBENITO | MET NIENKE
PLAS | 110 MINUTEN | DISTRIBUTIE CINÉART | TE ZIEN
VANAF 28 MEI

MICHAEL JAMMERLIJK GEMISTE KANS

Voraf was al bekend dat Michael Jacksons filmbiografie de controverses rond The King of Pop uit de weg zou gaan. Wel verrassend (en teleurstellend): regisseur Antoine Fuqua lijkt ook nauwelijks geïnteresseerd in de artistieke arbeid waarmee Jackson die bijnaam verdiende.

DOOR FRITZ DE JONG

Het is 1982. In de Westlake Studio in Los Angeles neemt Michael Jackson de zangpartij van 'Beat It' op. Eerst horen we alleen zijn stem – inclusief alle karakteristieke gillettjes, zuchtjes en hijgjes. Naarmate producer Quincy Jones meer schuifjes op zijn mengpaneel omhoog duwt, horen we hoe een van de grootste hits van de jaren tachtig zich ontvouwt: die sobere drumpartij, dat soepele baslijntje, de staccato synthesizerakkoorden.

Nog een schuifje open en de uit duizenden herkenbare gitaarsolo barst los. "That's some Van Halen shit!", roept Quincy enthousiast. Maar verder doen de makers van *Michael* geen enkele moeite om uit te leggen hoe, wanneer en waarom hardrockgitarist Eddie Van Halen in de studio belandde bij Michael Jackson, om met zijn scheurgitaar een brug te slaan tussen witte en zwarte popmuziek – werelden die destijds nog altijd flink gescheiden waren in de VS.

Regisseur Antoine Fuqua en scenarist John Logan lijken nauwelijks geïnteresseerd in het artistieke proces – een euvel dat *Michael* deelt met andere kunstenaarsportretten. In dit geval is dat wel een jammerlijk gemiste kans, vanwege Jacksons onconventionele manier van songs schrijven. In zijn hoofd vormden zich complete nummers. Gitaar of keyboards speelde hij matig en daarom legde hij zijn ideeën vast op demo's waarop hij al beatboxend, hummend en zingend zijn nummers gestalte gaf. Een beetje cineast weet daar een mooie vorm voor te vinden. Fuqua en de zijnen doen echter liever alsof al die klassieke popsongs gewoon kant en klaar uit de lucht komen vallen.

Jacksons ontwikkeling als danser brengen de makers iets beter in beeld. Zo zien we hoe de jonge Michael de moves van idolen als James Brown en Gene Kelly in zich opzuigt en imiteert. Aanstekelijk is de scène waarin de volwassen Michael met leden van rivaliserende bendes de groepschoreografie voor de baanbrekende videoclip van 'Beat It' creëert.

Michael laat zich het best bekijken als een oppervlakkig rondritje door de eerste dertig jaar van Jacksons leven, eindigend in 1987. De openingsakte speelt zich af in de jaren zestig, in het industriestadje Gary, Indiana. Familievader Joseph Jackson – door Colman Domingo gespeeld als een karikaturale boeman – probeert zijn zoons een beter leven te geven door hun

muzikale talenten uit te buiten. Vanuit de (op zich niet ontorechte) overtuiging dat zwarte Amerikanen veel harder moeten werken dan hun witte landgenoten drijft hij zijn kinderen met harde hand en met de broekriem. Uiteindelijk resulteert die aanpak in succes voor The Jackson 5, maar ook in een reusachtig trauma voor Michael. Dit deel van de film behoort toe aan Juliano Krue Valdi, die zonnig en ontwapenend is als het springerige kindsterretje dat iedereen kent van 'ABC' en 'I Want You Back'.

REPLICA VAN OOM

Jaafar Jackson, de als acteur debuterende zoon van Michaels oudere broer Jermaine, vertolkt de popster in de rest van de film. Met zijn verlegen spreekstem en tamelijk strakke uitvoering van *signature dance moves* als shuffle, spin en moonwalk zet hij een overtuigende replica van zijn oom neer. Het script doet echter geen enkele poging om Jackson te presenteren als iets anders dan een slachtoffer van een strenge opvoeding.

Als Michael in 1984 aan het einde van een stadionconcert aankondigt dat dit het laatste optreden samen met zijn broers was, voelt dat als een regelrechte anticlimax. Zonder enige context te bieden, zapt de film vervolgens door naar drie jaar later: het eerste concert

in de tournee rond Michaels derde solo-album *Bad*. De makers hebben geprobeerd deze – op zich best enerverend gefilmde – uitvoering van de gelijknamige megahit extra gewicht te geven door er in de openingscène naar vooruit te blikken: precies zoals het eveneens door Graham King geproduceerde *Bohemian Rhapsody* (2018) vooruitblikte op een cruciaal concert. In dat lucratieve portret van Freddie Mercury pakte die klemconstructie al tamelijk geforceerd uit. In *Michael* voelt het als een wanhopige kunstgreep.

Tsja, en dan moet ik het toch nog even hebben over de film die Fuqua in eerste instantie wel gedraaid heeft, maar die we niet te zien krijgen. Die versie opende, volgens verslaggeving in *Variety*, met de arrestatie van Michael in 2003 na te zijn beschuldigd van het seksueel misbruiken van kinderen. Met een beroep op een 'over het hoofd geziene' clause in een miljoenen schikking met een van de slachtoffers moest het scenario worden omgegooid. Zo verdween de grootste controversie rond Michael geheel uit de film. En dat terwijl geruchten over misstanden op Jacksons Californische landgoed Neverland na Jacksons overlijden in 2009 alleen maar luider klinken. Na de slotscène verschijnt een tekst: "His story continues." De laffe suggestie is dat er een vervolg komt, waarin de misbruikaffaire heus nog wel aan bod zal komen. Ik durf nu al te voorspellen dat die sequel, als hij er al komt, zal onttaarden in één grote witwasoperatie.

MICHAEL VERENIGDE STATEN, 2026 | REGIE ANTOINE FUQUA | MET JAAFAR JACKSON, COLMAN DOMINGO, JULIANO KRUE VALDI | 127 MINUTEN | DISTRIBUTIE UPI | TE ZIEN VANAF 22 APRIL | LEES OP [filmkrant.nl](https://www.filmkrant.nl) EEN LANGERE VERSIE VAN DEZE RECENSIE

ORPHAN

DE GRUWELIJKHEDEN IN ONS BLOED

In het Boedapest van 1957 moet de twaalfjarige Andor onder ogen zien wie zijn vader is. Hoewel László Nemes zijn derde speelfilm baseerde op het leven van zijn eigen vader, voelt *Orphan* afstandelijker dan zijn eerdere werk.

DOOR JOOST BROEREN-HUITENGA

Andor praat met zijn vader via de boiler. De immense verwarmingsketel staat in de kelder van het appartementencomplex in Boedapest waar de twaalfjarige jongen in 1957 met zijn moeder Klara woont. Het biedt een luisterend oor zolang zijn vader Hirsch er niet is. Die verdween aan het eind van de Tweede Wereldoorlog, waarschijnlijk richting de gaskamers. Maar voor Andor kan hij elk moment terugkeren.

In plaats daarvan dient de boertige slager Berend zich aan. Eerst zijn er schichtige blikken van Andors moeder als ze denkt Berends motor te horen, of hem in de verte denkt te zien lopen. Dan is de man ineens onderdeel van hun gezin.

INMENGING

Hoewel László Nemes zijn derde speelfilm de titel *Orphan* (*Árva*) gaf, en hoofdpersoon Andor in de openingsscène nog in een weeshuis woont, is de jongen dus geen wees. Hij heeft zijn moeder nog, en in zekere zin draait het drama van de film om zijn keuze tussen twee vaderfiguren.

Andors 'verwezing' is eerder metaforisch: hij zal onder ogen moeten zien dat zijn ouders niet de mensen zijn die hij dacht. Dat zijn moeder om de oorlog te overleven ondenkbare dingen heeft moeten doen. En daarmee ook dat hijzelf uit ander materiaal is gebouwd dan hij misschien zou willen. "Hoe woedender je op hem bent, hoe meer je als hem bent", verzucht zijn

moeder over Andors verzet tegen Berend.

Nemes verfilmt met *Orphan* het levensverhaal van zijn vader, en via diens blik ook dat van zijn grootmoeder. Na de successen van zijn eerdere films *Son of Saul* (2015) en *Sunset* (2018) kostte het Nemes bijna acht jaar om deze opvolger te maken.

Dat kwam niet alleen door de coronapandemie, maar ook omdat de filmmaker een vergeefse poging deed een project in Hollywood van de grond te krijgen. In interviews sprak hij over het wrange feit dat hij in het Hongarije van Viktor Orbán minder inmenging van hogerhand ondervond dan binnen het Amerikaans studio-systeem.

PROTEST

De langere aanloop lijkt zijn sporen op *Orphan* te hebben nagelaten; iets van de urgentie en drive die de twee eerdere films hadden, ontbreekt hier. Waar die films dicht bij hun hoofdpersonen bleven, en daarmee de blik vernauwden met een even chaotisch als energerend effect, is de stijl in *Orphan* klassieker. De goudgetinte 35mm-beelden stralen soms een ronduit nostalgisch gevoel uit, ondanks de intense trauma's waar de film om draait.

Het spel van de jonge hoofdrolspeler Bojtorján Barabas is intelligent maar ook wat afstandelijk. Emotioneel komt *Orphan* mede daarom minder binnen dan Nemes' vorige werk, maar ook in zijn derde film

biedt hij weer een grote rijkdom aan ideeën. Nemes laat het particuliere verhaal van zijn familie namelijk ook symbool staan voor een grotere beweging van de geschiedenis, zoals dat ook in zijn eerdere films gebeurde. *Orphan* speelt zich af in de nasleep van een grootschalig en hardhandig neergeslagen protest tegen de communistische dictatuur. Een belangrijke verhaallijn draait om een jonge activist die zich voor de autoriteiten heeft verscholen en Andor om hulp vraagt.

In zekere zin vormt *Orphan* het slotstuk van een thematisch drieluik. Telkens zijn het emotionerende individuele verhalen, geworteld in de grotere geschiedenis van zijn thuisland Hongarije en van Europa als geheel. In zijn speelfilmdebuut *Son of Saul* keek Nemes op uitzonderlijk intense wijze de Holocaust in de ogen. In *Sunset* belichtte hij vervolgens de chaotische aanloop naar de wereldoorlogen. En in *Orphan* toont hij de nasleep daarvan.

Nemes toont hoe Europa de trauma's van de Tweede Wereldoorlog te boven moest komen, en dat deels deed door weg te kijken van de wandaden die werden begaan. Weg te kijken van de gruwelijkheden die door ons bloed stromen.

ORPHAN (ÁRVA) HONGARIJE, 2025 | REGIE LÁSZLÓ NEMES | MET BOJTORJÁN BARABAS, ANDREA WASKOVICS, GRÉGOR Y GADEBOIS | 132 MINUTEN | DISTRIBUTIE CINÉART | TE ZIEN VANAF 7 MEI

AGATHA'S ALMANAC 'Ik ben in de tuin'

Ambachtelijk gemaakt documentaireportret van de zelfredzame, hoogbejaarde Canadese Agatha, die op haar familieboerderijte nog van haar moestuin leeft.

Vers fruit blijft langer goed in een afgesloten glazen pot. Droogte maakt de schil van watermeloenen dikker. Bonenzaad win je door de gedroogde bonenschillen kapot te stampen op een zeil. Als er van ware liefde geen sprake is, ben je alleen beter af.

Het zijn zo wat wijsheden die de Canadese Agatha Bock (1934), inmiddels dik in de tachtig, deelt met haar nicht, kunstenaar en filmmaker Amalie Atkins, in het documentaireportret dat die van haar maakte. Gedurende zes jaar volgde Atkins haar hoogbejaarde tante in de moestuin van haar houten familieboerderijte op het platteland van Manitoba. Daar leeft Agatha nog net zoals in de jaren vijftig: van haar eigen groente en fruit, met de seizoenen, zonder stromend water. Alles is handwerk. Planten, oogsten, koken, bewaren, repareren. Een manier van leven die op uitsterven staat: in eenvoud, vanzelfsprekendheid en zelfredzaamheid, verbonden met de natuur. Agatha gebruikt zaden die nog van haar moeders planten afstammen.

"Een leven gevuld met plezier, hoop en liefde, maar niet altijd van een leien dakje," vat de kromgewerkte, praktisch ingestelde Agatha haar spartaanse bestaan laconiek samen. Ze repareert wasknijpers, installeert een pijp om het regenwater te geleiden, plakt

AGATHA'S ALMANAC

kieren in kozijnen af met ducttape. Binnenshuis overal plakkertjes en labels op dozen, potjes en zakjes, want wie wat bewaart, die heeft wat. 'Peterselie', 'tafelzilver', 'sjaaltjes', 'sokken', 'negatieven'. Of een briefje voor als de filmploeg arriveert: "Ik ben in de tuin."

Hoewel Atkins vooral een idyllisch beeld schetst van het leven in het groen, blijkt daarachter een hoop drama schuil te gaan. Agatha vertelt hoe ze heeft te leven met hagedischade, droogte, overstroming, ongedierte, konijnen die aan de bieten knabbelen,

herten die haar dovenetels pikken en omvallende bomen. Met ziekte, ongelukken en een slijtend lichaam. Haar leven blijkt getekend door de strijd tegen armoede, veel te vroeg gestorven zussen, vrijers die kwamen en weer gingen.

Het portret is een miniatuur en monument ineens, voor een koppige oude vrouw die elke dag als een kadootje beschouwt: "Ik had allang vertrokken moeten zijn." Vanwege het ambachtelijke karakter van Agatha's moestuin en om het gevoel van een vervlogen tijd kracht bij te zetten, schoot Atkins op analoge 16mm-film, met een Bolex-camera die met de hand moet worden opgedraaid en een Arri SR2-camera uit de jaren tachtig. Dat laat het rood, dat Agatha steevast draagt, en het groen vaak lekker hysterisch monochroom uitslaan en veroorzaakt op de beeldranden nostalgische, oranje lichtvlekken. Getuige de close-ups van groente, naast Instagrammable reeksen rode sokken, slippers en weckpotten, heeft Atkins meer oog voor de pittoreske kwaliteit dan voor de betekenis der dingen. Soms horen we Agatha moppen dat ze genoeg heeft van de verzoeken van haar filmende nicht.

KARIN WOLFS

AGATHA'S ALMANAC CANADA, 2025 | REGIE AMALIE ATKINS | MET AGATHA BOCK | 86 MINUTEN | DISTRIBUTIE BANTAM | TE ZIEN VANAF 28 MEI, OOK VIA picl.nl

SUMMER WARS Avatars en knallende kleuren

Na *Wolf Children* verschijnt nu Mamoru Hosoda's *Summer Wars* in de bioscopen. Een film waarin hij de poreuze grenzen van de virtuele wereld aftast.

"Het internet is al twintig jaar een van mijn hoofdthema's", zei Mamoru Hosoda een paar jaar geleden in een interview met *Filmkrant*. Dat interview was naar aanleiding van *Belle* (2021), een film die zich grotendeels afspeelt in de overweldigend grote online wereld U.

De online wereld in Hosoda's eerdere film *Summer Wars* (*Samā wōzu*), die nu in een 4K-restauratie voor het eerst in de Nederlandse bioscopen te zien is, is in vergelijking bescheiden, maar misschien ook weer niet als je bedenkt dat deze animatiefilm uit 2009 is, toen internet er nog heel anders uitzag.

De virtuele wereld die Hosoda schetst, borduurt voort op die uit zijn korte film *Digimon: Our War Game!* (2000) en bestaat uit kleurrijke elementen die lijken te zweven in een grenzeloos wit. Hier, in OZ, kunnen mensen via hun avatars loskomen van het dagelijkse leven. Althans, zo lijkt het.

Een van die mensen is wiskunde-nerd Kenji, die ook als moderator werkt voor OZ. Voor de introverte tiener is OZ een plek waar hij niet gehinderd wordt door zijn sociale ongemak. Als zijn populaire klasgenoot Nat-suki hem vraagt om haar vriendje te spelen op de verjaardag van haar oma, moet hij zich ineens toch weer in dat sociale wespennest van de echte wereld begeven. In zijn afwezigheid wordt zijn avatar gehackt door een AI, die zowel in de virtuele als fysieke wereld

rampen begint te veroorzaken.

Het is niet dat Hosoda de grenzen tussen die twee werelden laat vervagen. Visueel vormen ze een groot contrast. De fysieke realiteit is getekend in zachte lijnen en prachtig gedetailleerde achtergronden, terwijl OZ baadt in knallende kleuren en expressieve avatars. Nergens kiest Hosoda ervoor om die twee werelden tegen elkaar af te zetten, ze hebben elk hun eigen schoonheid, hun eigen valkuilen.

Hij laat zien dat je ze niet los van elkaar zou moeten beschouwen. Hij is juist geïnteresseerd in de kruisbestuiving en de interactie. Het tekent Hosoda's werk dat hij graag veel thema's in zijn films stopt en dat is hier niet anders. Maar in de kern is het een film over het belang van familie en het vinden van je plek in de wereld. Het zijn dingen die Kenji via de 'omwegen' van een andere familie dan de zijne en een virtuele wereld leert ontdekken.

ELISE VAN DAM

SUMMER WARS

SUMMER WARS (SAMĀ WŌZU) JAPAN, 2009 | REGIE MAMORU HOSODA | MET STEMMEN VAN RYŪNOSUKE KAMIKI, NANAMI SAKURABA | 114 MINUTEN | DISTRIBUTIE PIECE OF MAGIC | TE ZIEN VANAF 7 MEI

KORT

RADIOMAN

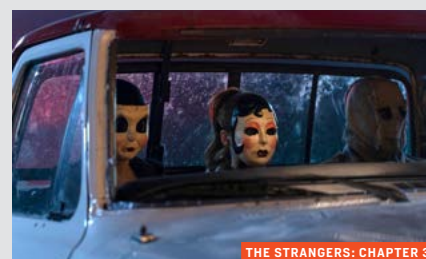
Frank van Passel | "In oorlogstijd werd geluid zijn houvast", lezen we op de poster van dit Vlaamse hoorspeldrama over "passie, verbeelding en de zoektocht naar menselijkheid in donkere tijden". Aan het begin van de Tweede Wereldoorlog staat de jonge Berre (Jef Hellemans) op het punt stage te gaan lopen bij een fameuze radiozender in Brussel. Hij blijkt aanleide te hebben, en dan leert hij ook nog Elza kennen, die als acteur haar eerste stappen wil zetten in de hoorspelwereld.

TE ZIEN VANAF 30 APRIL

RADIOMAN

THAT TIME I GOT REINCARNATED AS A SLIME MOVIE: TEARS OF THE AZURE SEA
Yasuhito Kikuchi | Japanse animefilm die een brug vormt tussen het derde en vierde seizoen van de gelijknamige televisieserie. Protagonist

THE STRANGERS: CHAPTER 3

Rimuru reist met zijn bondgenoten naar het eiland van de keizerin. Maar wat een feestelijke aangelegenheid had moeten worden, krijgt een heel andere wending als een mysterieuze vrouw opduikt die de loyaliteit aan de keizerin op scherp zet.

TE ZIEN VANAF 30 APRIL

THE STRANGERS: CHAPTER 3

Renny Harlin | Slotdeel van de niet bijster geslaagde filmtrilogie die nieuw leven moest blazen in het nihilistische horrorverhaal over gemaskerde moordenaars die handelen zonder enig motief. Maya (Madelaine Petsch) gaat nog één keer de confrontatie aan met de moordenaars, in een horrorfilm die in de Verenigde Staten door de filmers behoorlijk negatief werd ontvangen.

TE ZIEN VANAF 30 APRIL

AMADEUS (RERELEASE)

Miloš Forman | Mozart is weer even helemaal *hip and happening*, zowel in de bioscoop als op televisie. Zo is op streamingdienst SkyShowtime de vijfdelige serie *Amadeus* te zien, die net als de gelijknamige film gebaseerd is op een

THE PRESIDENT'S CAKE

THE PRESIDENT'S CAKE Zoeken naar bloem, suiker en eieren

The President's Cake, over een meisje dat in tijden van voedseltekorten een verjaardagstaart voor Saddam Hoessein moet bakken, vertelt het verhaal van Irak eindelijk eens door Iraakse ogen.

Het is een aan sadisme grenzende opdracht. In het Irak van 1990, een periode waarin grote voedseltekorten heersen, wordt de naam van de negenjarige Lamia getrokken in een schoolloterij; daarmee is ze uitverkoren om een taart te bakken voor de jarige leider Saddam Hoessein. Op aandringen van haar grootmoeder probeerde Lamia met een tactisch toiletbezoek onder die verdomde loterij uit te komen. Maar het lot is onontkoombaar: de zoektocht naar bloem, eieren en een pond suiker gaat van start. Uit eigen jeugdervaringen weet regisseur Hasan Hadi hoeveel daarvan afhangt. In filmblad *Sight and Sound* vertelde hij hoe een klasgenootje die er niet in slaagde een taart te bakken van school werd gestuurd en eindigde als kindsoldaat.

The President's Cake (*Mamlaket al-qasabb*) is een portret van Irak ten tijde van de Tweede Golfoorlog, nu eens niet bezien vanuit Amerikaanse maar Iraakse ogen. Saddam Hoessein is net Koeweit binnengevallen. Hoewel de eerste Amerikaanse raketten het land al binnenvliegen en internationale

sancties voedingsmiddelen schaars maken, zit het regime stevig in het zadel en bevindt de persoonlijkheidscultus rond de dictator zich op een hoogtepunt. "Mijn bloed en mijn ziel offer ik voor jou, Saddam", klinkt het in de straten. Het maakt voelbaar hoe onontkoombaar de dictatuur was. Waar je je ook bevond, de tronie van Saddam Hoessein staarde je altijd wel ergens vanaf een poster of muurschildering aan.

De zoektocht naar taartingrediënten is misschien een wat al te geconstrueerde filmrealiteit en de aaneenschakeling van ontmoetingen met vreemden die daaruit volgt wat ongericht, maar regisseur Hadi creëert een portret dat uiterst authentiek aanvoelt. Niet in de laatste plaats doordat hij werkt met een niet-professionele cast. Baneen Ahmad Nayyef ontroert als de vastberaden Lamia, een meisje dat kennismakende met de onverschilligheid en het opportunisme van volwassenen. Waheed Thabet Khreibat overtuigt als grootmoeder die hard en vermoeid is geraakt van oud worden in een dictatuur, wat zich aftekent in een gezicht zo verveerd als gedroogde aarde.

Hadi filmde gedeeltelijk in de Mesopotamische moerassen, een drassig gebied in het zuidoosten van Irak met een eigen cultuur en tradities. Inwoners van deze streek kwamen na de Golfoorlog in opstand tegen het Iraakse regime. Ter vergelding werd een groot gedeelte van de *wetlands* in de jaren negentig drooggelegd. Hadi brengt met zijn film zo ook een ode aan de mensen die het hardst door Saddam Hoessein getroffen zijn.

DEVI SMITS

THE PRESIDENT'S CAKE (MAMLAKET AL-QASSAB) IRAK, 2025 | REGIE HASAN HADI | MET BANEEN AHMAD NAYYEF | 106 MINUTEN | DISTRIBUTIE SEPTEMBER FILM | TE ZIEN VANAF 14 MEI

TRE CIOTOLE

Het leven blijkt mooi als er niets meer te verliezen is

Na een relatiebreuk kruipt de introverte Marta uit een donker gat. Als ze nog slechter nieuws voor de kiezen krijgt, blijkt dat juist de opmaat voor hernieuwde levenslust.

Een bordkartonnen versie van een wereldberoemde K-Pop-ster staat in een lege straat. Marta, die in het donker naar huis fietst, neemt hem mee. Thuis wordt deze platte jongeling vanaf nu haar luisterend oor. Het huis, waar ze tot voor kort nog samenwoonde met haar vriend Antonio, is immers leeg en stil. En praten over haar gevoelens doet deze gymleraar toch al niet makkelijk.

Soms ligt er geen groots en meeslepend einde ten grondslag aan een scheiding. Mensen kunnen simpelweg uit elkaar groeien en onbeduidende discussies kunnen onoverkomelijk blijken. Zo irriteert Antonio zich in toenemende mate aan zijn introverte vriendin. Marta trekt zich liever terug in huis dan dat ze er samen met hem op uit gaat. Ineens is de koek op. Hij vertrekt – maar zonder slaande deuren.

En eigenlijk begint dit drama, gebaseerd op de gelijknamige roman van Michela Murgia, daar pas. Terwijl Marta haar wonden nog likt, beginnen serieuze maagklachten op te spelen. Aanvankelijk zoekt ze de oorzaak bij haar liefdesverdriet, maar een mens kan nog veel méér pech aan. Hoewel het lot haar ongunstig gezind lijkt, ontdekt deze eenzame vrouw juist op dit cruciale moment de waarde van hechte verbintenissen met anderen. Langzaam stelt ze zich open voor haar overheersende, spontane zus, haar empathische behandelend arts, een sociaal onhandige, maar lieve collega en voor worstelende tienermeiden op school.

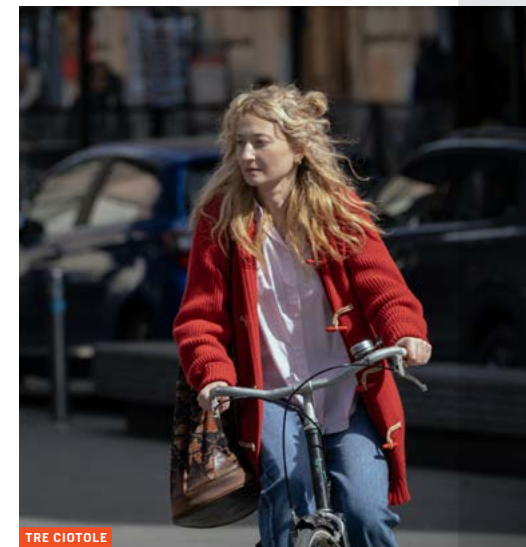
Ondanks de grote levensthema's in dit scenario is *Tre ciotole* een ingetogen drama dat bijna nergens vaart op de makkelijke, grote emoties. Hoofdrolspeler Alba Rohrwacher (*Figlia mia*, 2018; *Hors-saison*, 2023) kiest voor subtiel spel. Haar personage laat niet makkelijk het achterste van haar tong zien, maar ze blijkt wel degelijk gevoelig. Het

duurt daarom even eer je als kijker van Marta gaat houden, zoals ook Antonio pas later bevest wat hij heeft laten gaan.

Isabel Coixet toont hoe waardevol het bestaan kan zijn als je niets meer te verliezen hebt, zoals ze eerder al deed in *My Life Without Me* (2003). Hierin speelde Sarah Polley een jonge moeder die met de dood voor ogen anders naar het leven gaat kijken.

Tre ciotole pakt ook visueel goed uit. Droemerige intermezzo's, op 16mm-film geschoten, tonen Marta en Antonio in betere tijden. Alle locaties in de film zijn stijlvol en aangenaam om naar te kijken: van Marta's eigen stadsappartement en de retro gymzaal in haar antieke school tot het hippe restaurant van chef-kok Antonio.

MARICKE NIEUWDRP

TRE CIOTOLE

TRE CIOTOLE ITALIË, 2025 | REGIE ISABEL COIXET | MET ALBA ROHRWACHER, ELIO GERMANO, GALATÉA BELLUGI, SARITA CHOUDHURY | 120 MINUTEN | DISTRIBUTIE ARTI FILM | TE ZIEN VANAF 7 MEI, OOK VIA [picl.nl](https://www.picl.nl)

AMADEUS

BILLIE EILISH – HIT ME HARD AND SOFT: THE TOUR

James Cameron | Concertregistraties zijn niet automatisch de moeite waard, maar voor superster Billie Eilish maken we graag tijd, en dan is deze concertfilm ook nog eens geregisseerd door niemand minder dan James Cameron. Verwacht in de volgende *Filmkrant* een uitgebreide bespreking door Cameron-superfan Hugo Emmerzael.

TE ZIEN VANAF 7 MEI

DEEP WATER

Renny Harlin | Het overleven van een vliegtuigcrash is "pas het begin", in deze survivalthriller van genreveteraan Harlin. Een vliegtuig dat onderweg is naar Shanghai moet een noodlanding maken in zee, maar laat dat water nu net

vol zitten met bloedorstige haaien die in volle vaart koers zetten richting het gehavende vliegtuig.

TE ZIEN VANAF 7 MEI

MORTAL KOMBAT II

EXTRAWURST

Marcus H. Rosenmüller | Een Duitse komedie over religieuze botsingen, dat maakt op meerdere fronten nieuwsgierig. Alles loopt mis tijdens een vergadering van een tennisvereniging, waar een voorstel om voor het enige moslimlid een varkensvleesvrije barbecue aan te schaffen totaal verkeerd valt. Al snel slaat iedereen met de koppen tegen elkaar en is de vraag, zo lezen we althans op de poster, wie wie gaat *roasten*.

TE ZIEN VANAF 7 MEI

MORTAL KOMBAT II

Simon McQuoid | De *Mortal Kombat*-games leken lange tijd onverfilmbaar, maar de reboot uit 2021 was een geschiedenis succes. Ook in dit vervolg neemt een stel kampioenen het tegen elkaar op in een bloederige strijd, zodat een van

theaterstuk uit 1979. Die serie kunt u waarschijnlijk overslaan, want niets haalt het bij Miloš Forman's geweldige klassieker uit 1984, die na ruim veertig jaar terug is in de bioscopen in een gerestaureerde versie.

TE ZIEN VANAF 7 MEI

THE TASTERS Voorproeven voor de Führer

Je moet het de makers van *The Tasters* na-geven. Na al die Tweede Wereldoorlog-films toch een nieuwe invalshoek vinden is best een prestatie. En Hitlers voorproever, dat klinkt intrigerend.

Het is 1943. De Tweede Wereldoorlog loopt tegen zijn einde. De Berlijnse Rosa Sauer (Elisa Schlott) ontvlucht de grote stad om bij haar schoonouders in Parcz te gaan wonen. Ze wonen in het bos, pal naast het verblijf waar Adolf Hitler zit weggestopt. Rosa hoopt er een veilige haven te vinden, maar op een dag wordt ze gesommeerd om samen met een groepje andere "gezonde, jonge Duitse vrouwen" het eten van de Führer voor te proeven. Levensgevaarlijk werk, maar ook een welkome aanvulling in het Duitsland op rantsoen.

Het is een intrigerend gegeven, dat voorproeven. In een kale kamer krijgen de vrouwen uitgebreide maaltijden te eten. Ze moe-

ten ervan genieten, aldus de commandant die ze elke ochtend ophaalt. Maar de dreiging van vergiftiging is nooit ver weg en zet ook de dynamiek binnen de vrouwengroep op scherp. Zeker omdat het geloof in het Derde Rijk aan het wegzakken is.

The Tasters (*Le assaggiatrici*) was een hit in thuisland Italië. De film is een bewerking van een boek gebaseerd op het verhaal van de Duitse Margot Wölk, die in 2012 haar ervaringen wereldkundig maakte. Over de waarheid van die claim bestaat de nodige twijfel en de roman is verschillende malen bekritiseerd. Het verklaart wellicht waarom regisseur Silvio Soldini (bekend van romantische drama's als *Pane e tulipani*, 2000, en *Cosa voglio di più*, 2010) het verhaal zo eenduidig mogelijk presenteert. Keurige fade-outs na elke scène, bekende klassieke muziekstukken, rustige cameravoering.

Die stijlkeuzes geven de film iets oubolligs (lees: een kostuumdrama uit de jaren negen-

THE TASTERS

tig) en overzichtelijks. Net zoals Soldini dit verhaal moreel overzichtelijk presenteert: hier geen grijstinten, de jonge vrouwen moeten allemaal natuurlijk niets hebben van die nazi-ideologie. Dat ze het eten van de Führer voorproeven is alleen omdat ze daartoe gedwongen worden, stiekem dromen ze van het einde van de oorlog. Rosa al helemaal, die bij haar strikte schoonouders wacht op de terugkeer van haar man van het Oostfront. De

droom van zijn terugkeer houdt haar op de been, maar ook deze droom kan op elk moment vergiftigd worden.

GUUS SCHULTING

THE TASTERS (LE ASSAGGIATRICI) ITALIË/BELGIË/ZWITSERLAND, 2025 | REGIE SILVIO SOLDINI | MET ELISA SCHLOTT, MAX RIEMELT, ALMA HASUN | 124 MINUTEN | DISTRIBUTIE PARADISO FILMS | TE ZIEN VANAF 7 MEI

PAIKAR Caleidoscoop

In de beeldschone documentaire *Paikar* probeert filmmaker Dawood Hilmandi de banden met zijn autoritaire vader aan te halen. Of hem in elk geval te begrijpen.

De Nederlands-Afghaanse regisseur Dawood Hilmandi daagt zijn vader, die hij liefkozend 'Baba' noemt, uit om te reageren op de traumatische jeugd die hij hem en zijn broers en zussen heeft bezorgd. Zijn vader kaatst zijn vragen terug als in een schermgevecht en trekt religie als een muur tussen hen op.

De dromerige documentaire *Paikar*, die drie prijzen won op IDFA 2025, werkt als een caleidoscoop. Hilmandi draait aan de kijkbuis als hij zegt: "Baba, ik wil dat je intimiteit ervaart." Het is haast onbegrijpelijk dat de maker van zo'n gevoelige en kwetsbare film voortkwam uit iemand die zo kil is.

Maar is iemand ooit enkel kil? Hilmandi laat zich niet weggagen; hij accepteert kilte niet als eindstation. 'Paikar' betekent 'oorlog' of 'krijger' en is de bijnaam die zijn ou-

PAIKAR

ders aan hem gaven. Hij wil van een geweldadige strijd af en een liefdevol gevecht aangaan. Met de coronatijd als decor legt hij vast hoe hij samen met zijn vader terugreist naar Afghanistan en probeert af te pellen wie zijn vader is. Hilmandi bladert oude foto's door en filmt ze via een vergrootglas, bij wijze van close-up. Baba had veertien kin-

deren bij drie verschillende vrouwen en runde zijn gezin als een legerkamp. Hij gaf zijn kinderen zelfs wapens. Daarom vluchtte de filmmaker op zijn dertiende naar Europa.

Nu plaatst hij tegenover deze feiten ontwapenende beelden. Baba die een haring eet, Baba die stofzuigt, Baba wiens *kufi* van zijn hoofd valt. Zo wordt hij een mens in plaats

van een krijger, bevelhebber of geestelijke.

In poëtische voice-overs spreekt Hilmandi zijn Baba toe. "Het ijs smelt tussen ons wanneer ik je lichaam aanraak." Draai je verder aan die caleidoscoop, dan ontdek je zijn dromen. Hij toont in slowmotion strijdende, galopperende paarden in de kleuren van een renaissanceschilderij. Hij maakt een ijzige-wekende variatie op 'De schreeuw' van Edvard Munch. De man die hier wanhopig zijn oren sluit voor het kabaal van de oorlog, poseert bij een stoffige weg in Afghanistan.

Met een vervormde lens creëert hij surrealistische beelden van het nieuwjaarsfeest en vertelt dat hij zichzelf nergens in dit vlakke land weerspiegeld ziet. Die zin bevat een volgend glas om in te verdwalen. Niet alleen bouwde Hilmandi zelf een nieuw leven op in een ander land, zijn hele familie is over de wereld verspreid. Zo schiept hij met dit persoonlijke portret ook een beeld van de ontworteling van vluchtelingen in bredere zin.

LAURA VAN ZUYLEN

PAIKAR AFGHANISTAN/NEDERLAND/IRAN 2025 | REGIE DAWOOD HILMANDI | MET MOHAMMED YOSUF AMIN HILMANDI, DAWOOD HILMANDI | 97 MINUTEN | DISTRIBUTIE CINEMA DELICATESSEN | TE ZIEN VANAF 28 MEI, OOK VIA [picl.nl](https://www.picl.nl)

THE SHEEP DETECTIVES

hen een einde kan maken aan de heerschappij van duistere tovenaars Shao Kahn, die het voortbestaan van Earthrealm en zijn beschermers in gevaar brengt.

TE ZIEN VANAF 7 MEI

THE ACTIVIST

Romas Zabarauskas | Litouwse film over een jonge man die infiltrert in een neonazigroep om de moordenaar van zijn vriend te vinden. *The Activist* zit "vol dramaturgische oneffenheden, maar die verlenen deze queer thriller ook wel weer een zekere charme", schreef Devi Smits in zijn recensie voor *Filmkrant* #488, terug te lezen op [filmkrant.nl](https://www.filmkrant.nl). "Zabarauskas verlegt hoe dan ook grenzen in een land waar de acceptatiegraad van lgbtqia+ers tot de laagste in Europa behoort."

TE ZIEN VANAF 7 MEI

THE SHEEP DETECTIVES

Kyle Balda | Het is een curieuze verschijning, deze familiefilm waarin een kudde schapen de detective in zichzelf moeten ontdekken als er

iets raadselachtigs gebeurt op hun boerderij. En dat alles te midden van een cast die wordt bevolkt door grote namen als Hugh Jackman (als schaapherder), Emma Thompson en Bryan Cranston.

TE ZIEN VANAF 7 MEI

EB

Klaas de Jong | "Als de zee zich terugtrekt, komen geheimen aan het licht", lezen we in de aankondiging voor deze Nederlandse misdaadthriller. Ambitieuze ecooloog Lynn (Vajèn van den Bosch) keert terug naar haar geboorteiland Ameland om daar onderzoek te doen naar mysterieuze gebeurtenissen. De zaken worden verder bemoeilijkt wanneer er slachtoffers vallen.

TE ZIEN VANAF 14 MEI

IN THE GREY

Guy Ritchie | Regisseur Guy Ritchie komt toch bijna elk jaar wel weer op de proppen met een actiefilm. Zijn nieuwe draait om een geheim team van elite-agenten (onder meer bestaande uit Henry Cavill en Jake Gyllenhaal), dat wordt

IN THE GREY

LOS DOMINGOS

Euforisch van devotie

LOS DOMINGOS

Een zeventienjarige tiener overweegt toe te treden tot een kloosterorde. Dit ontroerende Spaanse drama laat zien dat je niet alle beslissingen in het leven kunt rationaliseren.

Sommige kinderen weten al van jongs af aan welke kleding goed bij ze past, of wat ze later willen worden. Maar wat als je kind besluit god in zijn armen te sluiten en te kiezen voor een leven als non, gedeels geïsoleerd van de buitenwereld? In de westerse, seculiere wereld heerst de neiging om te zoeken naar oorzaken van zo'n beslissing: iemand heeft op het kind ingeprept, het is ongetwijfeld geïndoctrineerd.

Filmmaker Alauda Ruiz de Azúa (*Cinco lobitos*, 2022) laat in *Los domingos* – onder meer bekroond met de Gouden Schelp op het filmfestival van San Sebastian – zien dat in-

doctrinatie inderdaad een verklaring kan zijn, maar ook dat beslissingen niet alleen van rationele aard zijn. De film draait om de zeventienjarige scholier Ainara (Blanca Soroa, in een ontzaglijk knappe rol) die na een kortstondig verblijf bij een kloosterorde overweegt om haar leven voort te zetten in het teken van *ora et labora*, bidden en werken, afgezonderd van de buitenwereld.

Die openbaring acteert Soroa als een verliefdheid. Zie hoe ze aan het begin van de film op het klokgelui afkomt. Eenmaal in de kerk slaat ze deemoedig een kruisje, en kijkt ze hoopvol op naar de crucifix. Ainara's perspectief wordt voortdurend gedomineerd door sereniteit. We krijgen geen inzicht in wat er zich in haar hoofd afspeelt, maar zien wel hoe haar devotie haar tot een gelukkiger mens maakt. Die euforie illustreert Ruiz de Azúa aan de hand van beelden van een houseparty met Ainara's klasgenoten, waaronder de zoetgevooisde klanken klinken van Ainara's schoolkoor – de koorzang geeft *Los domingos* iets transcendentiaals.

Daarmee lijkt de filmmaker te stellen: voor Ainara is de overgave aan god – een

overgave die aan het einde van de film op schitterende wijze wordt verbeeld – zoets als een feest. Klinkt ietwat clichématig en opzichtig, maar ogenschijnlijk ervaart ze het zo. De film deelt de wereld uiteindelijk op in het geestelijke en het wereldlijke, met Ainara's tante, de atheïstische Maite (Patricia López Arnaiz) als haar tegenpool. Zij wil dat haar nichtje gaat studeren, iets van de wereld ziet. Tijdens een ontroerende kooruitvoering van 'Into My Arms' van Nick Cave wordt gesuggereerd dat Ainara evenwel haar keuze al heeft gemaakt.

En de film respecteert die keuze. *Los domingos* betoogt dat jonge mensen vaak heel goed weten wat ze willen. En hoewel Ainara eerst nog op scepsis kan rekenen, voel je uiteindelijk met haar mee. Haar vreugde voelt oprecht.

OMAR LARABI

LOS DOMINGOS SPANJE, 2025 | REGIE ALAUDA RUIZ DE AZÚA | MET BLANCA SOROA, PATRICIA LÓPEZ ARNAIZ, NAGORE ARANBURU | 116 MINUTEN | DISTRIBUTIE CHERRY PICKERS | TE ZIEN VANAF 14 MEI, OOK VIA picl.nl

SOLOMAMMA

Wat als de zaaddonor helemaal niet van fermenteren houdt?

Een bewust alleenstaande moeder ontspoorde wanneer ze haar anonieme zaaddonor ontmoet. *Solomamma* laat zien hoe gemakkelijk iemand kan bezwijken onder haar obsessies, maar durft deze gedachte niet helemaal door te voeren.

Zijn favoriete film is *Interstellar*. Hij houdt van fietsen en fermenteren, maar bovenal houdt hij ervan om mensen van dienst te zijn. Edith (Lisa Lovén Kongslí) heeft alleen zijn kinderfoto en een audio-opname van een psychologisch onderzoek waarin de anonieme zaaddonor – met de gefingeerde naam 'Inuus' (naar de Romeinse god van de vruchtbaarheid) – zijn persoonlijkheid aan een therapeut beschrijft.

Hoewel het nooit haar droom was om in haar eentje een kind te krijgen, heeft Edith het alleenstaande moederschap omarmd. Ze heeft er zelfs een boek over geschreven, een kinderverhaal dat ze voor het slapengaan aan haar inmiddels vijf jaar oude zoon voorleest. Dan suggereert een vriend dat de do-

nor wellicht heeft gelogen: misschien wilde Inuus zijn genen doorgeven en wat geld verdienen, en zei hij daarom wat veertigjarige vrouwen graag willen horen.

Edith, journalist van beroep, bijt zich vast in dit idee. Ze luistert de opnames terug en ontdekt aanwijzingen voor allerlei erfelijke aandoeningen die de obsessieve persoonlijkheid van haar zoon zouden verklaren. Als ze vervolgens de echte naam van de donor ontdekt en erachter komt dat hij gameontwikkelaar is, zoekt ze hem op onder het mom van een interview voor de krant. Ze vraagt hem het hemd van het lijf en denkt hem daarbij op leugens te betrappen.

Solomamma is minder een film over alleenstaand ouderschap, zoals de titel suggereert, dan een portret van een vrouw wier leven ontspoorde. Het zaadje van twijfel is geplant en groeit uit tot een weerbarstige plant waarvan het wortelstelsel Ediths leven ontwricht. Haar zoon, van wie ze altijd beweerde dat hij 'helemaal van haar' was, is genetisch gezien voor de helft van een

SOLOMAMMA

vreemde. *Solomamma* pleit niet voor biologisch determinisme – het gedrag van haar zoon kan immers worden verklaard door het obsessieve gedrag van zijn moeder – maar gebruikt de biologische onzekerheid als een katalysator: iets dat een bron van twijfel ontstuit die Edith al die tijd heeft onderdrukt en die nu als paranoia naar boven komt. Net als spuwend water kan deze angst niet in bedwang worden gehouden.

Films over niet-traditioneel ouderschap gaan vaak over de moeizame weg naar zwanerschap. *Solomamma* toont de angsten die

na de geboorte een rol kunnen spelen. Dat de film alles netjes afrondt, heeft misschien vooral te maken met de wens om een dergelijk verhaal toch een positieve draai te geven.

ROOSJE VAN DER KAMP

SOLOMAMMA NOORWEGEN/LETLAND/LITOUWEN/DENEMARKE/FINLAND, 2025 | REGIE JANICKE ASKEVOLD | MET LISA LOVEN KONGSLI, HERBERT NORDRUM | 99 MINUTEN | DISTRIBUTIE IMAGINE | TE ZIEN VANAF 28 MEI, OOK VIA picl.nl

ingeheerd om een gestolen miljard terug te halen van een meedogenloze zakenman. Maar we kennen Ritchie: zo iets gebeurt nooit zonder dubbele agenda's.

TE ZIEN VANAF 14 MEI

IRON MAIDEN: BURNING AMBITION

IRON MAIDEN: BURNING AMBITION Malcolm Venville | Deze muziekdokumentaire beslaat de maar liefst vijf decennia lange carrière van de iconische metalband Iron Maiden, van het vroege begin in Londense pubs tot uitverkochte stadions, met nooit eerder vertoonde archiefbeelden en persoonlijke herinneringen van de bandleden.

TE ZIEN VANAF 14 MEI

MOTHER MARY David Lowery | Het is een goede maand voor fans van Anne Hathaway, want naast *The Devil Wears Prada 2* (zie p.35) schittert ze ook in deze nieuwe film van Lowery (*A Ghost Story*, 2017), als popdiva die in de aanloop naar een comeback oude demonen moet zien te verwerken. Met songs van Charli XCX en FKA Twigs, en kos-

tuums van de Nederlandse ontwerper Iris van Herpen. Lees onze recensie op filmkrant.nl.

TE ZIEN VANAF 14 MEI

OBSESSION Curry Barker | Deze horrorfilm maakt nieuwsgierig, al was het maar omdat regisseur Curry Barker met zijn virale YouTube-sensatie *Milk & Serial* een van de meer verrassende horrorfilms van de laatste jaren maakte. Barkers eerste volwaardige bioscoopfilm gaat over een jonge romanticus die een "hoge prijs betaalt voor zijn verlangens". Lees de recensie op filmkrant.nl.

TE ZIEN VANAF 14 MEI

STAR WARS: MANDALORIAN AND GROGU Jon Favreau | De serie *The Mandalorian* was drie seizoenen lang bijzonder populair en kon (naast

het voortreffelijke *Andor*) als een van de weinige *Star Wars*-series echt beklijven, al was het maar vanwege die lieve, onvergetelijke Grogu, beter bekend als Baby Yoda. Grogu en gemaskeerde mentor Din Djarin (Pedro Pascal) krijgen nu hun eigen bioscoopfilm, waarin de Nieuwe Republiek beschermd moet worden tegen imperialistische krijgsheren.

TE ZIEN VANAF 20 MEI

PASSENGER André Øvredal | Nieuwe horrorfilm van Noorse genre-expert Øvredal, die eerder de vermakelijke horrorfilm *The Last Voyage of the Demeter* maakte. Zijn nieuwe film gaat over een jong stel dat tijdens een vakantie in hun camper getuige is van een dodelijk auto-ongeluk. Alsof dat nog niet erg genoeg is, worden ze daarna opgejaagd

HYSTERIA

HYSTERIA Valse betrokkenheid

Deze broeierige thriller over een jonge Duits-Turkse vrouw die getuige is van de verbranding van een koran op een filmset stelt wezenlijke vragen over de intenties van kunstenaars.

Heiligt het doel alle middelen als het om het maken van een kunstwerk gaat? Dat het antwoord op deze vraag 'nee' is, weet filmmaker Mehmet Akif Büyükatay ook wel. Toch legt hij de kijker in zijn tweede speelfilm *Hysteria* de vraag voor.

In deze film-in-een-film is de jonge assistent-regisseur Elif (Devrim Lingnau uit *The Empress*) getuige van hoe de verbranding van een koran op een filmset leidt tot grote consternatie. De Duits-Turkse filmmaker Yigit (Serkan Kaya) reconstrueert in zijn film de racistische aanslag in het Duitse Solingen op 29 mei 1993, toen een groep extreemrechtse terroristen een woning in brand stak. Vijf vrouwen van Turkse afkomst kwamen daarbij om het leven.

Yigit heeft de woning in een loods tot in detail laten nabouwen. Nadat hij filmt hoe een vuurzee door de kamers trekt, volgt een scène waarin een groep schoonmakers – veelal Syrische en Turkse figuranten afkomstig uit een vluchtelingencentrum – puin mag ruimen. In deze scène, die voor de kijkers van *Hysteria* buiten beeld plaatsvindt, treft een van hen de koran aan. Yigit krijgt meteen de wind van voren. Zo vindt een van de figuranten dat de regisseur films maakt zodat “Europa een schoon geweten kan be-

houden”.

In tegenstelling tot Büyükatay heeft Yigit de verbrande koran wel gefilmd. Elif ziet al snel hoe er een dilemma ontstaat: moeten de filmmaker en zijn producent Lilith (Nicolette Krebitz) aan zelfcensuur doen? Of krijgen deze controversiële beelden een plekje in de eindmontage? Als de opnames ineens verdwijnen, neemt de film een akelige wending: paranoia overheerst en alle sleutelpersonages worden verdacht gemaakt. Er gebeurt ook iets anders opmerkelijks: Elif wordt gedwongen te kiezen tussen de kunstenaars en de figuranten.

Saillant is dat ze aan het begin van de film nog wordt neergezet als een witte Duitse vrouw, terwijl gaandeweg blijkt dat ze een Turkse vader heeft en Turks spreekt. Ook de andere personages maken een ontwikkeling door: de vluchtelingen worden steeds sympathieker; Yigit en Lilith blijken een stel oportunisten.

Yigits poging om het lot van minderheden in Duitsland te verbeelden is vooral een excuus om zelf een positie te verwerven in de (witte) Duitse kunstenaarselite, zegt Büyükatay. Met *Hysteria* stelt hij juist zulk pseudo-engagement aan de kaak.

OMAR LARABI

HYSTERIA DUITSLAND, 2025 | REGIE MEHMET AKIF BÜYÜKATALAY | MET DEVRIM LINGNAU, SERKAN KAYA, NICOLETTE KREBITZ | 104 MINUTEN | DISTRIBUTIE KINO | TE ZIEN VANAF 29 MEI

HET HART VAN AMSTERDAM Gerijpt in een meurende gracht

De hele Mokumse penoze komt langs in *Het hart van Amsterdam*. Het levert een rijk portret op van een vergane tijd.

In een crowdfunding-filmpje staan twee bejaarde regisseurs voor een bruin café op een druilerige Zeedijk. De films van Arnold-Jan Scheer en Roy Dames vallen vaak buiten de reguliere financieringskanalen. Toen de Kick Out Zwarte Piet-acties begonnen in 2013, had Scheer net het plan voor *Wild geraas* (2016) ingediend, waarin hij de wortels van Zwarte Piet niet in de slavernij vindt, maar in heidense Europese religies. Daar wilde geen omroep zijn vingers aan branden.

Het hart van Amsterdam krijgt gelukkig wel een reguliere release. Ruim veertig jaar geleden begon Scheer samen met Dames (*Foute vrienden*, 2010; *Afrikaanse bruid*, 2019) de Amsterdamse onderwereld te portretteren. Dat *Het hart van Amsterdam* decennia heeft liggen rijpen in de meurende gracht van de Oudezijds Achterburgwal maakt de film gelaagd en veelzijdig.

Scheer leert de penoze kennen in de vechtclub waar seksclubbaas Zwarte Joop de beveiligers voor zijn Casa Rosso vandaan plukt. Zwarte Joop deelt samen met gok- en hasjkoning Frits van de Wereld in de jaren tachtig de lakens uit op de Wallen. De derde hoofdpersoon is Amsterdam zelf en dat is onherkenbaar volks. Iedereen heeft er een bijnaam en het is er smerig, maar hartelijk: gevechten lossen we op met vuisten, hoeren zijn sociaal werkers en criminaliteit is nog gezellig. De bonte personages zijn openhartig naar Scheer en Dames en als ze te diep doorvragen, kunnen ze een zeikerige mop

terugverwachten. “Hoe ik in de gevangenis terecht ben gekomen? Ik heb m'n schoonmoeder opgevreten en mijn broer in de blender gestopt.”

Impliciet schemert een donkerder beeld door. Want als we over die vuisten horen, zien we een muur vol geweren. Ontroerend zijn de recenter geschoten beelden. Kleinzoon Frits jr. doet kritische ontboezemingen over zijn opa. Rob van Delden, een aangenomen zoon van Zwarte Joop, uit zich over de roofof die zijn stiefvader op hem pleegde. Hij deed het voor diens pornoshow “twintig keer op een avond”. Ook de bejaarde eenenige tweeling, die in de prostitutie zat, komt met een trieste motivatie: na de Tweede Wereldoorlog was je “als Joodse vrouw wel hard gemaakt”. Zo overstijgt de film het tijdsdocument.

Volgens de personages uit de jaren tachtig draaide heroïne de oude mores op de Wallen de nek om, met de komst van junks en harde criminaliteit. Karin Bloemen zong: “Amsterdam ik heb op je gescholden/Op alle junks die langs de Wallen tolden” (*Amsterdam gaat dood*; 2014). Haar conclusie: Amsterdam is te aangeharkt geworden. Massatoerisme, voegt *Het hart van Amsterdam* daaraan toe, werd de doodsstek voor het oude Amsterdam.

Laura van Zuylen

HET HART VAN AMSTERDAM NEDERLAND, 2026 | REGIE ARNOLD-JAN SCHEER, ROY DAMES | MET ZWARTE JOOP (MAURIS DE VRIES), FRITS VAN DE WERELD (SIMON FREDERIK ADRIAANSE) | 100 MINUTEN | DISTRIBUTIE MOKUM FILMDISTRIBUTIE | TE ZIEN VANAF 21 MEI

HET HART VAN AMSTERDAM

door een demonische stalker die weigert om ze met rust te laten.

TE ZIEN VANAF 21 MEI

ANIMAL FARM

Andy Serkis | De trailer voor deze animatieverfilm van George Orwells literaire klassieker leidt tot flinke cognitieve dissonantie: de dystopische satire herzien als kindvriendelijke dierenkomedie? Nu is dus de vraag wat regisseur Serkis uit de hoge hoed trekt, maar op zijn allerminst is *car crash cinema* gegarandeerd.

TE ZIEN VANAF 28 MEI

BACKROOMS

Kane Parsons | Veelbelovende horrorfilm gebaseerd op een viraal internetfenomeen. Meubelverkoper Clark (Chiwetel Ejiofor) ontdekt in de

kelder van zijn winkel een verborgen portaal, en raakt vervolgens opgesloten in een andere realiteit. Zijn therapeut moet proberen hem te redden. Regisseur Kane Parsons maakte eerder een gelijknamige onlineserie, en mag nu, pas net

KILL BILL: THE WHOLE BLOODY AFFAIR

twintig jaar oud (!), aan de slag met een verfilming. Lees ons artikel op filmkrant.nl.

TE ZIEN VANAF 28 MEI

FINDING EMILY

Alicia MacDonald | Britse romkom over een muzikant die het verkeerde telefoonnummer krijgt van het meisje waarop hij smoorverliefd is. Het leidt tot een doldwaze zoektocht op zijn universiteitscampus, waarbij hij hulp krijgt van een eigenzinnige psychologiestudent.

TE ZIEN VANAF 21 MEI

KILL BILL: THE WHOLE BLOODY AFFAIR

Quentin Tarantino | Regisseur Quentin Tarantino heeft met zichzelf afgesproken dat hij maximaal tien films mag maken, en rekent zijn *Kill Bill*-tweeluit daarom voor het gemak altijd

maar als één film. Het publiek mag dat nu ook daadwerkelijk zo beleven, als één groot extravaganza van ruim vier uur, met als brug een kwartier animatie dat niet eerder in de bioscopen te zien was. Zoals Mike Lebbing schreef in *Filmkrant* #255: “Deel één kent de bloeddorst en flamboyante toestanden waar vooral genre-freaks hard op gaan, deel twee is meer toegesneden op een publiek dat eerdere Tarantino-films hoog had zitten. Vier uur *Kill Bill* zal een intense bioscoopervaring worden, zoveel is zeker.” We gaan het beleven.

TE ZIEN VANAF 28 MEI

Alex Mazereeuw

OFFICIAL SELECTION 2023
sundance
film festival

© BROTHER
HAUT ET COURT MAÏPO FILM, VERSUIS PRODUCTION, GOOD CHADS

SWANN ARLAUD WOODY NORMAN

SUKKWAN ISLAND

EEN FILM VAN
VLADIMIR DE FONTENAY

NAAR HET BOEK VAN DAVID VANN

VANAF 21/05 IN DE BIOSCOOP

78
Locarno Film Festival
CONCORSO INTERNAZIONALE
OFFICIAL SELECTION

Lisa Loven Kongsli

SOLO MAMMA

Herbert Nordrum

'Funny and thoughtful
in equal measure'
The Film Verdict

a film by
Janicke Askevold

VANAF 28 MEI IN DE BIOSCOOP

imagine

A USEFUL GHOST

A USEFUL GHOST Modelfiguren

Er worden genoeg serieuze thema's aangesneden in deze verrassende Thaise spookkomedie, maar ze raken ondergesneeuwd in een ongecontroleerde stroom absurde verwickelingen.

Het heeft iets vrolijk-verfrissends om af en toe geconfronteerd te worden met een vorm van humor waarin je niet geconditioneerd bent. Als ik niet was opgegroeid met Nederlandse humor en getraind in het consumeren van Amerikaanse en Britse komedie, dan zouden die mij natuurlijk net zo gezocht voorkomen als het soort grappen dat je kunt tegenkomen in, bijvoorbeeld, Aziatische producties. Zo herinnert humor er regelmatig aan dat de globalisering – gelukkig! – nog steeds niet is volmaakt.

In het Thaise *A Useful Ghost* (*Pee chai dai ka*) is een gevoel voor metahumor wel een vereiste, want soms is de notie dat iets als grappig is bedoeld het grappigste aan de hele scène, zoals die waarin een boeddhistische monnik iemand voor 'sloerie' uitmaakt. Al moet ik dat woord 'iemand' kwalificeren: de beledigde partij is een geest – tot zover niets bijzonders, in een Thaise film – die zich manifesteert als stofzuiger. Interessant genoeg lijkt dat detail de monnik dan weer weinig uit te maken. Noch de politieagent die de stofzuiger vervolgens komt arresteren.

De geest in de stofzuiger is dan ook niet de enige overledene die zich tegen de vergankelijkheid verzet door bezit te nemen van een elektrisch apparaat. Dat gegeven wordt al vroeg in de film geïntroduceerd en vanaf dat moment stapelen de vreemde verwickelingen zich op. Het scenario heeft iets van een doorgeefverhaal dat met elke nieuwe wending verder uitwaaiert.

Tegelijk zijn de scènes opvallend statisch, en worden de dialogen op zo'n droge toon en in zo'n aarzelend tempo opgeleefd dat het gevoel ontstaat dat geen van de personages volkomen bezielde is. Maar uit de openingssequentie, waarin een aantal mensen en een geit poseren voor het ontwerp van een ge-

beeldhouwd reliëf, was al duidelijk dat we kijken naar een reeks figuren die samen ergens model voor staan. Alleen worden voor dat 'ergens' wel erg veel mogelijke opties aangereikt. Kapitalisme, luchtvervuiling, uitbuiting, klassenverschil, homofobie en politieke repressie – er worden nogal wat thema's aangesneden in *A Useful Ghost*.

Aanstekelijk aan dit speelfilmdebuut, dat de hoofdprijs van de Critics' Week in Cannes won, is hoe regisseur Ratchapoom Boonbunchachoke dat allemaal schijnbaar ongefilterd op het scherm uitstort. Ook voelt het bevrijdend dat in meerdere verhaallijnen homoseksuele relaties figureren, zonder dat dit gethematiseerd wordt. De film lijkt daarmee het product van een maker die wel degelijk van alles te vertellen heeft, maar zijn debuut laat bezwijken onder het gewicht van te veel ideeën.

SASJA KOETSIER

A USEFUL GHOST (PEE CHAI DAI KA) THAILAND/FRANKRIJK/SINGAPORE/DUITSLAND, 2025 | REGIE RATCHAPOOM BOONBUNCHACHOKE | MET DAVIKA HOORNE, WISARUT HIMMARAT, APASIRI NITIBHON | 130 MINUTEN | DISTRIBUTIE VEDETTE | TE ZIEN VANAF 7 MEI, OOK VIA [picl.nl](https://www.picl.nl)

SUKKWAN ISLAND Legende van een zelfdoding

Een vader neemt zijn tienerzoon mee naar een onbewoond eiland. Wat begint als een samenzijn dat hen dichter bij elkaar brengt, komt steeds meer onder druk te staan.

Het klinkt als een avontuur. Een mythisch avontuur. Een jaar lang wil Roys vader Tom met hem doorbrengen op een onbewoond eiland diep in het Scandinavische noorden. Zelf hun eten bij elkaar jagen, zwemmen in ijskoude meren, het noorderlicht zien schitteren aan de horizon. Louterend zal het zijn. "Ik voel me al jaren nergens thuis", aldus Tom. "Maar dit gaat alles fixen."

De eerste weken op het eiland is alles precies zoals een dertienjarig kind het zich zou voorstellen. Of misschien zoals een vader het zich zou voorstellen die gelooft dat een jaar met je zoon op een onbewoond eiland alles kan fixen. Maar kleine momenten van lichtgeraaktheid en frustraties slaan barstjes in die vernislaag.

Hoe verder het jaar vordert, hoe scherper duidelijk wordt dat vooral Tom dit jaar nodig heeft. Hij is het die dit gezin uit zijn handen heeft laten vallen en nu probeert te bewijzen, misschien wel vooral aan zichzelf, dat dat niet onherstelbaar is. Maar hij is blind voor het gewicht dat hij daarbij legt op de schouders van zijn jonge zoon.

Sukkwán Island is gebaseerd op de gelijknamige novelle van David Vann uit zijn boek *Legend of a Suicide*. Een boek ergens tussen roman en verhalenbundel, tussen autobiografie en fictie, waarin de auteur de dood van

zijn vader onder ogen probeert te komen.

De complexe vertelstructuur van dat boek is essentieel voor de betekenis ervan, maar ook heel literair. De film is, misschien onvermijdelijk, meer rechttoe-rechtaan. Die begint met Roy die als twintiger terugkeert naar de hut op het eiland. Vervolgens springt de film terug in de tijd naar dat jaar met zijn vader, al zal later blijken dat die tijdssprong complexer in elkaar zit.

Het camerawerk van Amine Berrada (die ook het visueel sterke *Banel & Adama* [2023] draaide) baadt in warme kleuren, en kent opvallend weinig scherptediepte. De focus ligt op vader en zoon, op hun gezichten, alles daarvoor blijft wazig. Er zijn confrontaties met beren, ijzige kou en honger, maar die blijven in de marge van de dynamiek tussen Tom en Roy.

Woody Norman (die doorbrak als het zoontje van Joaquin Phoenix in *C'mon C'mon*, 2021) speelt een knappe rol als Roy. Maar het is vooral de Franse acteur Swann Arlaud die indruk maakt, in een rol die deels Roys perceptie van zijn vader weergeeft. Hij speelt Tom als een man die de controle over zijn leven veinst, maar vanaf het begin heeft zijn spel iets onthechts. Alsof hij er al niet meer helemaal is.

ELISE VAN DAM

SUKKWAN ISLAND FRANKRIJK/NOORWEGEN/VERENIGD KONINKRIJK/BELGIË, 2025 | REGIE VLADIMIR DE FONTENAY | MET SWANN ARLAUD, WOODY NORMAN | 114 MINUTEN | DISTRIBUTIE O'BROTHER | TE ZIEN VANAF 21 MEI

SUKKWAN ISLAND

'A MONUMENTAL FEATURE FILM'

Le Parisien

BEST FILM
BEST ORIGINAL SCREENPLAY
BEST DIRECTOR

PREMIOS
GOYA
WINNAAR VAN
5 GOYA AWARDS

BEST LEAD ACTRESS
BEST SUPPORTING ACTRESS

SSIFF
GANADORA
CONCHA DE ORO

OFFICIAL
SELECTION
INTERNATIONAL
FESTIVAL OF FILMS
CANNES

LOS DOMINGOS
EEN FILM VAN ALAUDA RUIZ DE AZÚA

VANAF 14 MEI TE ZIEN

www.cherrypickers.nl

/cherrypickersfilm

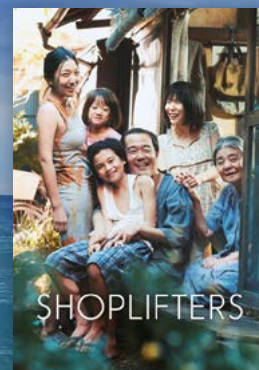

Product
Europe

CANNES AAN DE NOORDZEE

Gouden Palm
Winnaars kijk je
gewoon thuis
op Cinemember

**Cine
MEMBER**

TOEVOEGINGEN IN MEI O.A.:
DRØMMER, FREMONT, BURNING,
LE ROYAUME, TEGENDRAADS,
GODLAND, SECRETS AND LIES,
KÖLN '75, LET'S GET LOST

DE MAN MET DE GLIMLACH

Gehavende zielen

Filmmaker Paul Cohen vond een reisverslag dat z'n vader net na de Tweede Wereldoorlog had geschreven en reisde hem achterna.

“Als vader was hij verschrikkelijk”, zegt een oudere zus van filmmaker Paul Cohen laat in de documentaire *De man met de glimlach*. Ook al is dat waarschijnlijk net iets te ruw verwoord, denk je als kijker: wacht even. Eerder in de film is daar toch niet over gesproken? Maar jawel, er waren hints. Cohen stopte ze her en der in de film, maar pas later ontstaat er een compleet beeld. Voor zover er ooit een compleet beeld kan zijn.

Paul Cohen vond jaren na de dood van zijn vader Bram een reisverslag dat verstopt zat in een kast. Het beschrijft een treinreis uit 1947 naar Kopenhagen, die Bram Cohen voor het grootste deel door een verwoest Duitsland voerde. Tijdens de oorlog had hij op Java in een Japans interneringskamp gezeten. Terug in Nederland moest hij verwerken dat zijn halve familie door de nazi's was vermoord.

Zus Inge vergezelt de filmmaker tijdens de treinreis die ze in navolging van hun vader maken. Als ze zegt dat er anders dan in zijn dagboeken zelfs iets van optimisme in Brams reisverslag is te vinden en ze iets zegt over de

woede die hij met zich meedroeg, weet je dat er ook een ander verhaal is. Als een van de medereizigers die Cohen aan het woord laat over de zelfdoding van zijn moeder vertelt, krijgt de val van vader Bram in een ravijn ineens een andere kleur.

Het is niet zo dat Brams verhaal of ervaringen uniek zijn en daarin zit natuurlijk ook de enorme tragedie: zoveel mensen zijn beschadigd of erger uit die oorlog gekomen. In dat licht krijgt het gesprek met een ouder Duits echtpaar in de trein iets surreëls en gek genoeg ook weer iets alledaags. Zij vertelt hoe ze net na de oorlog een jurk naaide van een nazi-vlag. Hij vertelt hoe hij aan het eind van de oorlog nog net wel bij de Hitlerjugend kon, maar dat helaas alle uniformen al op waren. Voor hen was dat de oorlog. Ondanks de enorme verschillen vloeien al die herinneringen ergens samen, die van Bram en van deze mensen, ook al vloeken ze met elkaar.

Het geeft een mooie gelaagdheid aan een film die door z'n rustige toon en zomerse beelden op het eerste gezicht wat zorgelozer lijkt dan hij is. Ook omdat veel vragen die je boven de film voelt hangen waarschijnlijk nog niet eens geformuleerd zijn.

RONALD ROVERS

DE MAN MET DE GLIMLACH

DE MAN MET DE GLIMLACH NEDERLAND, 2026 | REGIE PAUL COHEN | 100 MINUTEN | DISTRIBUTIE VERDE FILMS | TE ZIEN VANAF 30 APRIL, OOK VIA picl.nl

THE DEVIL WEARS PRADA 2

De duivel versus Goliath

Een vervolg op hitkomedie *The Devil Wears Prada* klinkt overbodig. Dit tweede deel over het reilen en zeilen van toonaangevend modeblad *Runway* kijkt echter niet alleen heerlijk weg, maar barst ook van de urgente kritiek op een verschroeid medialandschap.

Twintig jaar na het verschijnen fungeert *The Devil Wears Prada* (2006) als een geweldige tijdscapsule. De flitsende komedie, gebaseerd op Lauren Weisbergers gelijknamige roman en overduidelijk geïnspireerd door hitserie *Sex and the City* (1998-2004), verbeeldt hoe beginnend journalist Andy (Anne Hathaway) bij het fictieve toonaangevende modeblad *Runway* door de mangel wordt gehaald als assistent van de assistent van de dictatoriale hoofdredacteur Miranda Priestly (Meryl Streep), een dunverhulde fictieve versie van het roemruchte mediafenomeen Anna Wintour.

Die film was zowel een komische filering van een genadeloze bedrijfscultuur als een viering van alle pracht die de schrijvende werkomstandigheden opleverden. Een vervolg op deze mainstream-klassieker was niet nodig, maar met *The Devil Wears Prada 2* geeft regisseur David Frankel een urgente

update van het tijdsbeeld dat hij in zijn origineel schetste, met een diagnose van de bedrijfscultuur van nu.

In een tijd waarin alles wat analog en

duur is, weggecijferd wordt door conglomeraten die mediahuizen opkopen – helaas weet de Nederlandse schrijvende pers er alles van – is een tijdschrift als *Runway* een zeldzaamheid geworden. Andy werkt allang niet meer op *Runway's* redactie in een New Yorkse wolkenkrabber, maar is intussen een serieuze onderzoeksjournalist – tot ze in de opening van de film via een appje wordt ont-slagen. Met veel omwegen belandt ze vervol-

gens, natuurlijk, weer op de totalitaire werkvloer van Miranda's modeblad.

Maar in *The Devil Wears Prada 2* is *Runway* niet de duivel, maar David die strijd voert tegen de Goliath van de conglomeraten. Na het wat schokkerige begin ontpopt de film zich tot een fascinerende retro-dramedie (opnieuw in de stijl van *Sex and the City*) vol bijtende kritiek op het hedendaagse medialandschap.

Dat klinkt misschien cynisch, maar de film is dat allesbehalve. Het is publieksvriendelijke mainstreamcinema, waarin de cast – naast Hathaway en Streep ook steracteurs als Stanley Tucci, Emily Blunt en Lucy Liu – merkbaar veel liefde in hun rollen stoppen.

The Devil Wears Prada 2 stijgt met gemak uit boven het gemiddelde niveau van dit soort Ladies Night-vriendelijke films. Maar wat de film vooral verrassend goed maakt, is dat hij een trotse terugkeer is naar een type mid-budget publieksfavoriet dat we nog zelden zien. Tegen alle verwachtingen in bewijzen Frankel en co dat er veel meer waarde in traditie schuilt dan destructieve mediamagnaten willen zien.

HUGO EMMERZAEL

THE DEVIL WEARS PRADA 2

THE DEVIL WEARS PRADA 2 VERENIGDE STATEN, 2026 | REGIE DAVID FRANKEL | MET MERYL STREEP, ANNE HATHAWAY, EMILY BLUNT | 120 MINUTEN | DISTRIBUTIE DISNEY | TE ZIEN VANAF 30 APRIL

WASTEMAN

Giftige macho-gemeenschap

Menselijke gevoelens maken het alleen maar moeilijker om te overleven in de keiharde gevangeniswereld.

Met wat fantasie zou je *Wasteman*, een gevangenisdrama met thrillertrekken, kunnen zien als een voorloper van het eind vorig jaar

uitgebrachte *Urchin*. Daarin zagen we een voormalige dakloze na ontslag uit de gevangenis zijn plaats in het leven zoeken. *Wasteman* laat zien wat aan zo'n vrijlating vooraf kan gaan, en dat is op zijn minst confronterend. Het is de vraag of je de bajes niet misdadiger verlaat dan je erin komt.

Taylor – een ingetogen maar sterk ingeleefde rol van David Jonsson – is na een onbedoeld misdrijf zwaar gestraft. Hij overleeft in de gevangeniswereld door zo weinig mogelijk op te vallen en klampt zich vast aan de hoop ooit weer contact te hebben met zijn inmiddels veertienjarige zoon Adam. In zijn drugsbehoefte voorziet hij door het haar te knippen van Gaz en Paul, de drugsbazen van het cellencomplex.

Maar dan dreigt in deze harde gemeenschap voor Taylor alles te verschuiven. Er is het verheugende bericht dat hij in aanmerking komt voor vervroegde vrijlating, mits hij zich uiteraard goed gedraagt. Maar tegelijkertijd krijgt hij de uitdagende Dee als celgenoot toegewezen. Iemand die zich gedraagt als een joviale vriend, ondertussen kijkt waar hij Taylor mee kan raken, en vervolgens met geweld het drugsmonopolie van Gaz en Paul wil overnemen. Voordat Taylor het beseft, zit hij verstrikt in een gewelddadig spel van macht, wraak, manipulatie en chantage.

Regisseur Cal McCau (beste debutant bij de British Independent Film Awards) raakte geïnteresseerd in het onderwerp toen hij de rauwe, ongefilterde beelden van op telefoons geschoten, door gevangenen naar buiten gesmokkelde filmpjes zag. Voor *Wasteman* maakte hij ook zulke opnamen, die op een organische manier zijn ingepast in de gedreven filmstijl. Als dan bijvoorbeeld een levensgevaarlijke opdracht plots als strak gestileerd moment wordt neergezet, werkt dat extra sterk.

Ook het spontaan ogende acteren van opkomende talenten David Jonsson en Tom Blyth (Dee) past uitstekend bij McCau's stevig aangezette, maar toch realistische

aanpak. Dat er thrillerachtige spanning ontstaat, is gezien de situatie te verwachten, maar meer nog dan een thriller is *Wasteman* een drama dat je meesleept in een giftige en gewelddadige machowereld waar Taylors meer menselijke kanten – waaronder zijn verlangen Adam weer te zien – hem kwetsbaar maken.

De onmogelijke keuzes waar Taylor, zichtbaar worstelend, mee te maken krijgt staan op de voorgrond. Maar er is ook veel dat onder de oppervlakte blijft, bijvoorbeeld de vraag waarom Taylor zo exceptioneel gestraft wordt. Ook de kritiek op het gevangenisstelsel blijft tamelijk impliciet; maar er is genoeg ruimte om eigen conclusies te trekken.

LEO BANKERSEN

WASTEMAN VERENIGD KONINKRIJK, 2025 | REGIE CAL MCAU | MET DAVID JONSSON, TOM BLYTH, ALEX HASSELL, CORIN SILVA | 90 MINUTEN | DISTRIBUTIE 18K | TE ZIEN VANAF 30 APRIL

TUNER

Meerstemmig

In het sterke *Tuner* wordt een pianostemmer met een absoluut gehoor een speelbal van criminelen. De film maakt knap invoelbaar dat zelfs in alledaagse geluiden een gigantische eenzaamheid kan schuilgaan.

Mijn hemel, wat kan een film luid zijn. Een voorname aantrekkingskracht van de bioscoop is natuurlijk dat bombastische geluid waarmee een film tot je komt. Maar wat als het geluid een kwelling wordt, zoals in *Tuner*, een sterk nieuw drama van *Navalny*-regisseur Daniel Roher?

Dat geldt in dit geval vooral voor Niki (een uitstekende Leo Woodall uit *The White Lotus*). Als kind was hij een begenadigd pianotalent met een absoluut gehoor, maar die droom moest hij opgeven door een gehoor-aandoening die maakt dat elk luid geluid in de stad voor hem automatisch grenst aan het ondraaglijke. Inmiddels werkt hij als pianostemmer samen met Harry Horowitz (Dustin Hoffman), die zelf doof begint te worden.

Probleem is dat Niki en Harry het met dat stemmen van piano's nauwelijks kunnen rooien. Harry heeft allerlei kwaaltjes en veel hulp van het Amerikaanse zorgstelsel hoeft hij niet te verwachten. Dat een ambacht altijd van pas komt, ziet ook een stel crimine-

len, dat erachter komt dat Niki's gehoor ze uitstekend kan helpen bij het openmaken van kluisen van rijke stinkers.

Het knappe is dat Roher daarbij voortdurend andere richtingen lijkt in te slaan. *Tuner* begint als een heerlijk luchtige *buddy comedy*

in New York, waarin vooral Hoffman voor het eerst in heel lange tijd weer uitstekend is. Vervolgens evolueert de film richting een romantische komedie, wanneer Niki verliefd wordt op pianist Ruthie (Havana Rose Liu), om vervolgens op te schuiven richting misdaadthriller en existentieel drama.

Dat klinkt als heel veel, maar het sluit uitstekend op elkaar aan. Je kunt in *Tuner* een film zien over een gemist leven, over een gedoemde liefde, of over de tragiek van een ambacht dat lijkt te verdwijnen (de klanten van Harry en Niki zien hen aan voor een soort allround-klussers, want kunnen ze niet ook meteen even de leidingen fixen?), maar uiteindelijk is dit vooral een film over eindeloze herrie.

Met een waanzinnig sounddesign maakt Roher voortdurend invoelbaar hoe zelfs de meest alledaagse geluiden voor Niki een hel worden. Geluid is zijn wereld, maar in het geluid schuilt ook een immense eenzaamheid.

ALEX MAZEREEUW

TUNER VERENIGDE STATEN, 2026 | REGIE DANIEL ROHER | MET LEO WOODALL, DUSTIN HOFFMAN, HAVANA ROSE LIU | 108 MINUTEN | DISTRIBUTIE THE SEARCHERS | TE ZIEN VANAF 28 MEI

SAIPAN

Het drama dat de Ieren het WK kostte

Kon Ierland nou eens een keer niet de clown van het WK zijn, vroeg het hele land zich af in 2002 toen sterspeler Roy Keane alle hoop de grond in boorde.

Wat is 'Saipan', zullen de meeste mensen denken, en waarom is het de titel van deze film met Steve Coogan? Behalve de plek waar de Enola Gay opsteeg om de atoombom op Hiroshima te gooien en een populaire plek voor bruiloften, is Saipan het eiland waar het Iers nationaal elftal zich in 2002 voorbereidde op het WK voetbal in Japan. 3,9 miljoen Ieren waren zielsgelukkig. Het land had zich net gekwalificeerd, ondanks de afwezigheid van sterspeler Roy Keane.

Zoek online op 'worst personality in football' en je vindt Keane gegarandeerd in de toptien. Niet omdat hij een klootzak was – al hielpen zijn botte directheid en zijn neiging om in stilte verontwaardigd te gaan zitten zijn niet – maar omdat hij hele hoge eisen stelde aan trainers en managers. Het was wekenlang

onzeker of Keane na een blessure deel kon nemen aan het WK dus toen hij net op tijd fit was, kon je heel Ierland horen ontspannen. Maar toen landde het vliegtuig op Saipan.

Saipan is de voetbalgeschiedenis ingegaan als de plek van de grote confrontatie tussen Keane en trainer Mick McCarthy. Twee mannen die hopeloos slecht communiceerden, met ook nog eens een heel land dat in hun nek stond te hijgen. Keane wordt met de juiste samengebalde energie gespeeld door Éanna Hardwicke. Steve Coogan speelt McCarthy, een man die verbaal niet al te begaafd was en die niet de financiële middelen tot z'n beschikking had die Keane gewend was bij z'n club Manchester United. Het is een klassiek dilemma voor trainers van een nationaal elftal.

Voor een film over voetbal waarin je nauwelijks voetbal ziet, is *Saipan* verrassend onderhoudend. Dat is voor een flink deel te danken aan de snelle – maar niet te snelle – montage. Het is ook dankzij die montage dat de film soms het ridicule van de hele situatie

kan laten zien, overigens zonder mensen belachelijk te maken. Waardoor je vanzelf gaat denken: christus gasten, kunnen jullie nou echt niet over je eigen schaduw heen stappen? Als je toch ook maar een beetje beseft wat de impact is van de keuzes die je maakt, waar miljoenen mensen zich betrokken bij voelen, dan doe je toch beter je best?

Coogan speelt McCarthy als iemand die geen kant op kan, die volstrekt afhankelijk is van de man die hem constant loopt uit te dagen. Ergens is het charmant, op een verwrongen manier, dat in het voetbal zelfs op het allerhoogste niveau twee stuntelende ego's de boel zo uit de hand kunnen laten lopen. Maar het is ook wel weer om te huilen.

RONALD ROVERS

SAIPAN IERLAND/VERENIGD KONINKRIJK, 2026 | REGIE LISA BARROS D'SA, GLENN LEYBURN | MET STEVE COOGAN, ÉANNA HARDWICKE | 91 MINUTEN | DISTRIBUTIE 18K FILM | TE ZIEN VANAF 21 MEI

THE BIRTHDAY PARTY

Feestend naar de afgrond

Willem Dafoe als nietsontziende tycoon is een fijn anker voor deze wannabe-cultfilm, waarin de Europese elite elkaar in de jaren zeventig ontmoet op een bacchanaal.

"Je weet dat er al een film over mij gemaakt is?" Met het filmscenario over zijn leven in de hand kijkt de ijzeren tycoon Marcos Timolean (Willem Dafoe) de Britse journalist Ian Forster (Joe Cole) doordringend aan. "Bedoel je *The Godfather*?", antwoordt die. "Nee, die over die haai!" Denk er de brede grijs van Dafoe en een zweterige jaren zeventig – setting bij en je krijgt een idee van de cultachtige toon van *The Birthday Party*, de ambitieuze zesde film van de Spaanse regisseur Miguel Ángel Jiménez, gebaseerd op een roman van de Griekse schrijver Panos Karnezis.

Op het feest dat Marcos op zijn Griekse privé-eiland geeft, is hij de grootste haai in een poel van haaien. Het wemelt er van de onderwereldfiguren, corrupte politici en vastgoedmagnaten, die allemaal in elkaars invloedssfeer leven en elkaar de hand boven het hoofd houden. Vreemde eend in de bijt is Ian, die een geheime relatie heeft met Marcos' dochter, losbol Sofia; haar 25ste verjaardag is de aanleiding voor het feestje.

Jiménez toont het feest als een giftige cocktail van vleierij en achterklap. Hij lijkt daarvoor goed naar Sidney Lumets heistfilm *The Anderson Tapes* (1971) gekeken te hebben, waarin Sean Connery met een groepje misfits een bank overvalt. Wat ze niet doorhebben, is dat ze al de hele tijd in de gaten worden gehouden via afluisterapparatuur. Ook in *The Birthday Party* wordt de paranoia opgeschroefd met taperecorders, paparazifotografen, undercoveragenten en ander gespuis. Wie bekijkt wie? En waarom? Beweegt de groep zich feestend naar de afgrond, of komt iedereen er uiteindelijk beter uit?

Willem Dafoe speelt Marcos berekenend en maniakaal, maar ook breekbaar door het verlies van zijn zoon. Iemand die gedijt in deze chaotische omgeving, maar ook weet

dat een verkeerde beweging zijn criminele kaartenhuis in elkaar kan laten donderen. Een haai, moet hij dus zijn. Want als vis wordt hij door anderen opgegeten.

GUUS SCHULTING

THE BIRTHDAY PARTY GRIEKENLAND/SPANJE/VERENIGD KONINKRIJK/NEDERLAND, 2025 | REGIE MIGUEL ÁNGEL JIMÉNEZ | MET WILLEM DAFOE, VIC CARMEN SONNE, JOE COLE | 103 MINUTEN | DISTRIBUTIE PARADISO | TE ZIEN VANAF 21 MEI

THE CHORAL

Cultuur is er om uit te dagen

Als film over de subversieve kracht van kunst die zelf binnen de lijnen kleurt, staart de ironie van *The Choral* je recht in het gezicht.

Als onheilsprofeet gaf Ralph Fiennes de apocalyptische zombiefilm *28 Years Later* (2025) en vervolg *The Bone Temple* (2026) een onverwachte spirituele dimensie. Fiennes komt het best tot zijn recht als hij zich van zijn meest erudiete en intellectuele kant mag laten zien.

Het script van Alan Bennett over een fictief plaatsje in het Britse Yorkshire schetst hoe een kleine gemeenschap verscheurd wordt door het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog. De idealistische jonge mannen

kunnen haast niet wachten om naar het front te gaan, terwijl de achterblijvers met lede ogen moeten aanzien hoe jeugdigheid en talent uit het dorpje verdwijnen. Dat manifesteert zich het meest nadrukkelijk in het plaatselijke koor, dat zonder zangtalent – laat staan een dirigent – zichzelf bijna moet opheffen. Dus wie schiet te hulp? Ralph Fiennes natuurlijk, als de excentrieke musicus dr. Henry Guthrie, die in dit prettig voortkabbellende melodrama laat zien dat cultuur in tijden van oorlog als balsem voor de ziel dient.

Maar als geletterd man snapt Guthrie ook dat cultuur er is om uit te dagen. Hij wil de blik van de dorpsbewoners verruimen door het repertoire om te gooien. Deze keer staat geen plichtmatige vertolking van de *Matteuspassie*, maar een moderne uitvoering van Edward Elgars *The Dream of Gerontius* op het programma. Door het werk van een Duitse componist te selecteren, kiest hij voor de cultuur van de vijand. Het is zijn strategie om het Britse patriottisme te bevechten. Het helpt niet dat er genoeg ouderwetse dorperlingen zijn die met argwaan naar Guthrie's Duitse achtergrond en amper verbloemde homoseksualiteit kijken.

Echt spannend conflict levert dat allemaal niet op; daarvoor is *The Choral* veel te braaf. Het camerawerk van Mike Eley is netjes en secuur, de ensemblecast sympathiek en de kooroptredens indrukwekkend. De grootste ironie van wat ongetwijfeld een filmhuisfavoriet gaat worden, is dat *The Choral* perfect binnen de lijntjes kleurt, terwijl de film over de subversieve rol van kunst gaat. Godzijdank is er Fiennes, die met zijn geraffineerde spel een op papier belegen niemendalletje verheft tot beklijvend historisch drama.

HUGO EMMERZAEL

THE CHORAL VERENIGD KONINKRIJK, 2025 | REGIE NICHOLAS HYTNER | MET RALPH FIENNES, ROGER ALLAM, MARK ADDY | 113 MINUTEN | DISTRIBUTIE CHERRY PICKERS | TE ZIEN VANAF 30 APRIL

THE CHORAL

Agenda

De volgende Filmkrant verschijnt op woensdag 3 juni en loopt t/m woensdag 1 juli. De agendagegevens moeten vóór vrijdag 22 mei worden gemaild naar agenda@filmkrant.nl. Filmkrant is niet verantwoordelijk voor onjuiste vermeldingen of wijzigingen. 'EN subs' geeft aan dat een film Engels ondertiteld is. Aanvangstijden en andere informatie staat op de sites van de theaters.

ALKMAAR

📍 **Filmhuis Alkmaar**
Petterstraat 3 | 072-5202022 | filmhuisalkmaar.nl

ALMELO

📍 **Filmhuis Almelo**
Elisabethhof 4 | 0546-850264 | filmhuisalmelo.nl
Marty Supreme vr 1.5 | Amrum wo 6.5 | Joe Speedboot vr 8.5 | The Secret Agent to 10.5 | I Swear 15.5 | L'Intérêt d'Adam wo 20.5 | The Choral vr 22.5 | La Grande Arche vr 29.5

ALMERE

📍 **Het nieuwe filmhuis**
Stadhuisplein 101 | 036-5486000 | denieuwebibliotheek.nl/het-nieuwe-filmhuis
Amadeus to 17.5 | The Choral do 7.5 t/m wo 20.5 | Dandelion's Odyssey vr 8.5, wo 13.5 | The Drama vr 1.5 | Exit 8 do 30.4, vr 8.5 | Father Mother Sister Brother do 30.4 t/m ma 18.5 | Foutte erfenis za 16.5 | The Great Adventure of Horus za 16.5 | De Indische tafel vr 1.5, di 5.5 | Klantreis za 23.5 | Michael do 30.4 t/m wo 13.5 | Palestine 36 vr 15.5 | Romeria za 2.5 | Saipan do 21.5 t/m wo 27.5 | The Super Mario Galaxy Movie (NL) vr 1.5, wo 6.5 | The Tasters do 7.5 t/m di 19.5 | That Time I Got Reincarnated as a Slime do 30.4, za 2.5, di 5.5 | Tre ciotole za 16.5, di 19.5, wo 20.5 | Truly Naked wo 6.5, do 7.5

ALPHEN A/D RIJN

📍 **Filmhuis Parkvilla**
Cornelis Geellaan 2 (Park Rijnstroom) | 0172-493737 | parkvilla.nl/filmhuis/
Space Cadet vr 1.5 | John & Yoko Live in NYC wo 3.5 | The History of Sound do 30.4, za 2.5, do 7.5, ma 11.5, wo 13.5 | I Swear do 30.4, wo 6.5, vr 8.5 | A Family vr 1.5 | Kain to 3.5, wo 6.5, vr 8.5, ma 18.5 | Het meisje met het rode haar ma 4.5 | Romeria di 5.5, za 16.5, di 19.5 | Per te di 5.5, do 7.5, wo 13.5 | The Drama za 9.5, di 12.5, ma 18.5 | Amadeus to 10.5, vr 15.5, do 21.5 | Was a Stranger di 12.5, do 21.5, wo 27.5 | Klantreis vr 15.5, wo 20.5 | Father Mother Brother Sister di 19.5, za 23.5, di 26.5 | De In-

dische tafel to 17.5 | Michael za 23.5, wo 27.5 | Animatie Dandelion's Odyssey vr 8.5, do 10.5 | Summer Wars to 10.5 | Prikkelaar H Is for Hawk za 2.5 | Opera Die Zauberflöte to 17.5

AMERSFOORT

📍 **Filmtheater De Lieve Vrouw**
Lieve Vrouwestraat 13 | 033-4226555 | lievewrouw.nl

AMSTERDAM

📍 **Cinema De Balie**
Kleine-Gartmanplantsoen 10 | 020-5535100 | debalie.nl/cinema

Premières Agatha's Almanac do 21.5 | Het hart van Amsterdam do 21.5 | John & Yoko Live in NYC do 30.4 | De man met de glimlach do 30.4 | Two Prosecutors do 30.4 | The Winning Generation do 28.5 | Cinedialoog Verweesd eigendom vr 1.5 | Celtic Utopia do 7.5 | Bagasi za 16.5

📍 **Filmhuis Cavia**
Van Hallstraat 52-1 | 020-6811419 | filmhuiscavia.nl
GRFFNL Afterlov do 30.4

📍 **Cinecenter**
Lijnbaansgracht 236 | 020-6236615 | cinecenter.nl

📍 **Het Documentaire Paviljoen**
Vondelpark 3 | 020-6273329 | idfa.nl/paviljoen

In Comparison vr 1.5 to 17.5 | Little Palestine, Diary of a Siege wo 6.5, wo 27.5 | Europe wo 6.5 | Apollonia, Apollonia vr 8.5 vr 29.5 | The Next Guardian vr 8.5 wo 27.5 | The Mushroom Speaks to 10.5 to 24.5 | Industry and Photography + An Image to 10.5 | Dahomey to 10.5 | A Day in the Life of a Consumer + A New Product wo 13.5 | Images of the World and the Inscription of War wo 13.5 | How to Live in the Federal Republic of Germany wo 20.5 | Good Valley Stories wo 20.5 vr 29.5 | Videograms of a Revolution vr 24.5 | Decolonial Futures Cinema Under Siege #5 wo 20.5 | Groene filmclub Riefenstahl & De propagandist to 3.5 | Harun Farocki Shorts vr 1.5 | Farocki's Labour vr 15.5 | Serious Games vr 22.5

📍 **Eye Filmmuseum**
Ijpromenade 1 | 020-5891400 | eyefilm.nl

Veelzijdige Afrikaanse filmcultuur

Africadelic is een culturele instelling die creativiteit, diversiteit en activisme van Afrika en de Afrikaanse diaspora onder de aandacht brengt. Het doet dat onder andere met concerten, films en gesprekken op het **Africadelic Festival**. De elfde editie vindt van 20 t/m 27 mei plaats in Rialto de Pijp, Lab111, Eye Filmmuseum en de Melkweg.

Africadelic leunt op twee pijlers: ze viert de Afrikaanse cultuur in en buiten de diaspora, maar kijkt ook naar het koloniale Nederlandse verleden, met als doel "het creëren van bewustzijn over

het koloniale verleden en het aan de kaak stellen van ongelijkheid, uitsluiting en racisme". Het Africadelic Festival doet dat met vijf lange en drie korte films, die alle worden ingeleid. Openings-

film *The Eyes of Ghana* (Ben Proudfoot) portretteert de nu 93-jarige Chris Hesse, in de jaren vijftig en zestig de persoonlijke cameraman van Kwame Nkrumah, de eerste president van het onafhankelijke Ghana. De film bevat veel onbekend archiefmateriaal. Het Ghanese *The Fisherman* (Zoey Martinson) is een magisch-realistische film over een visser die met een vis kan praten en droomt van een

eigen boot. In Zion (Nelson Foix) staat een drugsdealer voor een dilemma als hij een baby op zijn stoep aantreft. Het dwingt hem om na te denken over zijn leven. *Fanon* (Jean-Claude Barny) is een biopic over de Frans-Martinikaanse antiekoloniale psychiater, schrijver en activist Frantz Fanon, die een rol speelde in de Algerijnse onafhankelijkheidsstrijd. Veel te jong overleed hij in 1961 op 36-jarige leeftijd aan de gevolgen van leukemie. *Cine-Carib*, *Voices from the Dutch Caribbean* is de verzamelnaam voor drie korte films uit de Nederlands-Caribische en Surinaamse cinema: *Sign and See the World* (Safi Graauw), *Sunny* (German Gruber) en *Hobi* (Aramis Garcia Gonzalez). Het festival besluit met *My Father's Shadow* (Akinola Davies Jr.), de eerste Nigeriaanse film die voor het filmfestival van Cannes werd geselecteerd. In het drama krijgen twee kinderen op het platteland begrip voor het leven van hun bijna altijd afwezige vader als hij hen tijdens de verkiezingsronde in 1993 meeneemt naar Lagos.

AFRICADELIC.COM

MY FATHER'S SHADOW

2001 Pulse vr 1.5 t/m ma 25.5 | Donnie Darko vr 1.5 | La ciénaga za 2.5 | Spirited Away to 3.5, za 16.5, vr 29.5 | La pianiste di 5.5, to 10.5, do 14.5, za 30.5 | Îles flottantes wo 6.5 | Minoes do 30.4, do 7.5 | Fat Girl vr 8.5 | Millennium Mambo za 9.5 | Kandahar do 30.4, to 10.5 | Waking Life to 10.5 | Trouble Every Day wo 13.5, vr 29.5 | A.I. vr 15.5, za 23.5 | What Time Is It There? vr 15.5, to 17.5 | Mulholland Drive to 16.5, wo 27.5 | Atanarjuat to 17.5 | Ghost World wo 20.5 | With Hasan in Gaza do 21.5 | Shaolin Soccer za 23.5 | Le fabuleux destin d'Amélie Poulain to 24.5 | Y tu mama también do 28.5 | Africadelic My Father's Shadow wo 27.5 | Cinemini Minuscule za 2.5, to 3.5, to 10.5, to 17.5 | Eye on Sound L'atlantide to 3.5 | Eye(s) Open Turang ma 4.5, di 12.5 | Al and the Archive di 26.5 | Jeugd Mozaiekanimatie vr 1.5, za 2.5 | Mike & Molly vieren feest do 30.4, vr 1.5 | Mira do 30.4, vr 1.5, za 2.5 | Space Cadet do 30.4 t/mzo 3.5 | Klassiekers The Little Shop of Horrors za 2.5, wo 13.5 | The Masque of the Red Death za 2.5, vr 8.5 | The Pit and the Pendulum di 6.5, ma 18.5 | Face/Off do 30.4, to 3.5, za 9.5 | Persona to 24.5 | Re-Release Hard Boiled do 30.4, za 2.5, to 3.5, to 10.5 | Het meisje met het rode haar do 30.4 t/m wo 6.5 | Restored & Unseen The Fall of Otrar ma 18.5

📍 **FC Hyena**
Aambeeldstraat 24 | 020-3638502 | fchyena.nl

📍 **FilmHallén**
Hannie Dankbaarpassage 12 | 020-8208122 | filmhallen.nl

📍 **Het Ketelhuis**
Pazzanistraat 4 | 020-6840090 | ketelhuis.nl

📍 **Kriterion**
Roetersstraat 170 | 020-6231709 | kriterion.nl

📍 **Melkweg**
Lijnbaansgracht 234a | 020-5318181 | melkweg.nl

📍 **The Movies**
John & Yoko Live in NYC to 3.5 | Billie Eilish: Hit Me Hard and Soft do 7.5, vr 8.5 | Iron Maiden: Burning Ambition do 14.5, vr 15.5 | Africadelic Zion vr 22.5 | Awo Now Nu + Kaya ta nos Arena + Fort Buku vr 22.5 | Filmclub There Will Be Blood wo 20.5 | Kaboom Anime Summer Wars do 7.5 | The Great Adventure of Horus za 16.5 | Steppin' into Tomorrow Move Ya Body: The Birth of House wo 6.5

📍 **The Movies**
Haarlemmerdijk 161 | 020-6386016 | themovies.nl

📍 **The Pulse**
Hildegard von Bingenstraat 4 | cinemathepulse.eu

📍 **Rialto De Pijp**
Ceintuurbaan 338 | 020-6768700 | rialtofilm.nl

📍 **Rialto VU**
De Boelelaan 1111 | 020-5984466 | rialtofilm.nl

📍 **Studio/K**
Tijmorplein 62 | 020-6920422 | studio-k.nu

Premières Amadeus do 7.5 | The President's Cake do 14.5 | Kill Bill: The Whole Bloody Affair do 28.5 | Treat Her Like a Lady do

Whiplash vr 8.5, ma 25.5 | Birdman ma 18.5, to 24.5 | Nightcrawler to 17.5, do 21.5 | Raw ma 11.5, wo 27.5 | Babygirl vr 15.5, vr 29.5 | Obsession do 14.5 t/m wo 20.5

📍 **Melkweg**
Lijnbaansgracht 234a | 020-5318181 | melkweg.nl

📍 **The Movies**
John & Yoko Live in NYC to 3.5 | Billie Eilish: Hit Me Hard and Soft do 7.5, vr 8.5 | Iron Maiden: Burning Ambition do 14.5, vr 15.5 | Africadelic Zion vr 22.5 | Awo Now Nu + Kaya ta nos Arena + Fort Buku vr 22.5 | Filmclub There Will Be Blood wo 20.5 | Kaboom Anime Summer Wars do 7.5 | The Great Adventure of Horus za 16.5 | Steppin' into Tomorrow Move Ya Body: The Birth of House wo 6.5

📍 **The Movies**
Haarlemmerdijk 161 | 020-6386016 | themovies.nl

📍 **The Pulse**
Hildegard von Bingenstraat 4 | cinemathepulse.eu

📍 **Rialto De Pijp**
Ceintuurbaan 338 | 020-6768700 | rialtofilm.nl

📍 **Rialto VU**
De Boelelaan 1111 | 020-5984466 | rialtofilm.nl

📍 **Studio/K**
Tijmorplein 62 | 020-6920422 | studio-k.nu

Premières Amadeus do 7.5 | The President's Cake do 14.5 | Kill Bill: The Whole Bloody Affair do 28.5 | Treat Her Like a Lady do

28.5 | Open Land Kikkerdril za 2.5 | Kauwboy wo 6.5 | Captain Fantastic za 9.5 | Kes wo 13.5 | Boyhood za 16.5 | Petite maman wo 20.5 | Hannah Montana: The Movie za 23.5 | Kikkerdril di 26.5 | Mijn bijzonder rare week met Tess za 30.5

📍 **Filmtheater De Uitkijk**
Prinsengracht 452 | 020-2232416 | uitkijk.nl

📍 **Cinema De Vlucht**
Burgemeester de Vluchtlaan 125 | 020-8203746 | cinemadevlucht.nl

📍 **APeldoorn**
Nieuwstraat 377 | 055-5216346 | gigant.nl

Premières Agatha's Almanac do 21.5 | Amadeus do 7.5 | Billie Eilish: Hit Me Hard and Soft do 7.5 | The Choral do 30.4 | Dandelion's Odyssey do 30.4 | Los domingos do 14.5 | Extrawurst do 7.5 | Iron Maiden: Burning Ambition do 14.5 | Kill Bill: The Whole Bloody Affair do 28.5 | Love Me Tender do 21.5 | De man met de glimlach do 30.4 | Paikar do 28.5 | The President's Cake do 14.5 | Solomamma do 28.5 | Sukkwan Island do 21.5 | The Tasters do 7.5 | Tre ciotole do 7.5 | A Useful Ghost do 7.5 | Wasteman do 30.4 | 4 & 5 mei Au revoir les enfants, De man met de glimlach, Het meisje met her rode haar, Radium ma 4.5, di 5.5 | Boek & film Sukkwan Island di 26.5 | Ci-

nemini *Vreemde vogels* zo 24.5 | *Jeugd Mike & Molly* vieren feest, *Space Cadet*, *Tafiti* meivakantie | **Movies That Matter** *Soldier's Bones* di 12.5 | **National Theatre** *All My Sons* do 21.5 | **Ontbijt & film** *Amadeus*, *Sukkwan Island* zo 24.5 | **Opera** *Siegfried* zo 3.5

ARNHEM

Focus Filmtheater
Audrey Hepburnplein 1 | 088-1900642 | focusarnhem.nl
Premières | *Agatha's Almanac* do 21.5 | *Billie Eilish: Hit Me Hard and Soft* do 7.5 | *The Choral* do 30.4 | *Dandelion's Odyssey* do 30.4 | *Los domingos* do 14.5 | *Donkey Days* do 7.5 | *Ghost Elephants* 30.4 | *Iron Maiden: Burning Ambition* do 14.5 | *John & Yoko Live in NYC* 30.4 | *Love Me Tender* do 21.5 | *De man met de glimlach* do 30.4 | *Een mislukt eerbetoon aan moederliefde* do 30.4 | *Orphan* do 7.5 | *The President's Cake* do 14.5 | *Sukkwan Island* do 21.5 | *The Tasters* do 7.5 | *Treat Her Like a Lady* do 28.5 | *Tuner* do 28.5 | *Two Prosecutors* do 30.4 | *A Useful Ghost* do 7.5 | *Wasteman* do 30.4 | **Electricity Week** *Blackout* di 19.5 | **English Subtitles** *Two Prosecutors* wo 6.5 | *A Useful Ghost* wo 13.5 | *Love Me Tender* wo 27.5 | **Film & debat** *Soldier's Bones* wo 13.5 | **Gelders doek** *Project Uhuru* wo 27.5 | **Klassiekers** *Amadeus* vanaf za 9.5 | *Les amants du Pont Neuf* wo 6.5 | *Central do Brasil* wo 20.5 | *Hard Boiled* vanaf do 30.4 | *La promesse* wo 13.5 | *Summer Wars* vanaf vr 8.5 | **Q&A** *Het meisje met het rode haar* do 7.5 | **Sci-Fi** *Blade Runner* do 7.5 | **Specials** *Mark Reeder Project* zo 24.5 | *Titicuck Folies* zo 3.5 | *Trenque Lauquen* zo 10.5 | **Tegenlicht** *Energieblindheid volgens Nate Hagens* wo 20.5

ASSEN

Bioscoop De Nieuwe Kolk
Weiersstraat 1 | 088-0128888 | asserfilmiga.nl
Meer dan Babi Pangang za 2.5, zo 3.5 | *Sound of Falling* ma 4.5, di 5.5, za 9.5, zo 10.5 | *I Swear* ma 11.5, di 12.5, za 16.5, zo 17.5 | *Dossier 137* ma 18.5, di 19.5, za 23.5, zo 24.5 | *Los domingos* ma 25.5, di 26.5, za 30.5, zo 31.5 | *Father Mother Sister Brother* ma 1.6, di 2.6

BERGEN

CineBergen
Eeuwigelaan 7 | 072-5815914 | cinebergen.nl

BERGEN OP ZOOM

Cinema Paradiso
C-Cinema, Burg van de Laanstraat 25 | 0164 254886 | cinemaparadiso.nl
Joe Speedboot vr 1.5 t/m ma 4.5 | *Klantreis* vr 8.5 t/m ma 11.5 | *La Grande Arche* zo 10.5 t/m di 12.5

Movies that Matter On Tour *Soldier's Bones*

In *Soldier's Bones* keert regisseur Kasper Verkaik terug naar een verzwegen hoofdstuk uit de Vietnam-oorlog. In 1971 ontdekt *Newsweek*-journalist Alec Shimkin dat Operatie Speedy Express in de Mekongdelta een spoor van massaal geweld en burgerslachtoffers heeft achtergelaten, op een schaal die het beruchte My Lai-bloedbad doet verbleken. Zijn bevindingen worden weggedrukt in een klein kader, ver van de voorpagina die het verdient. Kort daarna verdwijnt Shimkin zelf in

Vietnam. Verkaik maakt van die verdwenen scoop het vertrekpunt voor een indringend onderzoek naar oorlogslogica, journalistieke stiltes en de politieke kracht van beeldvorming. *Soldier's Bones* is niet alleen een reconstructie, maar ook een film over wie de geschiedenis mag schrijven en wat er verloren gaat wanneer de waarheid bewust naar de kantlijn wordt geduwd.

In mei te zien tijdens *Movies that Matter On Tour*.

MOVIESTHATMATTER.NL/ON-TOUR

ARTIFICIAL JUSTICE

| *La grazia* vr 15.5 t/m di 19.5 | *13 jours, 13 nuits* zo 17.5, ma 18.5 | *The History of Sound* vr 22.5 t/m di 26.5 | *Father Mother Sister Brother* zo 24.5 t/m vr 25.5 | **Film by the Sea** *The President's Cake* di 5.5

BREDA

Chassé Cinema
Claudius Prinsenlaan 8 | 076-5303131 | chasse.nl
Premières *Agatha's Almanac* do 21.5 | *Los domingos* do 14.5 | *Hysteria* do 28.5 | *Love Me Tender* do 21.5 | *Orphan* do 7.5 | *Paikar* do 28.5 | *The President's Cake* do 14.5 | *Sukkwan Island* do 21.5 | *Treat Her Like a Lady* do 28.5 | **35 mm** *Flodder* zo 24.5 | **All Inclusive** *Love Me Tender* di 19.5 | **Animazing** *The Great Adventure of Horus* zo 17.5 | **Bevrijdingsdag** *Het meisje met het rode haar* di 5.5 | **Breda Jazz Festival** *Sergio Mendes in the Key of Joy* za 2.5 | *Miles Ahead* wo 6.5 | **BUAs Movie Club** wo 27.5 | **BU** *Plugged* wo 20.5 | **Buurthuis Bios** *De wisselaar* do 28.5 | **Cinemini** *Vreemde vogels* za 16.5 |, zo 24.5 | **Docuspecial** *Het hart van Amsterdam* di 26.5 | **Filmclub** *Treat Her Like a Lady* wo 6.5 t/m vr 22.5 | **IDAHOT** *Mijn broer* zo 17.5 | **Internationals** zo 31.5 | **Keti Koti** *Bagasi - wat we meedragen* wo 20.5 | **Klassieker** *Amadeus* do 7.5 | **National Theatre** *All My Sons* zo 24.5 | **Quentin Tarantino** *Kill Bill: The Whole Bloody Affair* vr 29.5 | **Voorpremière & ontbijt** *Los domingos*

zo 3.5 | *Treat Her Like a Lady* zo 10.5 | **Vrijheid** *De man met de glimlach* ma 4.5 | **Wodocu** *The Day Iceland Stood Still* wo 13.5 | **Filmhuis Botanique Breda** *Keizerstraat 19F* | 076-2100169 | filmhuisbreda.nl
The Drama | *Foute erfenis* | *Gioia mia* | *H Is For Hawk* | *Horizonte* | *I Swear* | *Joe Speedboot* | *John & Yoko Live in NYC* | *Per te* | *Tussen broers* | *Whispers in the Wood* | **5-sterren dinsdag** *Ida* di 26.5 | **Aanschuifafel** *Champagne* wo 20.5 | **Cultureel Café** | *I Swear* di 5.5 | **Jazz Botanique** *Back to Black + Amy Winehouse Tribute* do 14.5, *Max Roach + Pistache* vr 15.5 | **Klassieker** *Amadeus* do 14.5 en do 28.5 | **Ladies' lunch** *The Drama* vr 15.5 | **Music Friday** *Arno, Dancing Inside My Head + Putain Putain* vr 29.5 | **Nagesprek** | *I Swear* wo 6.5 | *Kain* do 7.5 | **Q&A** *The Unseen* zo 24.5

BUSSUM

Filmhuis Bussum
Brediusweg 1 | 035-6938694 | filmhuisbussum.nl
Klantreis wo 6.5 | *De man met de glimlach* za 2.5 | **Premières** *Agatha's Almanac* do 21.5 | *Amadeus* do 7.5 | *The Choral* do 30.4 | *Dandelion's Odyssey* do 30.4 | *Los domingos* do 14.5 | *Iron Maiden: Burning Ambition* do 14.5 | *Kill Bill: The Whole Bloody Affair* do 28.5 | *Love Me Tender* do 21.5 | *Een mislukt eerbetoon aan moederliefde* do 30.4 | *Orphan* do 7.5 | *The President's Cake* do 14.5 | *Solo-*

mamma do 28.5 | *Sukkwan Island* do 21.5 | *The Tasters* do 7.5 | *Tre ciotole* do 7.5 | *Treat Her Like a Lady* do 28.5 | *Two Prosecutors* do 30.4 | *A Useful Ghost* do 7.5 | **Film na de Dam** *Verhalen van een huis* ma 4.5 | **Royal Opera** *Siegfried* ma 11.5 | *Die Zauberbilote* ma 18.5 | **Van boek naar doek** *The Tasters* wo 13.5

CAPELLE A/D IJSSEL

Isala Theater
Stadsplein 5 | 010-4586400 | isalatheater.nl
Project Hail Mary di 12.5 | *Midwinter Break* di 19.5 | *Champanne* di 26.5 | **Parel** *Joe Speedboot* di 5.5

CULEMBORG

Theater De Fransche School
Havendijk 1 | 0345-521546 | theaterdefranscheschool.nl
Boomers vr 1.5 | *H Is For Hawk* za 2.5 | *I Swear* za 16.5 | *Michael* vr 22.5, vr 29.5 | *Porte bagage* do 28.5 | *The History of Sound* za 9.5, do 21.5 | *You Me & Tuscany* zo 10.5 | **Buitenbios** *Amazing Grace* vr 8.5 | *Broken English* vr 15.5 | **Explicateur** *Amrum* zo 17.5, wo 20.5 | *H Is For Hawk* wo 6.5 | *I Swear* wo 27.5 | **Jeugd Jumpers** do 30.4 | **Ladies Night** *You, Me & Tuscany* di 12.5 | **Voorgesprek** *Porte bagage* di 19.5

DELFT

Filmhuis Lumen
Van Leeuwenhoekpark 55 | 015-2140226 | filmhuis-lumen.nl

Filmcomponisten in beeld

De Nederlandse festivalwereld is een festival rijker. Het **Composers Soundtracks Festival (CSF)** brengt het werk van filmcomponisten onder de aandacht met workshops, lezingen, masterclasses en paneldiscussies. Het festival opent 4 juni in LantarenVenster met een live-uitvoering door het CSF-strikkwintet van de filmscore van *Central do Brasil*, de moderne klassieker van Walter Salles uit 1998. Op 5 en 6 juni is het festival in Teatro Munganga in Amsterdam.

Om misverstanden te voorkomen: het Composers Soundtrack Festival is geen festival waar je de hele dag naar soundtracks luistert. Op het festival komen internationale componisten en geluid- en muziekprofessionals bij elkaar om hun expertise, ervaringen en kennis met elkaar en het publiek te delen. Het doel is, in de woorden van festivaloprichter Marcos Souza, "om componisten, filmmakers en publiek samen te brengen om de kracht van muziek in storytelling te vieren en de essentiële rol van componisten in de audiovisuele cultuur te benadrukken." Souza weet waarover hij het heeft, want hij is zelf filmcomponist en organiseerde eerder in Bra-

DEN BOSCH

Verkadefabriek
Boschdijkstraat 45 | 073-6818160 | verkadefabriek.nl
Een gemeenschap van leven zo 17.5 | *John & Yoko Live in NYC* zo 3.5 | *Kill Bill: The Whole Bloody Affair* za 30.5, zo 31.5 | *TKT* do 7.5 | **Premières** *Agatha's Almanac* do 21.5 | *Amadeus* do 7.5 | *The Birthday Party* do 21.5 | *The Choral* do 30.4 | *Dandelion's Odyssey* do 30.4 | *The Devil Wears Prada 2* do 30.4 | *Los domingos* do 14.5 | *Donkey Days* do 7.5 | *Love Me Tender* do 21.5 | *Orphan* do 7.5 | *Paikar* do 28.5 | *The President's Cake* do 14.5 | *Solomamma* do 28.5 | *The Tasters* do 7.5 | *Tre ciotole* do 7.5 | *Treat Her Like a Lady* do 28.5 | *Two Prosecutors* do 30.4 | *A Useful Ghost* do 7.5 | *Wasteman* do 30.4 | **All Inclusive** *Love Me Tender* ma 18.5 | **Bossche filmers** do 28.5 | *Drag-My-Vision* za 9.5 | **Filmpraat** wo 13.5 | **Fresh Meet** do 7.5 | **Koolhovens keuze** *Alien³* vr 29.5 | **Peuterpret** *Mike & Molly vieren feest* zo 3.5

DEN HAAG

Filmhuis Den Haag
Spui 191 | 070-3656030 | filmhuisdenhaag.nl
Premières *Agatha's Almanac* do 21.5 | *Amadeus* do 7.5 | *The Choral* do 30.4 | *Dandelion's Odyssey* do 30.4 | *Los domingos* do 14.5 | *Donkey Days* do 7.5 | *Het hart van Amsterdam* do 21.5 | *Kill Bill: The Whole Bloody Affair* do 28.5 | *Love Me Tender* do 21.5

| *De man met de glimlach* do 30.4 | *Orphan* do 7.5 | *Paikar* do 28.5 | *The President's Cake* do 14.5 | *Solomamma* do 28.5 | *Sukkwan Island* do 21.5 | *The Tasters* do 7.5 | *Tre ciotole* do 7.5 | *Two Prosecutors* do 30.4 | *A Useful Ghost* do 7.5 | *Wasteman* do 30.4 | **Ciné Première** zo 3.5 | **CinemaAsia** vr 15.5 t/m zo 24.5 | **Hoe lees ik een film?** zo 24.5 | **Is This Bruce Lee?** [EN subs] di 12.5 t/m di 2.6 | **Las Americas Film Festival** [EN subs] vr 8.5 t/m zo 31.5 | **Queer Classics** do 7.5 t/m zo 31.5 | **This Is Not Funny** wo 6.5 t/m wo 27.5

Flora Filmtheater

De Constant Rebecquestraat 55 | florafilmtheater.nl
Museum-Omniversum
Pres. Kennedylaan 5 | 070-3381338 | museon-omniversum.nl

DEN HELDER

Cinema Zevenskoop
Julianaplein 43 | 0223-610941 | cinemazevenskoop.nl
The History of Sound do 30.4 t/m ma 4.5 | *Broken English* di 5.5, wo 6.5 | *A Family* do 7.5 t/m ma 11.5 | *The Drama* do 14.5 t/m ma 18.5 | *The Choral* do 21.5 t/m ma 25.5 | *13 jours, 13 nuits* do 28.5 t/m ma 1.6 | **Klassieker** *Summer of Soul* zo 17.5

DEVENTER

MIMIK
Achter de Muren Vispoort 10 | 0570618 822 | mimik.nl
Premières *Agatha's Alman-*

vrouwen), Annelotte Coster (*A Family*, *De F*ckelheit*), Johan van der Voet (*De club van vijf*, *Het verhoor*) en Ella van der Woude (*Alpha*, *Instinct*). Het festival besluit met een live-concert van het CSF-strikkwintet, dat stukken speelt van filmscores uit onder meer *The Secret Agent* (Mateus Alves), *Chocolat* (Rachel Portman), *Shrek* (Harry Gregson Williams) en *Little Miss Sunshine* (Mychael Danna). Ook speelt het kwintet een medley van het werk van de Braziliaanse componist Marcos Valle.

LANTARENVENSTER.NL
MUNGANGA.NL

CENTRAL DO BRASIL

ac do 21.5 | *Amadeus* do 7.5 | *The Birthday Party* do 21.5 | *The Choral* do 30.4 | *Los domingos* do 14.5 | *Donkey Days* do 7.5 | *Iron Maiden: Burning Ambition* do 14.5 | *Kill Bill: The Whole Bloody Affair* do 28.5 | *Love Me Tender* do 21.5 | *Een mislukt eerbetoan aan moederliefde* do 30.4 | *Orphan* do 7.5 | *Paikar* do 28.5 | *The President's Cake* do 14.5 | *Saipan* do 21.5 | *The Sheep Detectives* do 7.5 | *Solomamma* do 28.5 | *Sukkwan Island* do 21.5 | *The Tasters* do 7.5 | *Tre ciotole* do 7.5 | *Treat Her Like a Lady* do 28.5 | *Tuner* do 28.5 | *Two Prosecutors* do 30.4 | *A Useful Ghost* do 7.5 | **Art Brut Biennale** *Sur l'adamant + Maudie* do 10.5 | **Cinema Rondeel** *The New Museum* do 21.5 | **Film na de Dam** *De man met de glimlach* ma 4.5 | **Japan** *Whisper of the Heart* do 14.5 | **Koolhovens keuze** *La mariée était en noir* vr 8.5 | **Movies That Matter** *Soldier's Bones* ma 18.5 | **Opera** *Die Zauberflöte* zo 17.5, ma 18.5, do 21.5 | **Specials** *Runaway Bride* *Stories* zo 3.5 | **A Bridge Too Far** ma 4.5

DIEMEN

📍 **Filmtheater De Omval**
Ouddiemerlaan 104 | 020-

6001897 | *theaterdeomval.nl*
Amadeus di 19.5, wo 20.5 | *Boomers* di 26.5 | *Champagne* za 2.5 | *The Choral* do 21.5, do 28.5 | *A Family* do 7.5, di 12.5 | *Father Mother Sister Brother* vr 15.5, di 2.6 | *The History of Sound* do 30.4, wo 6.5 | *I Was a Stranger* za 9.5, wo 13.5 | *De Indische tafel* di 19.5, wo 20.5 | *Kain* do 7.5, di 12.5 | *Klantreis* do 21.5, di 26.5 | *L'engoulie* do 28.5, di 2.6 | *Michael* vr 22.5, za 30.5 | *Midwinter Break* di 19.5 | *Peak Everything* do 30.4 | *Porte bagage* vr 1.5, di 5.5 | *Romeria* vr 8.5, wo 27.5 | *De schapenspeurders* zo 31.5 | *The Super Mario Galaxy Movie (NL)* do 30.4, zo 10.5 | *Tafiti* zo 31.5 | *Tre ciotole* di 19.5, wo 20.5 | *You, Me & Tuscany* do 30.4 | **Moederdag** *You, Me & Tuscany* za 9.5 | **Opera** *Siegfried* zo 3.5 | *Die Zauberflöte* zo 17.5

DIEREN

📍 **Filmhuis Dieren**
De Bundel (bibliotheek), *Eri-caplein* 5 | *filmhuisdieren.nl*

DOESBURG

📍 **Filmhuis Doesburg**
Het Arsenaal 1309, *Kloosterstraat* 15 | 0313-482336 | *filmhuis-doesburg.nl*

DOETINCHEM

📍 **Amphion Cultuurbedrijf**
Hofstraat 2 | 0314-340943 | *amphion.nl*

DORDRECHT

📍 **Filmtheater De Witt**
Nieuwstraat 60-62 | 078-7200777 | *dewittdordrecht.nl*

EINDHOVEN

📍 **Lab1**
K-19 Art, Keizersgracht 19 | 0402094091 | *lab-1.nl*
📍 **Natlab**
Kastanjelaan 500 | 0402946848 | *natlab.nl*
Premières *Agatha's Almanac* do 21.5 | *Amadeus* do 7.5 | *The Birthday Party* do 21.5 | *The Choral* do 30.4 | *Dandelion's Odyssey* do 30.4 | *Los domingos* do 14.5 | *Donkey Days* do 7.5 | *Hard Boiled* do 30.4 | *Love Me Tender* do 21.5 | *Een mislukt eerbetoan aan moederliefde* do 30.4 | *Mother Mary* do 14.5 | *Orphan* do 7.5 | *The President's Cake* do 14.5 | *Saipan* do 21.5 | *Sukkwan Island* do 21.5 | *Summer Wars* vr 15.5 | *The Tasters* do 7.5 | *Tre ciotole* do 7.5 | *Two Prosecutors* do 30.4 | *A Useful Ghost* do 7.5 | *Wasteman* do 30.4 | **Cinemini** *Minuscule* zo 3.5 | *Rita & Krokodil* zo

Latijns-Amerikaanse en Caribische filmcultuur

Vorig jaar zette de eerste editie van het **Las Américas Film Festival** de Zuid-Amerikaanse en Caribische filmcultuur weer op de Nederlandse festivalkaart. 'Origins' is het thema in de tweede editie, die van 8 t/m 31 mei plaatvindt in Filmhuis Den Haag. Daarin gaat het over onderwerpen als identiteit, herinnering en saamhorigheid.

Met wiens blik kijken films naar de wereld? In de mainstream cinema is het perspectief veelal dat van de dominante groep in de samenleving. In het Las Américas Film Festival ligt de focus bij inheemse groepen. Het festival nodigt uit om na te denken over de verbanden tussen mensen, culturen en generaties. Dat gebeurt

met tien speelfilms en twee programma's met korte films. Een paar titels. In het Puerto Ricaanse *Esta isla* (Cristian Carretero & Lorraine Jones Molina) vluchten twee tieners na een desastreuze criminele deal de bergen in. De vlucht dwingt hen na te denken over zaken als schuld, vergeving en verzoening. In het Braziliaanse *Eu vou ter*

LA HIJA CÁNIDA

saudades de você (Daniel Ribeiro) beleeft een transgeneratie een relatietest als de twee gaan samenwonen en verschillen naar boven komen. In het in het Andesgebergte spelende *La hija cándida* (Álvaro Olmos Torrico) verwacht de traditionele gemeenschap dat tiener Clara verloskundige wordt, maar zij wil zangeres worden in een grote stad. *En vainilla* (Mayra Hermsillo) kijkt door de ogen van een achtjarig meisje naar de omgeving waarin zij opgroeit: een oud landhuis met zeven tantes, oma's en andere vrouwen, die kampen met opstapelende schulden.

Naast films zijn er talrijke andere activiteiten, waaronder een Pachamama ('moeder aarde') ceremonie op de openingsavond, q&a's, dansworkshops, een Latijns-Amerikaanse cocktailworkshop, spoken-word optredens en een queer dj-night. Laatstgenoemde evenement is niet in Filmhuis Den Haag, maar in COC Haaglanden.

FILMHUISDENHAAG.NL

Wetenschappelijke blik op (on)rechtvaardigheid

Sinds 2010 vertoont het Louis Hartlooper Complex in samenwerking met Bestuurs- en Organisatiewetenschap (USBO) van Universiteit Utrecht jaarlijks de filmreeks **Science & Fiction**. Daarin zijn films te zien die ook wetenschappelijk interessant zijn. In de vier films tellende nieuwe reeks draait het om rechtvaardigheid. De films worden vertoond op 12 en 26 mei en 9 en 23 juni. Met inleiding en nagesprek.

Science & Fiction heeft deze keer als thema een filosofische vraag: wat is rechtvaardigheid? En hoe dat te realiseren in een samenleving? "We winnen rechtvaardigheid het snelst door het geven van rechtvaardigheid aan de andere partij", is een uitspraak van Mahatma Gandhi. Die opvatting lijkt in de wereldpolitiek op zijn zachtst gezegd niet erg populair meer. De vier films in Science & Fiction nodigen uit

tot nadenken over een rechtvaardige samenleving. In de Kafka-verfilming *The Trial* (Orson Welles, 1962) is rechtvaardigheid een loos begrip in een angstaanjagende bureaucratiese wereld, waarin de onschuldige Josef K. gearresteerd en ter dood veroordeeld wordt. De satire *Triangle of Sadness* (Ruben Östlund, 2022), winnaar van de Gouden Palm in Cannes, toont de hulpeloosheid van een aantal steenrijke passa-

giers op een luxe jacht als zij na een storm op een onbewoond eilandje moeten overleven. Een schoonmaker grijpt haar kans en neemt de macht over. Het psychodrama *Il conformista* (Bernardo Bertolucci, 1970) toont het gevaar van conformisme. Een man die zo 'normaal' mogelijk wil zijn, sluit zich aan bij Mussolini's fascistische partij, waarna hij de opdracht krijgt om zijn vroegere filosofiecent te vermoorden. *Plan 75* (Chie Hayakawa, 2023) ten slotte gaat over nogal rigoureuze 'ouderenbeleid'. In het drama moedigt de overheid 75-plussers aan om zich te laten euthanaseren. Dat is beter voor de economie. Vergezocht? Niet voor wie zich de vergelijking van ouderen met 'dor hout' in de coronacrisis herinnert.

SCIENCEFICTION.SITES.UU.NL

10.5 | *Kopje onder* zo 24.5 | **Film-marathon** *Kill Bill* za 30.5 | **Koolhovens keuze** *The Quick and the Dead* vr 15.5 | **Pop Corner** *Mulan* wo 27.5 | **Specials** *Kleine Dommel* zo 3.5 | *Alles ertussenin* do 7.5 | *The Unseen* di 19.5 | **Filmhuis De Zwarte Doos** *Den Dolech* 2 | 040-2474900 | *tue.nl/sq*

EMMEN

📍 **Filmhuis Emmen**
Westeinde 70 | 0591-668250 | *filmhuisemmen.nl*
The Chronology of Water ma 4.5 | *Was Marielle weids* di 5.5 | *No Other Choice* ma 11.5 | *The Tale of Silyan* di 12.5 | *The Secret Agent* ma 18.5 | *2000 Meeters* do 19.5 | *The Testament of Ann Lee* ma 25.5 | *L'étranger* di 26.5

ENSCHEDÉ

📍 **Concordia - Film & Beeldende kunst**
Oude Markt 15 | 053-4300999 | *concordia.nl*
Hard Boiled vr 1.5 | *De Boskampipi's* zo 3.5 | *Maspalomas* vr 8.5, zo 10.5 | *Skinny Love* vr 8.5, za 9.5 | *Perro Perro* vr 8.5 | *Skiff* vr 8.5 | *Departures* vr 8.5, zo 10.5 | *Bound* vr 8.5 | *Queens of the Dead* vr 8.5, zo 10.5 | *Night Stage* vr 8.5 | *Un mundo para mi* za 9.5 | *Big Boys* za 9.5 | *Jimpa* za 9.5, zo 10.5 | *My Beautiful Laundrette* za 9.5 | *Layla* za 9.5 | *Beautiful Evening, Beautiful Day* za 9.5, zo 10.5 | *La petite dernière* za 9.5 | *On the Road* za 9.5 | *What a Feeling* zo 10.5 | *Just*

Kids zo 10.5 | *Pink Flamingos* zo 10.5 | *Titane* ma 11.5 | *Iron Maiden: Burning Ambition* ma 18.5 | *The Quiet Girl* di 19.5 | *Love Me Tender* do 21.5 | *Kneecap* di 27.5 | **Premières** *Amadeus* do 7.5 | *Los domingos* do 14.5 | *John & Yoko Live in NYC* vr 1.5 | *The President's Cake* do 14.5 | *Summer Wars* vr 15.5 | *Treat Her Like a Lady* do 28.5 | *Two Prosecutors* do 30.4 | *A Useful Ghost* do 7.5 | **Roze Film Festival** vr 8.5 t/m zo 10.5 | **Shorts** *Just What I Always Wanted* vr 8.5, zo 10.5 | **Picture This** za 9.5, zo 10.5 | **Sickhouse** *Midnight Screening* vr 8.5 | **VR Interactive** *The Living Gallery* vanaf za 2.5 | *A Long Goodbye + The Scream + Danse Danse Danse - Matisse* za 2.5, zo 3.5

ETTEN-LEUR

📍 **Cinema Paradiso**
C.1-Cinema, Birrentuin 2 | 076 5010167 | *cinemaparadiso.nl*
Joe Speedboot vr 1.5 t/m wo 6.5 | *Klantreis* vr 8.5 t/m wo 13.5 | *La grazia* vr 15.5 t/m wo 20.5 | *The History of Sound* vr 22.5 t/m wo 27.5

GELDERMALSEN

📍 **LingeFilm**
Rijksstraatweg 64 | *info@lingefilm.nl* | *lingefilm.nl*
Nuremberg za 2.5 | *Amrum* wo 6.5 | *H Is for Hawk* vr 8.5, di 12.5 | *Joe Speedboot* za 9.5 | *L'étranger* wo 13.5 | *The Drama* vr 15.5 | *Boomers* za 16.5 | *Whispers in the Woods* wo 20.5 | *Champagne* vr 22.5, za 23.5 | *A Family* wo

27.5 | *Klantreis* do 28.5 | *The History of Sound* vr 29.5 | *Father Mother Sister Brother* za 30.5 | *Per te* wo 3.6

GOES

📍 **'t Beest**
Beestenmarkt 3 | 0113228142 | *tbeest.nl*

GOIRLE

📍 **Jan van Besouw**
Thomas van Diessenstraat 1 | 0135343400 | *janvanbesouw.nl*
Geen filmvertoningen in deze periode.

GOUDA

📍 **Filmhuis**
Lethmaetstraat 45 | 0182-522200 | *filmhuisgouda.nl*

GRAVE

📍 **Filmcafé Grave**
Maximiliaan de Manstraat 2 (Generaal de Bons kazerne) | 06-53149906 | *filmcafegrave.nl*

GRONINGEN

📍 **Forum Groningen**
Nieuwe Markt 1 | 050-3683683 | *forum.nl*
📍 **RKZ Bios**
Emmastraat 15-s101 | 050-5262482 | *rkzbios.nl*

HAARLEM

📍 **Filmkoepel**
Harmenijansweg 4 | *filmkoepel.nl*
📍 **Schuur**
Lange Begijnestraat 9 | 023-5173910 | *schuur.nl*

TRIANGLE OF SADNESS

Premières *Agatha's Almanac* do 28.5 | *Amadeus* do 7.5 | *Billie Eilish: Hit Me Hard and Soft* do 7.5 | *Los domingos* do 14.5 | *Donkey Days* do 7.5 | *Kill Bill: The Whole Bloody Affair* do 28.5 | *Love Me Tender* do 21.5 | *Een mislukt eerbetoan aan moederliefde* do 30.4 | *Orphan* do 7.5 | *Sukkwan Island* do 21.5 | *Two Prosecutors* do 30.4 | *A Useful Ghost* do 7.5 | **90's Rebel Hearts** *Hard Boiled* do 30.4 | *The Virgin Suicides* do 7.5 | *La haine* do 14.5 | *Girl, Interrupted* do 21.5 | *Chungking Express* do 28.5

HARDENBERG

⊕ **Filmhuis Hardenberg**
Badhuisplein 3 | 0523-280353 | bioshardenberg.nl/filmhuis

HARDERWIJK

⊕ **Filmhuis Harderwijk**
Catharinetekapel Klooster 1 | 0341-419500 | filmhuisharderwijk.nl
Champagne vr 1.5, di 5.5 | *Quisling: the Final Days* za 2.5 | *The Zone of Interest* ma 4.5 | *No Other Choice* za 9.5, ma 11.5 | *PAAZ* zo 10.5, di 12.5 | *Dossier 137* za 16.5, ma 18.5 | *Mr. Nobody Against Putin* zo 17.5, di 19.5 | *Tre ciotole* do 21.5, di 26.5 | *Father Mother Sister Brother* vr 22.5, za 23.5 | *I Swear* do 28.5, za 30.5 | *Sinners* zo 31.5

HEEMSKERK

⊕ **Filmhuis Heemskerk**
Laurentz A. Verherentstraat 1 | decirkeelheemskerk.nl/film
Nuremberg zo 3.5, wo 6.5 | *Champagne* zo 10.5, wo 13.5 | *Jumpers* zo 17.5 | *La grazia* zo 17.5, wo 20.5 | *Midwinter Break* zo 24.5, wo 27.5 | *Joe Speedboot* zo 31.5, wo 3.6

HEERLEN

⊕ **Filmhuis De Spiegel**
Royal Theater | Stationsplein 5 | 045-5118178 | filmhuisdespiegel.nl
Father Mother Sister Brother do 30.4, vr 8.5, ma 25.5 | *The History of Sound* vr 1.5, za 9.5 | *Whispers in the Woods* za 2.5, wo 6.5, do 28.5 | *Lang leve de koningin* zo 3.5 | *De Boskamp's* zo 3.5 | *The Day Iceland Stood Still* do 7.5 | *The Choral* zo 10.5, zo 17.5, do 21.5 | *Amadeus* zo 10.5, do 28.5 | *The Tasters* ma 11.5, wo 20.5, do 28.5 | *Los domingos* do 14.5, za 16.5, do 21.5 | *13 Jours, 13 nuits* vr 15.5, di 26.5 | *Kill Bill: The Whole Bloody Affair* za 30.5

HELMOND

⊕ **De Cacaofabriek**
Cacaokade 1 | 0492-529009 | cacaofabriek.nl/film

HENGelo

⊕ **Filmhuis Hengelo**
Beursstraat 44 | 074-2556789 | filmhuishengelo.nl
Joe Speedboot do 30.4, vr 1.5, zo

3.5 | *Zootropolis 2* za 2.5 | *Nuremberg* vr 1.5, za 2.5, wo 6.5 | *Sound of Falling* do 7.5, vr 8.5, za 9.5 | *Wuthering Heights* vr 8.5, zo 10.5, wo 13.5 | *Folktales* vr 15.5, za 16.5, zo 17.5 | *The History of Sound* vr 15.5, wo 20.5, vr 22.5 | *The Testament of Ann Lee* do 21.5, vr 22.5, za 23.5 | *Broken English* wo 27.5, vr 29.5 | *Elvis Presley in Concert* do 28.5, vr 29.5 | *Let's Get Lost* za 30.5, zo 31.5

HILVERSUM

⊕ **Filmtheater**
Herenplein 5 | 035-6235466 | filmtheaterhilversum.nl

HOOGVEEN

⊕ **Filmhuis Hoogeveen**
VUE Hoogeveen | Van Echtenplein | 0528-234000 | filmhuishoogeveen.nl
Rietland ma 11.5 | *Sentimental Value* di 19.5, ma 1.6

HOORN

⊕ **Cinema Oostereiland**
Krententuin 25 | 0229-232296 | cinemaoostereiland.nl
Premières *Agatha's Almanac* do 21.5 | *Amadeus* do 7.5 | *The Choral* do 30.4 | *Dandelion's Odyssey* do 30.4 | *The Day Iceland Stood Still* vr 1.5 | *Los domingos* do 14.5 | *Het hart van Amsterdam* do 21.5 | *Kill Bill: The Whole Bloody Affair* do 28.5 | *Paikar* do 28.5 | *The President's Cake* do 14.5 | *Solomamma* do 28.5 | *The Tasters* do 7.5 | *Tre ciotole* do 7.5 | **Filmclub** *The President's Cake* wo 13.5 | **Panelgesprek** *Vonnis* wo 13.5 | **Q&A** *Het meisje met het rode haar* vr 8.5

HOUTEN

⊕ **Aan de Slinger**
De Slinger 40 | 030-6351024 | aandeslinger.nl
Champagne zo 10.5 | *A Family* wo 6.5, do 21.5 | *Father Mother Sister Brother* di 26.5 | *La grazia* vr 15.5, wo 27.5 | *Gioia mia* vr 1.5 | *H Is For Hawk* zo 3.5 | *The History of Sound* wo 13.5, vr 22.5 | *I Swear* do 30.4, za 2.5 | *Kain* do 9.5 | *Michael* do 28.5, vr 29.5 | *Whispers of the Woods* za 16.5 | **Vroege film** *Eleanor the Great* wo 20.5 | *Per te* wo 13.5 | *Praten met De Nachtwacht* wo 6.5 | *Tussen broers* wo 27.5

KAMPEN

⊕ **Filmhuis**
Burgwal 84 | Reserveren via website | filmhuiskampen.nl

LEEUWARDEN

⊕ **Slieker Film**
Wilhelminaplein 92 | 058-2050300 | sliekerfilm.nl

LEIDEN

⊕ **Kijkhuis**
Vrouwenkerksteeg 10 | 071-

51233900 | bioscopenleiden.nl/Kijkhuis
⊕ **Lido**
Steenstraat 39 | 071-5124130 | bioscopenleiden.nl/Lido
⊕ **Trianon**
Breststraat 31 | 071-5123875 | bioscopenleiden.nl/Trianon

LELYSTAD

⊕ **Filmtheater Lelystad**
De Waag 9 | 088-0240240 | www.filmtheaterlelystad.nl
Beginnings di 5.5 | *L'étranger* di 12.5 | *Joe Speedboot* di 19.5 | *La grazia* di 26.5

LISSE

⊕ **Filmhuis Lisse**
Floralisplein 69 | 071-7856757 | filmhuis-lisse.nl

MAASTRICHT

⊕ **Lumière Cinema**
Bassin 88 | 043-3214080 | lumiere.nl
All My Sons za 23.5, zo 24.5 | *Carrie* wo 27.5 | *The Craft* wo 13.5 | *En fanfare* wo 6.5 | *John & Yoko Live in NYC* za 3.5 | *The Last Show Girl* do 7.5 ma 11.5 | *Michael* zo 10.5 | *Soundtrack to a Coup d'État* | *Trenque lauquen* di 26.5 | *U Are the Universe* ma 18.5 | *The Unseen* ma 25.5 | *Verweesd eigendom* ma 4.5 | *Wild Tales* di 19.5 | **Premières** *Amadeus* do 7.5 | *The Birthday Party* do 21.5 | *The Choral* do 30.4 | *Dandelion's Odyssey* do 30.4 | *Los domingos*

do 14.5 | *Hard Boiled* do 30.4 | *Hysteria* do 28.5 | *Iron Maiden: Burning Ambition* do 14.5 | *Kill Bill: The Whole Bloody Affair* do 28.5 | *Love Me Tender* do 21.5 | *Een mislukt eerbetoan aan moederliefde* do 30.4 | *Mother Mary* do 14.5 | *Orphan* do 7.5 | *The President's Cake* do 14.5 | *Radioman* do 30.4 | *Solomamma* do 28.5 | *Summer Wars* vr 15.5 | *The Tasters* do 7.5 | *Tre ciotole* do 7.5 | *Treat Her Like a Lady* do 28.5 | *Two Prosecutors* do 30.4 | *A Useful Ghost* do 7.5 | *Wasteman* do 30.4

MIDDELBURG

⊕ **Cinema Middelburg**
Achter de Houttuinen 30 | 0118-613482 | cinemamiddelburg.nl

MIDDELHARNIS

⊕ **Filmhuis Middelharnis (Het Diekhuus)**
Beneden Zandpad 7 | 0187-482400 | hetdiekhuus.nl

NIJMEGEN

⊕ **Kaleidoskoop**
Verbinding 2 | 0172-728001 | theater-kaleidoskoop.nl
Second Victims di 5.5 | **Film met buffet** *Sentimental Value*

NIJMEGEN

⊕ **Lux**
Mariëburg 38-39 | 024-3816859 | lux-nijmegen.nl

Premières *Agatha's Almanac* do 21.5 | *The Birthday Party* do 21.5 | *The Choral* do 30.4 | *Dandelion's Odyssey* do 30.4 | *Los domingos* do 14.5 | *Donkey Days* do 7.5 | *Love Me Tender* do 21.5 | *Een mislukt eerbetoan aan moederliefde* do 30.4 | *Orphan* do 7.5 | *The President's Cake* do 14.5 | *Radioman* do 30.4 | *Saipan* do 21.5 | *Solomamma* do 28.5 | *Sukkwan Island* do 21.5 | *The Tasters* do 7.5 | *Tre ciotole* do 7.5 | *Treat Her Like a Lady* do 28.5 | *Tuner* do 28.5 | *Two Prosecutors* do 30.4 | *A Useful Ghost* do 7.5 | *Wasteman* do 30.4 | **Cursus** *Camera* wo 6.5 | *Montage* wo 13.5 | **English Subs** *Los domingos* za 16.5, di 19.5 | *Love Me Tender* za 23.5, di 26.5 | *Orphan* za 9.5, di 12.5 | *Solomamma* za 30.5, di 2.6 | *Two Prosecutors* vr 1.5, di 5.5 | **IndoFilmcafé** zo 10.5 | **LUXrewind** *Hard Boiled* vr 1.5, zo 3.5 | *Todo sobre mi madre* zo 17.5 | **Nagesprek** *Foute erfenis* zo 3.5 | *Klantreis* za 9.5 | *Mijn broer* di 19.5 | **Nimma aan Zee** *De MOB methode* ma 1.6 | *Een duurzaam duel* wo 6.5 | **Novio Magica** *Filmaquiz* wo 13.5 | *Spaceballs* vr 15.5 | **Specials** *Iron Maiden: Burning Ambition* za 16.5 t/m wo 27.5 | *Kill Bill: The Whole Bloody Affair* vr 29.5, zo 31.5 | *Lux Mini* zo 31.5 | *Novio Magica* do 14.5 | *Summer Wars* za 9.5, ma 11.5

gani Nyoni, 2018) wordt een van hekserij beschuldigd negenjarig meisje in Zambia naar een 'heksenkolonie' verbannen. Het kamp is een trekpleister voor toeristen, die zich vergapen aan de 'hekseren'. "Is dit nu serieus? Of grappig? Of tragisch? En als het alle drie is: kán dat dan?", vroeg recensent Floortje Smit zich in *de Volkskrant* af. *Four Lions* (Christopher Morris, 2010), de laatste van de vier films, roept met vier klunzige Britse jihadistische terroristen de vraag op of je komisch mag uitpakken met terrorisme. Is dat smakeloos of juist goed? **FILMHUISDENHAAG.NL**

Humor op de snijtafel

De een zijn humor is de ander zijn irritatie. Daarover gaat het in This Is (Not) Funny in Filmhuis Den Haag. Vier films tonen op 6, 13, 20 en 27 mei de tijdgebondenheid van humor. Met een al dan niet humorvolle inleiding.

"Komedies moeten schuren, ongemak en irritatie oproepen, discussie uitlokken en vooral niet de veronderstelde superioriteit van de eigen groep bevestigen. Als elke groep zich terugtrekt in de eigen echoput, zijn we met zijn allen snel uitgelachen." Aldus een artikel in 2021 in de speciale editie van *Filmkrant* ter gelegenheid van het veertigjarige bestaan. De films in *This Is (Not) Funny* roepen zeker discussie op over (film)humor. Dat deed Billy Wilders *Some Like It Hot*, een van de films in het programma, al bij de uitbreng in 1959. Conservatieve Amerikanen spraken schande van de suggestie aan het einde van de film dat twee als vrouwen verklede mannen mogelijk als stel verder zullen leven. In onze tijd is er meer ergernis over de rol van Marilyn Monroe als "dom blonde". Wat niet wegneemt dat *Some Like It Hot* toch als een tijdloos meesterwerk wordt gezien.

Van een andere humororde is *Harold and Maude* (Hal Ashby, 1971), over een romantische verhouding tussen een hoogbejaarde vrouw en een door de dood geobsedeerde jongvolwassene. Misschien past de milde zwarte humor beter in onze tijd dan in die van vijftig jaar geleden toen critici en publiek de film eensgezind de afgrond in duwden. In de surrealistische satire *I Am Not a Witch* (Run-

HAROLD AND MAUDE

OLDENZAAL

⊕ **Filmhuis/Stadstheater De Bond**
Molenstraat 25 | 0541-511094 | filmhuissoldenzaal.nl
Amrum wo 6.5 | *Joe Speedboot* di 12.5 | *The Secret Agent* di 19.5 | *I Swear* di 26.5 | *Dossier 137* di 2.6

OSS

⊕ **Cultuurpodium Groene Engel**
Kruisstraat 15 | 0412-405504 | groene-engel.nl

OUDEBOSCH

⊕ **Filmtheater Fanfare/Utopiazaal**
Markland College | Pagnevaartweg 7 | 0165-314503 | filmtheaterfanfare.nl
Amrum do 30.4 | *Amadeus* do 7.5 | *Champagne* do 14.5 | *Michael* do 21.5 | *The President's Cake* do 28.5 | **Filmtheater Fanfare/Fidei et Arti**
Pastoor Hellemonsstraat 1
Maandagmatinee *Amrum* ma 11.5 | *Champagne* ma 18.5 | *The President's Cake* ma 1.6 | **Verwacht** *The Choral* | *Omaha*

PURMEREND

⊕ **Filmhuis Purmerend**
Kerkstraat 11 | 0299-416506 | filmhuispurmerend.nl
Amrum vr 1.5, di 5.5 | *Treasure* ma 4.5 | *Meer dan babi pangang* di 5.5, wo 6.5 | *Dossier 137* vr 8.5, wo 13.5 | *Joe Speedboot* za 9.5, di 12.5 | *L'étranger* vr 15.5, zo 17.5 | *Whispers in the Woods* za 16.5, wo 20.5 | *L'attachement* di 19.5 | *Sirôt* vr 22.5, di 26.5 | *Gioia mia* za 23.5, wo 27.5 | *De avonturen van fotograaf Hugo Wilmar* di 26.5 | *Boomers* vr 29.5, za 30.5

PUTTEN

⊕ **Filmhuis Putten**
Brinkstraat 91 | filmhuisputten.nl/
The North zo 3.5 | *Stiller* vr 15.5 | *It Was Just an Accident* zo 17.5 | *Sentimental Value* vr 29.5

REUVER

⊕ **Service Bioscoop Luxor**
Rijksweg 18 | 077-4741234 | luxorreuver.nl/
I Swear do 30.4, zo 3.5 t/m di 5.5 | *H Is for Hawk* do 7.5, zo 10.5 t/m di 12.5 | *La grazia* do 14.5, zo 17.5 t/m di 19.5 | *Father Mother Sister Brother* do 21.5, zo 24.5 t/m di 26.5 | *Extrawurst* do 28.5, zo 31.5 t/m di 2.6

ROERMOND

⊕ **ECI Cultuurfabriek**
ECI 13 | 0475-317171 | ecicul-tuurfabriek.nl

ROOSENDAAL

⊕ **Cinema Paradiso**
C.1-Cinema, Nieuwstraat 2 | 0165 534503 | cinemaparadiso.nl

Cameramens en fotograaf

Bert Pot is een van de meest gevraagde cameramensen in Nederland. Op zijn cv staan bijna tachtig titels, uiteenlopend van speelfilms tot tv-films en –series. Dat hij ook fotografeert is tot en met 27 mei (gratis) te zien in de expositie *Rituelen in perspectief* in de Domkerk in Utrecht.

Noem Nederlandse films uit de afgelopen dertig jaar en grote kans dat er titels tussen zitten waarvoor Bert Pot het camerawerk deed. Een kleine greep: *Zusje* en *Phileine zegt sorry* (beide Robert Jan Westdijk), *Bumperkleef* (Lodewijk Crijns), *Riphagen* (Pieter Kuijpers), *Bloed, zweet en tranen* (Diederick Koopal), *De gelukkige huisvrouw* (Antoinette Beumer). Enfin, te veel films om op te noemen met daarnaast ook nog veel series. Dat Pot buiten het filmen om ook altijd met een cameraoog naar de wereld kijkt, is te zien op de expositie *Rituelen in*

perspectief. Te zien is een selectie van de foto's die Pot de afgelopen vijftientig jaar op zijn film- en andere reizen maakte. Omdat Pot een analoge fotografieadept is, zijn het bijna allemaal analoge foto's, de meeste in zwart-wit. Er staat 'bijna', omdat Pot sinds kort ook experimenteert met digitale (kleuren)-fotografie. Fotograferen en filmen lijken misschien dicht bij elkaar te liggen, maar Pot ziet een groot verschil, zegt hij in een interview op de site van het postproductiebedrijf De Lodge. "Wanneer ik fotografeer is mijn mindset heel

anders dan wanneer ik film maak. Bij film ben ik me ervan bewust dat iedereen zijn steentje bijdraagt en bij fotografie ben ik me ervan bewust dat ik zelf op zoek moet naar iets interessants. Als foto-

graaf moet je met inspiratie wakker worden en altijd iets extra's geven waardoor een foto van een man met een hoed, jouw foto wordt van een man met een hoed." Dat extra's vindt Pot vooral op

straat, zijn favoriete locatie, "omdat ik er eigenlijk niets onder controle heb en het straatbeeld zelf de creativiteit is". Wat dat oplevert, is te zien in de Domkerk.

DOMKERK.NL

RIPHAGEN

Joe Speedboot do 30.4 t/m zo 3.5 | *Klantreis* do 7.5 t/m zo 10.5 | *La Grande Arche* vr 8.5 t/m wo 13.5 | *La grazia* do 14.5 t/m zo 17.5 | *13 jours, 13 nuits* vr 15.5 t/m wo 20.5 | *The History of Sound* do 21.5 t/m zo 24.5 | *Father Mother Sister Brother* vr 22.5 t/m wo 27.5 | *Film by the Sea The President's Cake* wo 6.5

ROTTERDAM

⊕ **Cineraam Filmtheater**
Westblaak 18 | 010-4115300 | cineramabios.nl

Premières *Amadeus* do 7.5 | *Backrooms* do 28.5 | *Billie Eilish: Hit Me Hard and Soft* do 7.5 | *The Birthday Party* do 21.5 | *The Choral* do 30.4 | *The Devil Wears Prada 2* do 30.4 | *Hard Boiled* do 30.4 | *Kill Bill: The Whole Bloody Affair* do 28.5 | *The Mandalorian & Grogu* wo 20.5 | *Merrily We*

Roll Along do 14.5 | *Mother Mary* do 14.5 | *Obsession* do 14.5 | *Pas-senger* do 21.5 | *Radioman* do 30.4 | *Saipan* do 21.5 | *Sukkwan Island* do 21.5 | *The Tasters do 7.5* | *Top Gun* do 14.5 | *Tre ciotole* do 7.5 | *Treat Her Like a Lady* do 28.5 | *Tuner* do 28.5 | *Two Prosecutors* do 30.4 | *Wasteman* do 30.4 | **Double bill** *Blade Runner + Blade Runner 2049* za 9.5 | **M.A.I. A.I.** | *Blade Runner* | *Blade Runner 2049* | *Ex Machina* | *Her*

Wall-E | **Specials** *Saving Private Ryan* di 19.5 | *Jurassic Park* di 26.5 | *E.T.* di 2.6

⊕ KINO Rotterdam

Gouverneursstraat 129-133 | 010-2681160 | kinorotterdam.nl
Premières *Amadeus* do 7.5 | *The Devil Wears Prada 2* do 30.4 | *Hard Boiled* do 30.4 | *Hysteria* do 28.5 | *Love Me Tender* do 21.5 | *Obsession* do 14.5 | *The President's Cake* do 14.5 | *Summer Wars* vr 15.5 | *Top Gun* do

14.5 | *Tre ciotole* do 7.5 | *Treat Her Like a Lady* do 28.5 | *Tuner* do 28.5 | *Two Prosecutors* do 30.4 | *A Useful Ghost* do 7.5 | *Was-teman* do 30.4 | **70mm Kill Bill: The Whole Bloody Affair** vanaf do 28.5 | **Breakfast The Devil Wears Prada 2** do 3.5 | **CinemaAsia** vr 29.5 t/m zo 31.5 | **Michael Haneke** (EN subs) za 2.5 t/m ma 18.5 | **My Name is Vengeance** vr 1.5 t/m wo 3.6 | **Really Long Films** *Trenque Lauquen* za 9.5, wo 20.5 | **Specials** *Battle Royale* do 14.5, za 23.5 | *Het meisje met het rode haar* ma 4.5 | *Hysteria* vr 29.5

⊕ LantarenVenster

Otto Reuchlinweg 996 | 010-2772277 | lantarenvenster.nl
Premières *Amadeus* do 7.5 | *Agatha's Almanac* do 21.5 | *The Choral* do 30.4 | *Dandelion's Odyssey* do 14.5 | *Love Me Tender* do 21.5 | *De man met de glimlach* do 30.4 | *Een mislukt eerbetoon aan moederliefde* do 30.4 | *Orphan* do 7.5 | *The President's Cake* do 7.5 | *Sukkwan Island* do 21.5 | *Treat Her Like a Lady* do 28.5 | **Blik op Iran** *Hit the Road* ma 11.5 | *Bashu, the Little Stranger* di 19.5 | *Uncle Mustache + Journey* di 26.5 | **Cinemini** *Shoomb's avontuur* zo 10.5 | **Bijzondere beesten** zo 10.5 | **Colleges** *A Clockwork Orange* wo 6.5 | *The Battle of Algiers* wo 27.5 | **KinoKabaal** do 28.5 | **National Theatre** *All My Sons* zo 23.5, zo 24.5 | **Rotterdam klas-sieker** *Het bombardement* ma 11.5 | **Rotterdams open doek** di 12.5 | **Special** *John & Yoko Live in NYC* zo 3.5

FILMSTERREN

	Joost Broeren-Huitenga Filmkrant/Het Patrool	Gerhard Busch VPRO Cinema	Elise van Dam Cine.nl	Belinda van de Graaf Trouw	Romy van Krieken Veronica Superguide	Ronald Rovers Filmkrant/Trouw	Ab Zagt NPO Klassiek	Gemiddeld (aantal stemmen)
<i>Agatha's Almanac</i>	★★★★★	★★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	3,50 ⁽¹⁾
<i>The Choral</i>	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	4,00 ⁽²⁾
<i>Dandelion's Odyssey</i>	★★★★★	★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	3,00 ⁽¹⁾
<i>Donkey Days</i>	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	3,50 ⁽¹⁾
<i>Hysteria</i>	★★★★★	★★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	3,50 ⁽¹⁾
<i>I Swear</i>	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	3,80 ⁽⁵⁾
<i>Los domingos</i>	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	4,00 ⁽²⁾
<i>Love Me Tender</i>	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	3,25 ⁽²⁾
<i>Michael</i>	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★	★★★★★	★★★★★	★★	2,50 ⁽²⁾
<i>Een mislukt eerbetoon aan moederliefde</i>	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★	2,67 ⁽³⁾
<i>Orphan</i>	★★★★	★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★	3,17 ⁽³⁾
<i>Paikar</i>	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	4,00 ⁽¹⁾
<i>The President's Cake</i>	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	4,00 ⁽¹⁾
<i>Radioman</i>	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	3,00 ⁽¹⁾
<i>Saipan</i>	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	4,00 ⁽¹⁾
<i>Sukkwan Island</i>	★★★★★	★★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	3,50 ⁽¹⁾
<i>Treat Her Like a Lady</i>	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★	3,25 ⁽²⁾
<i>Tuner</i>	★★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	3,25 ⁽²⁾
<i>Two Prosecutors</i>	★★★★★	★★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	3,50 ⁽²⁾
<i>The Tasters</i>	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★	★★★★★	★★★★★	2,50 ⁽²⁾
<i>A Useful Ghost</i>	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★★	3,75 ⁽²⁾

★★★★★ zeer goed | ★★★★ goed | ★★★ redelijk | ★★ matig | ★ slecht | ★★ niet gezien

The History of Sound do 30.4, vr 1.5 | *Midwinter Break* do 7.5, vr 8.5 | *La grazia* do 7.5, vr 8.5 | *Rental Family* vr 15.5, za 16.5 | *Father Mother Sister Brother* vr 15.5, za 16.5 | *The Choral* do 21.5, vr 22.5 | *Michael* do 21.5, vr 22.5 | *Tre ciotole* do 28.5, vr 29.5 | *The Tasters* vr 29.5 | **Jong programma's** *Dreams* do 30.4, vr 1.5 | *The Drama* do 28.5

SCHIEDAM

⊕ **Wenneker Cinema**
Vijgensteeg 2 | 010-4733000 | wennekercinema.nl

SCHIJNDEL

⊕ **Filmclub Schijndel/t Spectrum**
Steege 9 | 06 12162348 | schijn-delfilm.nl
I Swear di 5.5 | *Per te* di 19.5
⊕ **Filmclub Schijndel/Het Gasthuis**
Lidwinahof 70

SITTARD

⊕ **Filmhuis Zicht**
Ligne 3 | 088-5995533 | film-huiszicht.nl

SITTARD

⊕ **Forum**
Engelenkampstraat 68 | 0900-2228888 | forumsittard.nl
Michael do 30.4 t/m wo 13.5 | *Ex-trawurst* do 14.5 t/m ma 25.5 | *John & Yoko Live in NYC* do 14.5, zo 24.5 | *The Choral* do 21.5 t/m wo 27.5

SNEEK

⊕ **Filmhuis Sneek**
Leeuwenburg 12 | 0515-412341 | filmhuis-sneek.nl
Amrum di 5.5 | *La grazia* di 12.5 | *Sirât* di 19.5

SOEST

⊕ **Artishock**
Steenhoffstraat 46 | 035-6019577 | artishock-soest.nl
Sudah zo 3.5 | *Stemmen van na-orlogse generaties* zo 3.5 | *Amrum* ma 4.5, wo 6.5 | *I Swear* zo 10.5, ma 11.5 | *Sirât* wo 13.5, vr 15.5 | *La grazia* zo 17.5, ma 18.5 | *Dossier 137* zo 17.5, wo 20.5 | *Marty Supreme* ma 25.5, wo 27.5 | *What a Feeling* zo 31.5, ma 1.6 | *Jeugd Olivia* vr 1.5

STADSKANAAL

⊕ **Filmiga Stadskanaal**
Menistenplein 9 | 0599-610777 | smoky.nl
Amrum di 5.5 | *Beginnings* di 12.5 | *Mr. Nobody Against Putin* di 19.5 | *I Swear* di 26.5 | *Sirât* di 2.6

TERNEUZEN

⊕ **Cine City**
Nieuwstraat 41 | 0115-611133 | cinecity.nl
FbtS chronologische volgorde!

SCHAGEN

⊕ **Scagon De Luxe**
Torenstraat 1B | scagondeluxe.nl

TIEL

📍 **Filmtheater Agnietenhof**
St. Agnietenstraat 2 | 0344-673500 | agnietenhof.nl
Wuthering Heights za 2.5 | I Swear wo 6.5 | Joe Speedboot za 9.5 | The Drama di 12.5, wo 13.5 | Sirāt za 16.5 | The Choral wo 20.5 | Michael za 23.5

TILBURG

📍 **Cinecitta**
Willem II straat 29 | 085-9022996 | cinecittatilburg.nl
Steve McQueen Shame do 30.4 | Tilburgse sterke vrouwen Uit eigen stad ma 18.5

UDEN

📍 **Filmhuis De Pul**
Kapelstraat 13 | 0413-265091 | filmpul.com
Premières One Battle After Another do 7.5 | Per te do 30.4 | Sound of Falling do 21.5 | Amrum do 28.5

UTRECHT

📍 **de Sien**
Kanaalweg 30 | 030-2312216 | desienfilm.nl

VEENDAM

📍 **Filmhuis vanBeresteyn**
Museumplein 5a | 0598-317730 | vanberesteyn.nl
I Swear ma 11.5 | 13 Jours, 13 nuits di 12.5 | What a Feeling ma 18.5 | Silent Friend di 19.5 | The Choral di 26.5 | Michael ma 1.6

VEENENDAAL

📍 **Filmhuis Veenendaal**
Spectrum | Kees Stipplein 72 | 06-53883412 | filmhuisveenendaal.nl
Boomers vr 1.5, zo 31.5 | Amrum zo 3.5 | Joe Speedboot za 9.5 | Elvis Presley in Concert zo 10.5 | La grazia za 16.5 | Tre ciotole zo 17.5 | I Swear za 23.5 | Peak Everything za 30.5 | Inleiding De vrouwenmars za 2.5

VENLO

📍 **CityCinema**
Picardie 33 | 077-4741234 | citycinema.nl
H Is for Hawk do 30.4, zo 3.5, di 5.5 | I Swear do 7.5, zo 10.5, di 12.5 | Extrawurst do 14.5, di 19.5 | La grazia do 21.5, zo 24.5, di 26.5 | Father Mother Sister Brother do 28.5, zo 31.5, di 2.6 | Docu Stand van zaken zo 3.5 | Ontbijt Bios Extrawurst zo 17.5
📍 **Filmtheater De Nieuwe Scene**
Nieuwstraat 13 | 077-3518183 | nieuwescene.nl

VLAARDINGEN

📍 **Filmtheater Het Zeepaard**
Vue Vlaardingen | Veerplein 134E | hetzeepaard.nl

VLISSINGEN

📍 **Cine City**
Spuikomweg 1 | 0118-22521 | cinecity.nl

VOORSCHOTEN

📍 **Filmtheater Voorschoten**
Prinses Marijkelaan 4 | 071-5612566 | filmtheatervoor-schoten.nl

WAALWIJK

📍 **Filmtheater De Leest**
Vredesplein 12 | 0416-337746 | deleest.nl
Boomers vr 1.5 | The History of Sound vr 1.5 | Elvis Presley in Concert za 2.5 | Champagne zo 3.5 | Boze bui & andere verhalen zo 17.5 | Klantreis di 26.5

WAGENINGEN

📍 **Filmhuis Movie W**
Wilhelminaweg 3A | moview.w.nl

WEESP

📍 **City of Wesopa**
Herengracht 23 | 0294-458093 | wesopa.nl

WINTERSWIJK

📍 **Filmhuis Winterswijk**
Meddosoestraat 4-8 | 054-3521515 | filmhuiswinterswijk.nl
Hamnet di 12.5 | Gioia mia di 19.5 | Dossier 137 di 26.5 | Amrum di 2.6

WOERDEN

📍 **AnnexCinema**
Rosmolenlaan 1 | 0348-436310 | annexcinema.nl

IJMUIDEN

📍 **Haventheater IJmuiden**
Dokweg 43-45 | 0900-1505 | haventheaterijmuiden.nl
Radioman ma 4.5, di 5.5, di 12.5 | Champagne di 12.5 | Amadeus di 12.5 | Mrs. Henderson Presents wo 13.5 | Tussen broers do 14.5 | I Swear do 14.5, di 19.5, zo 24.5 | Joe Speedboot do 14.5 | The Drama di 19.5, zo 24.5 | Michael do 24.5, di 26.5 | The President's Cake di 26.5 | Film & ontbijt zo 31.5 | Fish & film Amrum di 5.5 | Champagne di 5.5 | Opera Siegfried zo 3.5 | Die Zauberberlöte zo 17.5

ZAANDAM

📍 **Filmtheater De Fabriek**
Jan Sijbrandsteeg 12 | 075-6311993 | de-fabriek.nl
50+ films Father Mother Sister Brother do 30.4

ZALTBOMMEL

📍 **Filmclub Cinemaarten**
Theater de Poorterij | Nieuwstraat 2 | cinemaarten.nl
Amrum di 5.5 | Vie privée di 12.5 | The Secret Agent di 19.5 | Champagne di 26.5 | Whitetail di 2.6

ZEVENAAR

📍 **Filmhuis Zevenaar**
Kerkstraat 27 | 0316-344250 | filmhuiszevenaar.nl
Premières Los domingos do 14.5 | Donkey Days do 7.5 | Het hart van Amsterdam do 21.5 | Love Me Tender do 21.5 | Michael

do 21.5 | Mother Mary do 14.5 | Orphan do 7.5 | The President's Cake do 14.5 | Saipan do 21.5 | Sukkwan Island do 21.5 | The Tasters do 7.5 | Tre ciotole do 7.5 | Treat Her Like a Lady do 28.5 | Tuner do 28.5 | A Useful Ghost do 7.5 | Documentaire Foute erfenis zo 3.5 | Jeugd The Sheep Detectives do 7.5

ZIERIKZEE

📍 **Fizi**
Kerkhof 3 | 0111-410202 | fizi.nl
Amrum wo 6.5 | Champagne za 2.5, vr 8.5, za 9.5 | The Drama zo 3.5 | I Swear do 30.4, do 14.5, vr 22.5 | Kain za 9.5, vr 29.5 | Michael za 23.5, vr 29.5 | PAAZ do 7.5 | Project Hail Mary zo 10.5, vr 15.5, ma 18.5 | Silent Friend vr 15.5, zo 31.5 | The Super Mario Galaxy Movie za 2.5 | Wuthering Heights vr 8.5 | You, Me & Tuscanry vr 1.5, ma 11.5 | Film by the Sea Los domingos di 12.5 | Jeugd Bluey in de bios 2 zo 3.5, wo 13.5, wo 20.5 | Super Charlie ma 25.5, zo 31.5, wo 3.6 | The Super Mario Galaxy Movie do 30.4, do 14.5 | Taffiti wo 6.5, zo 10.5, zo 24.5 | Klassiekers Amadeus zo 24.5 | Top Gun za 30.5 | Pinksteren Kain ma 25.5 | 4't Leven Elvis Presley in Concert vr 1.5

ZOETERMEER

📍 **Filmhuis Cameo**
Leidsewallen 80 | filmhuiscameo.nl
A Family wo 13.5, di 19.5 | Boomers wo 27.5, di 2.6 | Champagne vr 1.5 | Dossier 137 vr 29.5, di 2.6 | Handmaid's Tale do 7.5, vr 8.5 | Joe Speedboot wo 20.5, di 26.5 | La grazia vr 15.5, di 19.5 | Het meisje met het rode haar di 5.5, wo 6.5 | The North wo 6.5, di 12.5 | Tre ciotole vr 22.5, di 26.5

ZUTPHEN

📍 **Filmtheater Luxor**
Houtmarkt 64 | 0575-513750 | luxorzutphen.nl
13 Jours, 13 nuits za 2.5 t/m za 9.5 | Agatha's Almanac do 21.5 t/m wo 27.5 | Amadeus za 9.5, zo 17.5, wo 27.5, zo 31.5 | Billie Eilish: Hit Me Hard and Soft vr 29.5 | The Choral do 30.4 t/m wo 13.5 | Dandelion's Odyssey do 30.4 t/m ma 4.5 | Los domingos do 14.5 t/m wo 27.5 | Donkey Days do 14.5, vr 15.5, zo 17.5, di 19.5 | The History of Sound do 30.4, za 2.5 t/m wo 6.5 | De Indische tafel do 14.5, za 16.5, ma 18.5, wo 20.5 | Klantreis vr 1.5 t/m wo 6.5 | Love Me Tender do 21.5 t/m di 12.5 | Mohammed & Paul do 14.5 t/m wo 20.5 | Orphan do 7.5 t/m wo 20.5 | Paikar do 28.5 t/m zo 31.5 | The President's Cake do 14.5, vr 15.5, zo 17.5 t/m di 26.5 | Radioman do 21.5 t/m zo 31.5 | The Shipwrecked do 30.4, vr 1.5, zo 3.5, di 5.5, wo 6.5 | Silent Friend do 30.4, vr 1.5, ma 4.5, di 5.5 | Solomam-

LEZERSACTIES MEI

DANDELION'S ODYSSEY

Dandelion's Odyssey (zie p.6) is een intergalactisch avontuur met als hoofdpersonen vier paardenbloempluisjes. Dendelion, Baraban, Léonto en Taraxa worden de ruimte in geslingerd nadat de aarde is verwoest door kernbommen. Een adembenemende reis door de kosmos brengt hen op een onbekende planeet, waar de zoektocht naar vruchtbare grond om hun soort te doen voortbestaan begint. De animaties staan centraal: geen mensen, geen woorden, slechts het beeld begeleid door een bijzonder sounddesign. Op die manier is dit flora-drama de perfecte manier om ons in te leven in het fragiele bestaan van de échte hoofdpersoon: de zwijgende maar grootse natuur. Deze maand maak je kans op een T-shirt van Dandelion's Odyssey. Vermeld bij de inzending welke maat je wilt. Er is keuze tussen Vrouwen M, L en Mannen M, L, 2XL. **FilmInc stelt 5 T-shirts ter beschikking.**

LA GRAND ARCHE

Film is bij uitstek een middel om architectuur tot leven te doen komen, wat La Grand Arche op stijlvolle wijze doet. De film draait om de onbekende Deense architect Otto van Spreckselen, die een prestigeproject van de Franse president François Mitterrand moet zien te realiseren. "Stéphane Demoustier, regisseur en scenarist van La Grande Arche, stelt dat

ma do 28.5, za 30.5 | The Tasters do 7.5 t/m di 12.5 | Tre ciotole do 7.5 t/m ma 25.5 | Treat Her Like a Lady do 28.5 t/m zo 31.5 | Two Prosecutors do 30.4 t/m wo 13.5 | Under the Flags, the Sun do 21.5 t/m wo 27.5 | A Useful Ghost do 7.5, za 9.5 t/m wo 13.5 | Whi-te Snail do 28.5, vr 29.5, zo 31.5 | Jeugd Mike & Molly vieren feest zo 3.5, zo 10.5, zo 17.5, zo 24.5, zo

architectuur en cinema veel gemeen hebben. Eerst is er de unieke verbeelding van de kunstenaar, maar dan komt de realisering: een min of meer industrieel proces. En in dit geval ook politiek", schreef Leo Bankersen *Filmkrant* #486. "Aanvankelijk lijkt Van Spreckselen kalm-pjes te domineren. Maar zijn onwrikbare artistieke opvattingen passen slecht bij de aanpassingen die Mitterrands vrouweling Sibelon en andere uitvoerders aandrigen. Nee, alleen het door hemzelf uitgezochte marmer is goed genoeg."

Cherry Pickers Filmdistributie stelt 5 dvd's ter beschikking.

DE MAN MET DE GLIMLACH

Eind april verscheen de documentaire *De man met de glimlach* (zie p.35). Hierin volgen we de Joodse vader Bram Cohen. Geleid door de dagboek aantekening van Bram, toont Paul de treinreis die zijn vader maakte. Dwars door het door Bram gehate Duitsland richting Kopenhagen, waar Bram de liefde van zijn leven en Pauls moeder zou vinden. Voor meer verdieping voor de al meeslepende documentaire, kun je nu het gelijknamige boek *De man met de glimlach* winnen.

Aan de hand van familiedocumenten en archieven vertelt Paul Cohen daarin over de levens van zijn grootvader Aäron en zijn vader. We lezen over Aäron die in voormalig Nederlands-Indië gedwongen werd te werken voor de propagandaradio van de Japanse bezetters. Over Bram die drie jaar doorbracht in de Japanse kampen. En over zijn teugkeer naar Nederland, waar een groot deel van zijn familie bleek uitgemoord door de nazi's. Zijn vader

31.5 | Luxor verkleed La nuit de Varennes wo 13.5 | Shorts Cuts Zoons za 2.5

ZWOLLE

📍 **Filmtheater Fraterhuis**
Blijmarkt 25 | filmtheaterfraterhuis.nl
Premières Agatha's Almanac do 21.5 | The Choral do 30.4 | Dandelion's Odyssey do 30.4 | Los

bleef echter vastzitten in Batavia, op verdenking van collaboratie. **FilmInc stelt 3 boeken ter beschikking.**

ROMERÍA

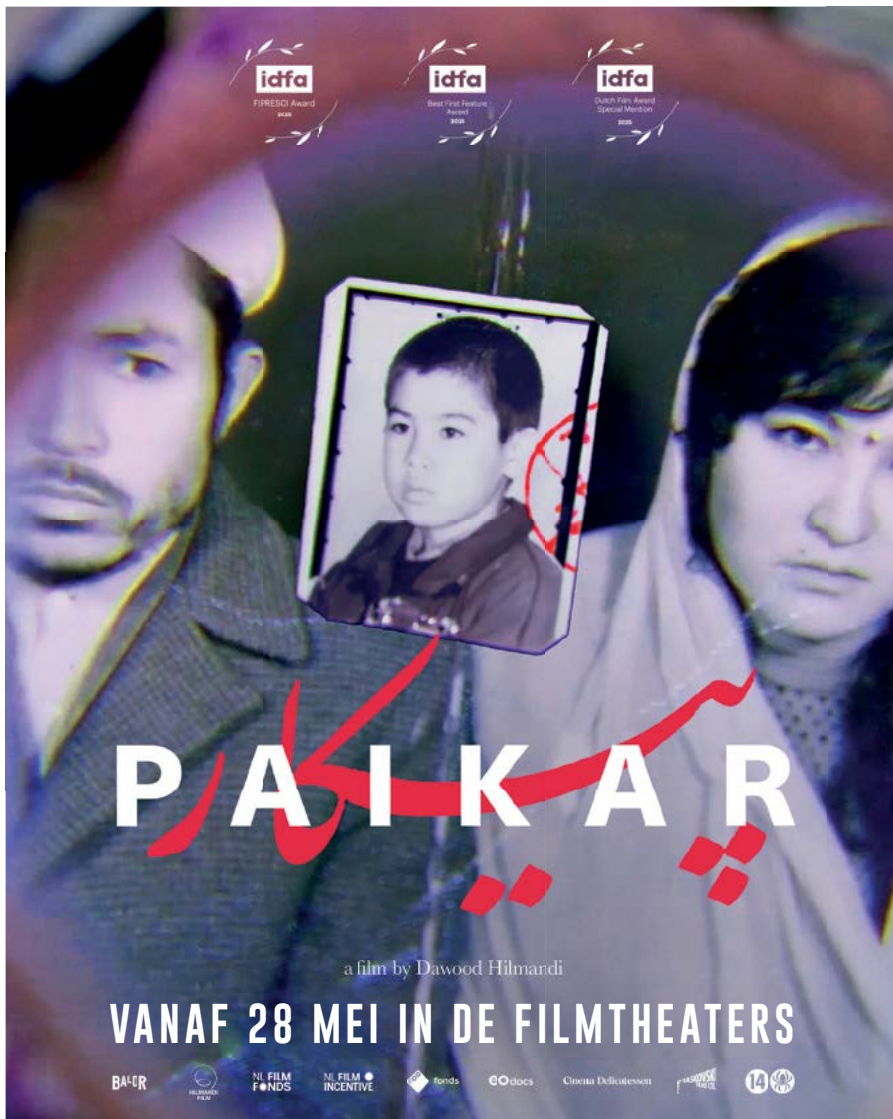

De achttienjarige wees Marina vertrekt in *Romería* uit haar vertrouwde Barcelona naar het kustplaatsje Vigo. Daar wonen haar grootouders, van wie ze de handtekeningen nodig heeft voor een beursaanvraag voor de filmacademie. Eenmaal aangekomen wordt ze geconfronteerd met haar familieverleden, wat ze vastlegt met haar camera. "In Marina's video-opnamen kijken we door de lens van haar camera mee hoe zij de omgeving afspeurt waar haar ouders woonden voordat zij werd geboren, een omgeving die zij voor het eerst ziet, hoort, ruikt, proeft, voelt," schreef Sasja Koetsier in *Filmkrant* #489. "Zo loopt Marina's voorstelling over in beleving: een prachtige, filmische manier om over te brengen hoe het bij elkaar puzzelen van een persoonlijke (voor)geschiedenis vorm krijgt en het domein van de herinnering betreedt. Of eigenlijk dus: de verzinning." **Cherry Pickers Filmdistributie stelt 5 toiletassen ter beschikking.**

INTERESSE?

Stuur een e-mail met naam en adres naar info@filmkrant.nl en geef daarin aan voor welke actie u belangstelling heeft. Er wordt geloot onder de inzenders. N.B. Slechts één actie per inzender. Deze actie loopt tot 3 juni 2026. Winnaars ontvangen bericht en over de uitslag kan niet worden gecorrespondeerd.

domingos do 14.5 | Love Me Tender do 21.5 | Orphan do 7.5 | The President's Cake do 14.5 | Solomamma do 28.5 | The Tasters do 7.5 | Tre ciotole do 7.5 | Treat Her Like a Lady do 28.5 | Two Prosecutors do 30.4 | Buitenfilm Broerenkwartier za 9.5 | Klassieker Amadeus do 7.5 | Peuterfilm Franzy's gaarkeuken, Och-tendgloren, Zandtaart vr 1.5

Boeken

DEATH BY LAUGHTER JE LACH OF JE LEVEN!

Hoe kan het dat ‘hysterisch’ in het Engels ‘grappig’ is gaan betekenen? In *Death by Laughter* onderzoekt Maggie Hennefeld hoe de opkomst van de massamedia de perceptie van vrouwelijk gelach heeft gevormd.

DOOR ROOSJE VAN DER KAMP

Tussen 1870 en 1920 zouden in de Verenigde Staten honderden vrouwen zijn overleden doordat ze te hard hadden gelachen. Deze sterfgevallen deden zich voor in huis, op het werk of in de bioscoop. De vrouwen lachten zo hard – om een grap, of een vergissing – dat ze omvielen of in elkaar zakten, en stierven.

Natuurlijk hebben deze vrouwen zich niet echt doodgelachen. In geen van de bijbehorende lijkschouwersrapporten wordt lachen ook maar genoemd. In haar boek *Death by Laughter: Female Hysteria and Early Cinema* laat Maggie Hennefeld zien dat deze anekdotes historisch interessant zijn omdat ze het veranderende beeld van vrouwen in die periode onthullen. Door de opkomst van film, dat in zijn vroegste vorm vooral bestond uit slapstick, konden vrouwen voor het eerst uitbundig lachen, wat leidde tot waarschuwingen over het ongeremd plezier van vrouwen.

Vóór de jaren 1880 werd hysterie (letterlijk ‘van de baarmoeder’ van het Griekse *hysterikos*) beschouwd als een vrouwelijke aandoening, die gekenmerkt werd door overmatige emoties die allesbehalve aangenaam waren. De honderden vrouwen aan het begin van de twintigste eeuw, waar Hennefeld over schrijft, stierven daarentegen doordat ze te veel plezier hadden.

Hennefeld, hoogleraar cultuurwetenschappen, gebruikt de overlijdensberichten van de vrouwen die zich doodlachten als uitgangspunt voor wat zij ‘hysteriehistoriografie’ noemt, maar wat je ook een feministisch-marxistische kritiek van het lachen van vrouwen kan noemen. Ze is minder geïnteresseerd in het definiëren van het begrip ‘hysterisch gelach’ dan in het traceren van de ontwikkeling ervan, en put daarvoor zowel uit wetenschappelijke als alledaagse bronnen – waaronder sentimentele literatuur, vroege films en glossy magazines.

Hennefeld legt zich toe op een soort fragmentologie – wat zij *archival ragpicking* of ‘archiefscharrelen’ noemt – waarbij ze een duizelingwekkende hoeveelheid historisch materiaal met elkaar verbindt. Ze schakelt soms vlot tussen voorbeelden, alsof ze niet

ROSALIE ET LÉONTINE VONT AU THÉÂTRE

kan wachten om de glinsterende (en vaak grappige) stukjes schroot aan te wijzen die ze in haar archiefonderzoek is tegengekomen. Zo wordt een anekdote over een vrouw die acht uur lachte om een grap over de tandarts* gevolgd door de freudiaanse angst voor het verliezen van tanden en verhalen over vagina’s met tanden.

HYSTERISCHE VROUWEN EN FEMINISTISCHE KILLJOYS

Tegen 1939 had het woord ‘hysterisch’ in het Engels de betekenis gekregen van ‘grappig’. Hennefeld brengt de verschuiving in betekenis, van een pathologie naar een uiting van pret, in verband met de opkomst van de slapstickfilm rond de eeuwwisseling van de twintigste eeuw, waarin de onbeheersbare lachbuien van hysterische vrouwen werden gebruikt als winstgevend amusement.

Volgens Hennefeld zijn film en gelach onlosmakelijk met elkaar verbonden. De vroegste films waren voornamelijk komedies. Bovendien kon men in de bioscoop, in tegenstelling tot het theater waar zelfbeheersing het ideaalbeeld was, “vrijuit kletsen en lachen”. Zoals de slogan van de film *An Oddity That Is the Mummy* (1911) luidde: “Weet je dan niet dat een van de belangrijkste doelen van een film is OM JE AAN HET LACHEN TE MAKEN? Help de film dan een handje!”

In vroege stille komedies was het overdreven gelach van vrouwelijke sterren een vorm van maatschappelijke rebellie. In *Rosalie et Léontine vont au théâtre* (1911) wordt het verband tussen gelach en nieuwe vormen van kijkgedrag expliciet gemaakt: Rosalie en Léontine lachen zich suf terwijl ze naar het theater gaan, wat weer tot schaterlachen leidde in filmzalen over de hele wereld.

Hennefeld legt verbanden tussen haar bevindingen over het verleden en het heden. Zo merkt ze op dat in het huidige neoliberale klimaat de weigering om te lachen misschien wel het krachtigste wapen is, waarbij ze verwijst naar feministische ‘killjoys’. Net zoals nu, maakten mensen in de jaren 1880 zich zorgen over wat zij toen al ‘fake news’ noemden. Het is ook interessant hoe de bezorgdheid over de opkomst van cinema parallellen vertoont met wat men tegenwoordig schrijft over nieuwe media als TikTok. Volgens Hennefeld waren mensen bang dat films “vrouwen en kinderen zouden bederven, mannen zouden vervrouwelijken, het netvlies zouden belasten met schokkerige beelden en zo een onomkeerbare sociale achteruitgang teweeg zouden brengen”.

In *Death by Laughter* beschouwt Hennefeld lachen als een fenomeen op zich, niet louter als een uiting van humor. Daarmee benadrukt ze de dubbelzinnigheid van lachen: hoe het door de neoliberale samenleving wordt uitgebuit, maar tegelijkertijd ook kan worden ingezet om die samenleving te ondermijnen. Ze laat zien dat lachen nooit slechts één ding is geweest. Aan de hand van haar treffende, aangrijpende en soms humoristische voorbeelden verwelkomt Hennefeld het gelach ook in de academische wereld.

* Een man ging naar de tandarts om een tand te laten trekken. De tand werd getrokken en dat deed pijn. – “O dokter,” zei de patiënt, “wat zou het een zegen zijn om zonder tanden geboren te worden.” – “Maar beste man,” zei de tandarts, “dat zijn we toch al!”

eye

Eye Filmmuseum

A Time Capsule

2001

2001

Films, Talks & Events
18 april – 14 juni 2026

VRIENDEN
LOTERIJ

Pulse, Kiyoshi Kurosawa (JA 2001)

"If Yorgos Lanthimos relocated to Thailand
his next film might look something like this"

Screen Daily

GRAND PRIX AMI PARIS
64e SEMAINE DE LA CRITIQUE
CANNES 2026

OFFICIAL
SELECTION
INTERNATIONAL
FILM FESTIVAL
ROTTERDAM
2026

get
sucked
in

A
USEFUL
GHOST

7 mei in de bioscoop

VEDETTE

Het grootste onafhankelijke filmblad
van Nederland.

Nu ook op

zak-
formaat

voor alle browsers > filmkrant.nl

Lees ook Mania _

hét blad van/voor muzikliefhebbers

mania

Gratis verkrijgbaar bij _ Concerto _ Plato _
Kroese _ Velvet Music _ Sounds Venlo _
North End _ 't Oortje _ Kroese _ Waterput

Thuis kijken

THE MYSTERIOUS GAZE OF THE FLAMINGO DE WAARHEID ACHTER DE WAAN

In een mengsel van sprookje, western en coming-of-age gebruikt Diego Céspedes het gezichtspunt van de elfjarige Lidia om scherp te stellen op een tragisch hoofdstuk uit de recente geschiedenis.

DOOR SASJA KOETSIER

Zuiver en rein / kijk de flikker niet aan / zuiver en rein / of hij steekt je aan.

Met een rijmspreuk bezworen de mannen in een Chileens mijnstadje hun angst voor de mysterieuze nieuwe ziekte die er rondwaart. En met een sprookje: dat 'de pest' zich verspreidt door het uitwisselen van verlangende blikken met de gastvrouwen van de lokale *cantina*, waar de mijnwerkers drank, vermaak en vergetelheid zoeken. Om de volgende dag hun ogen te bedekken wanneer ze hen buiten de muren van het plezierparadijs tegen het lijf lopen.

Het bordeel biedt onderdak aan een gevarieerd queer gezelschap onder leiding van Mama Boa, een charismatische rol van trans acteur Paula Dinamarca. Maar in 1982, het jaar waarin *The Mysterious Gaze of the Flamingo* (*La misteriosa mirada del flamenco*) zich afspeelt, behoren 'trans' en 'queer' nog niet tot het vocabulaire, en heten ze 'flikkers' en 'travestieten': door de ene groep als scheldwoord gebruikt, door de andere als geuzennaam.

SURREALISME

De beginjaren van de hiv/aids-crisis keerden in een aantal recente films op een opmerkelijke manier terug. Julia Ducournau goot oud zeer in een nieuwe vorm met het extravagant vormgegeven *Alpha*, en Carla Simóns autofictie *Romería* bracht een onderbelicht hoofdstuk uit de geschiedenis van Spanje boven water. Ze onderscheiden zich van eerdere films over het onderwerp door het gebruik van surrealistische elementen, en bovendien door het perspectief, dat niet bij de generatie van de directe slachtoffers ligt, maar bij hun kinderen. Dat geldt ook voor *The Mysterious Gaze of the Flamingo*, dat elementen van sprookje, western en coming-of-age combineert, met de elfjarige Lidia als protagonist. Als vondeling werd zij onder haar hoede genomen door El Flamenco, een van de 'meisjes' uit de stal van Mama Boa.

Diego Céspedes gebruikt in zijn speelfilmdebuut het gezichtspunt van de slimme, opmerkelijke en

onderzoekende Lidia om scherp te stellen op de kern van de tragedie. Want ziekte en dood zijn erg genoeg, maar toch is dat niet waarom we er telkens naar terugkeren. Het echte trauma van de aids-crisis is de verstoting waarmee de slachtoffers te maken kregen, gepaard aan dodelijke hypocrisie. "Voor de mijnwerkers die 's avonds onze kamers binnenglippen zijn wij een soort geheim", zegt Flamenco op een avond tegen Lidia. "En ik wil deze verrotte wereld niet verlaten als een geheim."

Het vormt de opmaat naar een gewelddadig dieptepunt, dat zich al vroeg in de film voltrekt. Maar binnen het fictieve universum dat Céspedes schept is ook ruimte voor romantiek en optimisme. Want wat als de solidariteit die binnen deze alternatieve familie zo vanzelfsprekend is, nog besmettelijker is dan de gevreesde ziekte?

VRIJHEID

Binnen de geconstrueerde wereld van dit mijnstadje, opgetrokken uit sloophout, mannezweet en een vleugje Zapata-western (sterk opgeroepen in de score van Florencia Di Concilio) lijkt zo'n rooskleurig scenario helemaal niet onmogelijk. Soepel laverend tussen genres en emotionele registers verleidt de film je om mee te gaan in de verschillende wendingen van het verhaal. Wanneer je Flamenco's doorvoelde performance van Manuel Alejandro's ballade 'Ese hombre' ziet, proef je de donkere tragiek die het leven van deze verschoppelingen tekent. Maar even waarachtig

is de ongecompliceerde, onvoorwaardelijke liefde die hen bindt. Ziedaar het startpunt van Lidia's zoektocht naar de waarheid achter de waan.

De vrijheid waarmee Diego Céspedes een traumatisch stuk geschiedenis tot gelaagd drama verwerkt, is misschien wel voorbehouden aan een generatie die hem niet bewust meemaakte. Céspedes werd in 1995 geboren en vertelt in interviews hoe hij opgroeide met door schaamte en vooroordeel gekleurde verhalen over de verwoesting die aids in die beginjaren aanrichtte – onder meer onder de werknemers van zijn moeders kapsalon.

Waar Lidia aanvankelijk nog op wraak wordt uitgestuurd, verandert het doel van haar queeste gaandeweg in waarheidsvinding. Want wie de leugen ontkracht, berooft een leger aan potentiële daders tegelijk van een wapen en een motief. In tijden van crisis verzinnen we verhalen om ons ongemak te bedekken en een muur op te trekken die de slachtoffers op een veilige afstand van de rest van de samenleving plaatst. Het is de generatie die volgt die zal proberen om dat verhaal weer uit elkaar te trekken, de mythe van de werkelijkheid te scheiden, en die muur te slechten.

THE MYSTERIOUS GAZE OF THE FLAMINGO (LA MISTERIOSA MIRADA DEL

FLAMENCO) FRANKRIJK/CHILI/DUITSLAND/SPANJE/BELGIË, 2025 | REGIE DIEGO CÉSPEDES | MET TAMARA CORTÉS, MATÍAS CATALÁN | 109 MINUTEN | DISTRIBUTIE MUBI (VOD) | TE ZIEN VANAF 15 MEI

EVERY MEAL COULD BE THEIR LAST

★★★★★
"A TENSE AND
INTIMATE DRAMA"
RADIO TIMES

"A HANDSOME,
RICHLY DETAILED
PERIOD PIECE"
THE OBSERVER

THE TASTERS

A FILM BY
SILVIO SOLDINI

BASED ON THE BESTSELLER
LE ASSAGGIATRICI
BY ROSELLA POSTORINO

VANAF 7 MEI IN DE FILMTHEATERS

PARADISO FILMS, ARIQULI, telofilm, TDM, shatter proof, Saashalter.be, ING.be, sly, VISION, Creative House

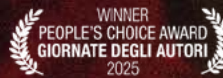
"A fully formed, compelling romance in every sense of the word"

IC

a Sad and Beautiful World

MOUNIA AKIL and HASAN AKIL

نجوم الأمم والألم
a film by CYRIL ARIS

VANAF 4 JUNI IN DE FILMTHEATERS

PARADISO FILMS, ARIQULI, telofilm, TDM, shatter proof, Saashalter.be, ING.be, sly, VISION, Creative House

Family is the most serious business.

THE BIRTHDAY PARTY

78
Locarno Film Festival
PIAZZA GRANDE
OFFICIAL SELECTION

WILLEM DAFOE

VANAF 21 MEI IN DE FILMTHEATERS

HERETIC, FILM FUND, INCENTIVE, IC3C, Locarno Film Festival, ING.be, sly, VISION, Creative House

JEANNE LA PUCELLE Heilige in spe

Acteur Sandrine Bonnaire etaleert haar veelzijdigheid in deze door Jacques Rivette geregisseerde, schilderachtige verbeelding van het leven van de maagd van Orléans.

Filmmaker Jacques Rivette (1928-2016) was zich al vanaf het begin van zijn carrière bewust dat een groot deel van de magie van film zich afspeelt in de psyche van de kijker. In het tweedelige *Jeanne la pucelle*, dat distributeur Radiance uitbrengt op blu-ray, heeft de Fransman geen barokke sets en uitbundige kostuums nodig om iets groots neer te zetten. Er is juist, net als in het werk van Bruno Dumont (zie bijvoorbeeld *Jeanne*, 2019), een grote rol weggelegd voor de prachtige Noord-Franse landschappen.

Groot verschil tussen de stijl van Rivette en Dumont is dat Dumont zich in *Jeanne* bedient van een soort potsierlijke vorm van satire, terwijl Rivette's *Jean la pucelle* een seculiere, feministische variant op de mythe rondom de maagd van Orléans is. Met Sandrine Bonnaire als het titelpersonage, dat in ruim vijf uur tijd van een naïeve maar charis-

JEANNE LA PUCELLE

matische boerendochter verandert in een verbeterde voorvechter van haar door god ingegeven idealen. De lange speelduur – Rivette verleidt de kijker in zijn films stevast tot een ander tijdsbesef – geeft Bonnaire de

kans om in haar spel en de wijze waarop ze zich tot de mannen om haar heen verhoudt, telkens kleine nuances aan te brengen.

In het begin laat ze de mansplainers nog uitpraten, maar zodra ze iets van een reputa-

tie heeft verworven, dankzij haar strategisch inzicht tijdens het Beleg van Orléans (1428-1429), wil ze zich ook laten gelden, maar altijd in dienst van haar roeping. Fascinerend is dat Rivette de openbaringen waar Jeanne d'Arc om bekendstaat niet verbeeldt. En als de heilige in spe de *dauphin* (kroonprins) ervan moet overtuigen haar adviezen op te volgen, gebeurt ook dat gesprek buiten beeld. Rivette geeft geen inzicht in de volgens de overlevering bijna bovennatuurlijke overredingskrachten van Jeanne d'Arc.

Voor de cineast is de heilige vooral een areligieus symbool voor een Frankrijk in wording, of voor vrouwelijke vastberadenheid. Opvallend genoeg brengt Rivette Bonnaire wel regelmatig in beeld alsof ze gestalte geeft aan een religieus icoon. Zoals wanneer ze bidt in een kapel, en een mysterieuze schaduw over haar trekt. Of wanneer ze haar lange lokken afsnijdt in een met kaarsen verlichte ruimte. Het is dankzij die schoonheid, en dankzij het spel van Bonnaire, dat de film uiteindelijk een spirituele lading krijgt.

OMAR LARABI

JEANNE LA PUCELLE FRANKRIJK, 1994 | REGIE JACQUES RIVETTE | MET SANDRINE BONNAIRE, ÉDITH SCOB, ANDRÉ MARCON | 336 MINUTEN | DISTRIBUTIE RADIANCE (BLU-RAY) | TE ZIEN VANAF 18 MEI

FRIEREN: BEYOND JOURNEY'S END Een halve eeuw in een oogwenk

Deze animeserie is fantasy maar dan net even anders. Niet de gevechten met draken of demonen leiden het verhaal, maar de alledaagse momenten daartussen.

Met haar reisgenoten (twee mensen en een dwerg) verslaat de elvenmagiër Frieren de kwaadaardige Demonenkoning en herstelt de balans in de wereld. Dat klinkt misschien als een spoiler want dit is typisch het slotakkoord van talloze andere fantasyseries, maar in *Frieren: Beyond Journey's End* (2023-) is het tientallen jaren vóór de serie gebeurd. Het gezelschap sprak toen af elkaar vijftig jaar later weer te ontmoeten en dat is het moment dat de serie begint. Voor Frieren is dat een oogwenk, haar elvenleven strekt zich uit over eeuwen. Haar menselijke kompanen zijn ondertussen wel zichtbaar ouder geworden. Sterker nog: ze bevinden zich aan het eind van hun leven.

Dat het verhaal lang na die schijnbaar cruciale strijd begint op een moment dat twee van de vier hoofdpersonages sterven, is maar een van de manieren waarop deze fijne Japanse animeserie, waarvan het tweede seizoen onlangs verscheen, de dingen net even anders doet. Net zoals Frieren de dingen net even anders doet, mede door haar compleet andere beleving van tijd. Ze slaapt een gat in de dag, snapt weinig van de kleine onzekerheden waar mensen zo vaak over struikelen

en blijft zelfs onder extreme omstandigheden stoicijns. In het grotere perspectief van haar bestaan brengt zelden iets haar nog uit balans.

Dat de priester Heiter haar op z'n sterfbed vraagt om de jonge magiër Fern onder haar hoede te nemen, is wel even schrikken. Wat onwennig gaan de twee op pad. Later voegt Stark zich bij hen, een jongeman die achter zijn reputatie als drakendoder een wankel zelfbeeld verstopt. Hun reis naar het hoge noorden, waarbij ze veel plekken aandoen uit Frierens eerdere reis, is de eigenlijke verhaallijn van de serie.

Frieren: Beyond Journey's End heeft een volstrekt onthaaste manier van vertellen, waarbij de nadruk zelden ligt op de confrontaties met demonen en monsters, maar op alles wat daartussen gebeurt. Er wordt eindeloos gewandeld, gelummeld, in koffers gedoken (letterlijk). Een terugkerende 'queeste' is het schoonmaken van de standbeelden die overal in het land zijn verzezen van Himmel.

Het is een van de voorbeelden van de droge humor van de serie. Tegelijk zijn die standbeelden een symbool voor de gebrekkige manier waarop de mensheid herinnert. Het gieten in brons of houthouten in steen is een hopeloos verweer tegen het vergeten. Want juist in het vastzetten ervan, verdwijnt de herinnering. In veel van de dorpen en steden waar Frieren en haar vrienden doorheen

FRIEREN: BEYOND JOURNEY'S END

trekken, heeft men nog wel een aan dat standbeeld gewijde feestdag, maar welke geschiedenis precies gevierd wordt, is uit zicht geraakt.

In een interview over *Showing Up* (2022) mijmerde Kelly Reichardt ooit dat wanneer iemand overlijdt het vaak gaat over welke mijlpalen die persoon zal missen. Maar is het niet veel erger om al de doodgewone dagen daartussen te missen, vroeg ze zich af. Precies daar ligt de filosofie van deze serie. Frieren beseft dat ze tussen het verslaan van de demonenkoning en die meteorietenregen –

twee mijlpalen – al die schijnbaar triviale maar stiekem waardevolle dagen heeft gemist in het leven van haar vrienden. De melancholie van dat besef ligt als een aangename deken over de serie.

ELISE VAN DAM

FRIEREN: BEYOND JOURNEY'S END (sds0 NO FURÏREN) JAPAN, 2023-? | REGIE KEIICHIRO SAITÔ, TOMOYA KITAGAWA E.A. | MET ATSUMI TANEZAKI, KANA ICHINOSE, NOBUHIKO OKAMOTO | 38X25 MINUTEN | DISTRIBUTIE CRUNCHYROLL (VOD) | NU TE ZIEN

Actie!

**Fred. Roeskestraat 115,
1076 EE Amsterdam
Zaterdag 28 maart
2026, 15.13 uur**

“Ik ben heel gelukkig. Ik heb echt een super-team en ik ben heel blij met hoe het wordt”, jubelt regisseur Mark de Cloe terwijl hij de Fred. Roeskestraat oversteeft. Het is de laatste opnamedag van *Nooit te oud*.

Vanochtend heeft De Cloe (*Mannenhar-ten*, 2013; *Iedereen is van de wereld*, 2025) een aantal kantoor scènes opgenomen in EDGE Stadium, het voormalig hoofdkantoor van juridisch en fiscaal advieskantoor Loyens & Loeff, pal naast de Rietveld Academie, waar hij in 1992 afstudeerde in de richting VAV. Vanmiddag fungeert het al even gelikte EDGE Workspaces (“Jouw merk, jouw kantoor, jouw flexibiliteit”), aan de overkant van de straat, als bankfiliaal.

Nooit te oud gaat over drie mannen die door de voortdurende maatschappij aan de kant zijn geschoven. Leopold Witte (66) is de werkloze salesmanager Nico, Kees Hulst (73) de gepensioneerde brugwachter Sid en Daniël Boissevain (56) schrijver Adriaan, die al acht jaar geen boek heeft geschreven. Niet gehinderd door enige kennis van zaken besluiten de drie een commerciële kinderopvang te beginnen.

In zaal Phelps – alle zalen in EDGE Workspaces zijn vernoemd naar Olympische sporters – is DoP Jorrit Garretsen, die in 2023 ook al De Cloe’s *Zomer in Frankrijk* draaide, bezig de hoek van het shot te bepalen. Aan de ene kant van de grote tafel worden drie stoelen neergezet, aan de andere kant staat een net wat hogere draaistoel voor de bankmedewerker. In de hoek van het glazen kantoor staat een enorme banier met de tekst: “Holland Bank – Je hebt alleen een goed idee nodig.”

Terwijl een zendertje bij de enkel van Boissevain wordt weggewerkt, instrueert De Cloe Jurriaan Bruinier, die de bankier speelt

V.L.N.R. DANIEL BOISSEVAIN, KEES HULST, 1ST AD MARIEKE WEITKAMP, DOP JORRIT GARRETSSEN, LEOPOLD WITTE, REGISSEUR MARK DE CLOE, JURRIAN BRUINIER EN BOOM OPERATOR TIM COENEGRACHTS

bij wie de drie senioren een lening willen afsluiten. “Het gaat om het plan, maar je speelt het op de man. Je moet inschatten of ze nog levensvatbaar zijn, maar jij laat ze voelen dat ze heel oud zijn en dat komt aan bij hun alle drie. Boem boem boem. Dan kan je ze alle drie nog even aankijken. Dan incasseren ze dat en dan ga je weer door.” Met een lachje: “Ze zoeken geld, maar vangen bot.” Bruinier knikt dat hij het begrijpt.

Witte gaat in de rechterstoel zitten, pal naast de camera, en kijkt nog even in zijn aantekening. “Wat ziet het er weer goed uit, jongens. Mooie kleuren, mooi licht.” “Mooie opnameleidster, vult de opnameleidster aan”, zegt De Cloe als hij zich achter zijn monitor heeft geposteerd. “Kom, we doen een repetitie.”

“Heeft u experience?”, vraagt de bankmedewerker. “Waarmee?”, antwoordt Nico. “In de commerciële kinderopvang”, riposteert de bankmedewerker, terwijl Adriaan en

Sid naast Nico plaatsnemen. Nico voelt zich gesterkt: “Wij hebben zeker ervaring. 35 jaar in sales”, oereert hij terwijl hij naar zichzelf wijst. “35 jaar in de uitgeverwereld”, met een knikje naar Adriaan, en wijzend naar Sid: “40 jaar in de... weg- ehhh, en waterbouw.”

De jonge bankmedewerker toont zich niet onder de indruk: “Dat is een hoop ervaring. Maar niet in de kinderopvang. We moeten inschatten of u levensvatbaar bent. Daarom hebben we een businessplan nodig.” Ook dat overvalt Nico, en hetzelfde geldt voor de aanvullende vragen over de locatie, het Landelijk Register Kinderopvang, verklaringen van goed gedrag en het Pedagogisch Beleidsplan. “Succes”, bijt de bankmedewerker de aangeslagen mannen toe, terwijl hij ongeïnteresseerd op zijn iPad kijkt.

De Cloe komt achter de monitor vandaan. “Oké, dat gaat best goed, maar ik heb nog wel wat dingetjes”, zegt hij. “Je bent iets te arrogant en daardoor iets te nonchalant. Het mag wel wat scherper. Als je ziet dat het niks wordt, wil je ze zo snel mogelijk de deur uit werken. Ja? Dan gaan we ’m draaien.”

Na de eerste take is De Cloe nog niet helemaal tevreden: “Ik wil dat het nog veel meer

een duel wordt. Dat levensvatbaar mag je echt op hun spelen. *Full power*, Jurriaan!”

“Dat gaat al veel meer in de richting die ik wil”, zegt De Cloe na take 2. “Maar het mag nog iets extremer. Laten we er nog eenje doen.” Twee takes later is het helemaal naar wens. “Nice. Mooi, mooi! Hebbes! We gaan het tegenshot draaien. Zijn de baby’s er al?”

JAN PIETER EKKER
FOTO BOB BRONSHOFF

NOOIT TE OUD NEDERLAND/BELGIË, 2026 | SCENARIO MAARTEN LEBENS | REGIE/CREATIEF PRODUCENT MARK DE CLOE | PRODUCENT RINKEL FILM | IN COPRODUCTIE MET POTEMKINO | UITVOEREND PRODUCENT VEERLE ACKERSTAFF | CAMERA JORRIT GARRETSSEN | MONTAGE JOSHUA MENDO | ART DIRECTION ERIC BERNHARD | KLEDING FANNY KIEFT | MAKE-UP CHARLOTTE BLOMMAERT | MUZIEK KARL HEORTWEARD | MET LEOPOLD WITTE, DANIEL BOISSEVAIN, KEES HULST, BIANCA KRIJGSMAN, JENNIFER HOFFMAN, TIBOR LUKÁCS, STEPHANIE VAN EER, ESTHER SCHELDWACHT, NILS VERKOOIJEN, TINA DE BRUIN | KLEUR, 92 MINUTEN | OMROEP AMAZON PRIME | DISTRIBUTIE WW ENTERTAINMENT | TE ZIEN VANAF BEGIN 2027

COLOFON FILMKRANT IS EEN UITGAVE VAN STICHTING FUURLAND, PRINSEN-GRACHT 770, 1017 LE AMSTERDAM, 020 623 0121, INFO@FILMKRANT.NL, WWW.FILMKRANT.NL | OPRIJTERS JAN HEIJS & HENK RABBERS | ZAKELIJKE LEIDING & ADVERTENTIE-ACQUISITIE ILONA VAN GENDEREN STORT, ILONA@FILMKRANT.NL | HOOFDREDACTIE RONALD ROVERS | ADJUNCT-HOOFDREDACTIE JOOST BROEREN-HUITENGA | REDACTIE BASJE BOER, ELISE VAN DAM, HUGO EMMERZAEL, ROOSJE VAN DER KAMP, ALEX MAZEREËW | EINDREDACTIE SASJA KOETSIER |

PRINTREDACTIE MARISKA GRAVELAND | BUREAU-REDACTIE LOTTE TENDIJCK INFO@FILMKRANT.NL | WEBREDACTIE KEES DRIESSEN, EDO DIJKSTERHUIS | AGENDA ROMY VAN KRIEKEN, AGENDA@FILMKRANT.NL | VORMGEVING BART OOSTERHOORN, ROLF HERMSEN | COVER DANDELION'S ODYSSEY | FOTOGRAFIE ANDRÉ BAKKER, BOB BRONSHOFF | VERDER WERKTEN MEE CRISTINA ÁLVAREZ-LÓPEZ, LEO BANKERSEN, MARTIJN BLEKENDAAL, JOS VAN DER BURG, JAN PIETER EKKER, DAN HASSLER-FOREST, FRITZ DE JONG, OMAR LARABI, ADRIAN MARTIN, MARICKE NIEUWDORP, GUUS

SCHULTING, DEVI SMITS, KARIN WOLFS, LAURA VAN ZUYLEN, ALEXANDER ZWART | DRUK- EN BINDWERK RODI ROTATIEDRUK, DIEMEN | OPLAGE 25.000 | ©2026 STICHTING FUUR-LAND/FILMKRANT, AMSTERDAM | ISSN 01698109 | FILMKRANT HEEFT GEPROBEERD DE RECHTHEBBENDEN VAN HET GEBRUIKTE BEELDMATERIAAL TE ACHTERHALEN EN IN TE LICHTEN. MOCHT U DESONDANKS MENEN DAT U RECHTEN BEZIT OP EEN VAN DE GEBRUIKTE BEELDEN, NEEM DAN CONTACT OP MET DE UITGEVER VIA INFO@FILMKRANT.NL | FILMKRANT

WORDT MEDE MOGELIJK GEMAAKT DOOR FINANCIËLE BIJDAGEN VAN DE NEDERLANDSE VERENIGING VAN BIOSCOOP-EXPLOITANTEN EN FILMTHEATERS (NVBF) EN HET TIJDELIJK FONDS FILMCULTUUR EN WORDT U MEDE AANGEBODEN DOOR UW FILMTHEATER
DE VOLGENDE FILMKRANT VERSCHIJNT OP 27 MEI

Nienke Plas
IN

'Nienke Plas schittert
als de matriarch wier kracht, moed
en charisma doen denken aan
Almodóvars protagonisten
IFFR

Treat HER LIKE A Lady

EEN FILM VAN
PALOMA AGUILERA VALDEBENITO

VANAF 28 MEI IN DE BIOSCOOP

TOPKAPI cinéart

www.cineart.nl [f/cineartnederland](https://www.facebook.com/cineartnederland) [y/cineartnl](https://www.youtube.com/c/cineartnl) [i/cineart_nl](https://www.instagram.com/cineart_nl) [in/cineartnederland](https://www.linkedin.com/company/cineartnederland) [tik/cineart_nl](https://www.tiktok.com/@cineart_nl)

Van de maker van SON OF SAUL

'A film that
doesn't look like
anything else
at Venice
this year'
IndieWire

Orphan

Een film van László Nemes

VANAF 7 MEI IN DE BIOSCOOP

MUBI cinéart

- The Guardian

'A striking moral tale
on authoritarian madness'

- Cinema Teaser

FESTIVAL DE CANNES
2025 OFFICIAL SELECTION
COMPETITION

OFFICIAL
SELECTION
INTERNATIONAL
FILM FESTIVAL
ROTTERDAM
2024

ALEKSANDR
KUZNETSOV

TWO

ALEXANDER
FILIPPENKO

PROSECUTORS

A FILM BY SERGEI LOZNITSA

NU IN DE BIOSCOOP